

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Бас редактор:

Бақытжан Исенғалиев

Бас редактордың орынбасары:

Екатерина Гребенникова

Редакциялық топ:

Махаббат Джайлганова,
Диляра Қасымбекова,
Гүләйхан Ембердиева,
Ақтолқын Сұлтангереева.

Фотографтар:

Андрей Тайгунов
Аваз Қарабаев

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Главный редактор:

Бахытжан Исенғалиев

Заместитель главного редактора:

Екатерина Гребенникова

Редакционная группа:

Махаббат Джайлганова,
Диляра Касымбекова,
Гүляйхан Ембердиева,
Ақтолқын Сұлтангереева.

Фотографы:

Андрей Тайгунов
Аваз Карабаев

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Chief Editor:

Bakhytzhann Issengaliyev

Deputy Chief Editor:

Ekaterina Grebennikova

Editing staff:

Makhabbat Dzhalganova,
Dilyara Kassymbekova,
Gulyaikhann Yemberdiyeva,
Aktolkyn Sultangereeva.

Photographers:

Andrey Taigunov
Avaz Karabayev

МАЗМҰНЫ

4	Басшылықтың құттықтау сөзі
7	«ПҚҚР» АҚ күрделі құрылыс жүргізу және жөндеу жөніндегі Вице-Президент Б.Е. Көшербаевпен сұхбат
9	Жасампаздыққа толы отыз жыл
15	Тұңғыш ізашарлар
23	Тиімді ынтымақтастық
27	Инфрокұрылымдық алыптар
30	Мұқаба тарихы
31	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

33	Поздравления руководства
36	Интервью с Вице-президентом по разработке и капитальному строительству АО «ПҚҚР» Кушербаевым Б.Е.
38	Тридцать лет созидания
43	Первопроходцы
50	Эффективное сотрудничество
54	Инфраструктурные гиганты
57	История с обложки
58	Календарь событий

CONTENTS

60	Management greetings
63	Interview with PKKR Vice-President for Development and Capital Projects B.Y. Kuserbayev
65	30 years in the making
70	Pioneers
76	Effective Partnership
79	Infrastructure giants
81	Cover story
82	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:
Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Munira.omarova@petrokazakhstan.com

Контактная информация:
Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Munira.omarova@petrokazakhstan.com

Contact information:
244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Munira.omarova@petrokazakhstan.com

БАС РЕДАКТОРДЫҢ СӨЗІ

ОБРАЩЕНИЕ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

CHIEF EDITOR'S PAGE

Dear colleagues and readers,

We are living in the time when the most common words we hear are “crisis”, “devaluation”, “oil” and “prices”. Whatever is behind these words has a direct impact on our quality of life and forces us to make adjustments to both our personal and professional plans.

For example, for a period, our corporate magazine Munaishy will be coming out every six months instead of quarterly.

I would like to use this opportunity to thank our readers, both company employees and partners, and all of those who value Munaishy and who wait for the next issue with news about the company, for your support.

This year has been important for us and the region as a whole. We are celebrating the 30th anniversary of industrial development of Kumkol, which is today the infrastructure centre of the oil and gas industry for all South-Turgai basin operators.

This issue is dedicated to this wonderful event, rather the people who were there at the start of what has been a remarkable project for the country, and the employees who today are making their mark with their achievements on Kumkol's history.

The contribution of each of you is special, as it is all of you together who in 30 years have managed to create a resources giant in Kazakhstan. The company's impressive image is to your credit and you will always have a part in the history of Kumkol. Your families and friends have someone to be proud of.

I would like to take this opportunity to congratulate all of you with this splendid professional anniversary!

*Yours sincerely,
B.Issengaliyev,
Vice-President
Editor-in-Chief*

Уважаемые коллеги, читатели!

Мы с вами живем в такой период, когда время от времени наиболее ходовыми становятся слова «кризис», «девальвация», «нефть» и «цены». То, что кроется за этими словами, напрямую влияет на качество нашей жизни и заставляет вносить коррективы как в личные, так и в производственные планы.

Вот и наш с вами корпоративный журнал «Мунайшы» какой-то период будет вынужден выходить не ежеквартально, как прежде, а всего лишь два раза в год.

Пользуясь возможностью, хотел бы поблагодарить наших читателей, как сотрудников компании, так и ее партнеров, всех тех, кто очень ценит «Мунайшы» и ждет очередного номера с новостями о компании.

Что касается текущего года, он ознаменован важным для нашей компании и региона в целом событием - 30-летним юбилеем промышленного освоения месторождения Кумколь, которое сегодня является центром нефтегазовой инфраструктуры для всех операторов Южно-Тургайского бассейна.

Этому знаменательному событию, а точнее, людям, стоявшим у истоков реализации столь грандиозного для страны проекта, а также работникам, которые и сегодня своим доблестным трудом приумножают славу Кумколя, посвящается данный номер.

Вклад каждого из вас особый, именно вы все вместе настоящие созидатели, сумевшие за 30 лет проделать большую работу по обеспечению ресурсной мощи страны. Высокий имидж компании - это ваша общая заслуга, и вы останетесь в истории Кумколя. Вашим родным и близким есть чем гордиться.

От души поздравляю всех вас и нас с прекрасным трудовым юбилеем!

*Ваш
Б.Исенгалиев,
Вице-президент,
Главный редактор*

Құрметті әріптестер, оқырмандар!

Сіздер мен біз «дағдарыс», «құнсыздану», «мунай» және «баға» деген сөздердің уақыт өткен сайын анағұрлым жиі қолданылатын кезеңінде өмір сүріп отырмыз. Осы сөздердің артында жасырынып тұрғандар, біздің өміріміздің сапасына тікелей әсер етеді, әрине одан кейін жеке өміріміздегі де, өндірісітегі де жоспарларымызды өзгертуге мәжбүр етеді.

Сондықтан, сіздер мен біздің «Мунайшы» ұжымдық журналымыз біраз уақытқа дейін бұрынғыдай тоқсан сайын емес, жылына екі рет қана шығатын болады.

Мүмкіндікті пайдалана отырып, компанияның қызметкерлері әрі оның серіктестері ретінде, «Мунайшыны» бағалап, компанияның жаңалықтарымен келетін оның келесі нөмірін күтіп отыратын біздің барлық оқырмандарымызға алғыс айтқым келеді.

Осы жылға тоқталатын болсақ, бүгінгі таңда барлық Оңтүстік-Торғай алабының операторлары үшін мунай-газ инфроқұрылымының орталығына айналған, Құмкөл кен орнын өндірістік игерудің 30-жылдық мерейтойы – өңір мен біздің компания үшін дүбірлі тойға ұласқан маңызды құрмет жылына бөленді.

Бұл айтулы оқиға, анығырақ айтсақ, бұл нөмір аз ғана бастаулардан табан тіреп бүгінде бүтін ел үшін орасан зор жобаға ұластырған адамдар мен қызметкерлердің ерен еңбектері арқылы Құмкөлдің даңқын асқақтатауға арналды.

Компанияның жоғары имиджі - бұл сіздердің ортақ жетістіктеріңіз және сіздер Құмкөлдің тарихында қаласыздар. Сіздердің туғандарыңыз бен жақындарыңыздың мақтанарлығы бар.

Сіздердің барлығыңызды және бізді тамаша еңбек мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын.

*Сіздердің – Б. Исенгалиев,
Вице-президент,
Бас редактор*

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗІ

Құрметті әріптестер, «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ мұнайшылары мен қызметкерлері!

Сіздерді біздің компаниямыздың даму тарихындағы кезекті елеулі кезеңі - оның 30-жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтауға рұқсат етіңіздер!

Біз Құмкөлдің батыл қадам жасай білген пионерлері кезеңінен Қызылорда облысының көшбасшысы және визит карточкасына, сондай-ақ оның ауқымды территориясының 11 мың шаршы шақырымын жайлаған санмындаған ұжым бар әрі тұрақты компанияға айнала білген, шөл даладан заманауи мұнай өндіруші кешенге жеткен, бүтінгі жетістіктің түп негізін қалаған үлкен жолды жүріп өттік.

30 жыл бұрын Құмкөл бүтін бір аймақтың даму тарихын ғана өзгерткен жоқ, сонымен қатар ол мұнайшы мамандығына өзін арнаған бірнеше буыннан тұратын адамдардың тағдырын өзгертті. Компанияның әлеуеті, өршілдігі, нәтижеге нысаналығы және ең бастысы компанияның алтын қоры - оның ауызбіршілікті кәсіби ұжымы компанияны қазақстандық мұнай нарығының көшбасшысы ете білді.

Осы жылдар бойы біздің компанияда пионерге тән рух болғаны үшін және облыстағы көптеген операторлаға үлгі болғанымыз үшін Біз мақтан тұтамыз. ОТБ облыстық бюджетіне төленген салық көлемі бойынша аймақтың әлеуметтік драйвері бола білді және демеушілік жобаларға бөлген қаржылары шағын және орта бизнестегі ондаған кәсіпорындардың аяққа тұруына және гүлденуіне көмектесті. Өз кезегінде біздің қызметкерлерге және мердігерлерге мұнай саласында ұзағынан жұмыс істеуге мүмкіндік беріп келген және аймақ пен Компанияның қосалқы қорын жеткілікті қамтамасыз етіп отырған, жаңа кен орындарын табысты ашып жатқан геологтарымыздың жетістіктерімен Біз мақтанамыз.

Қызметкерлер мен олардың отбасыларының және аймақтың тұрғындарының алдындағы жоғары әлеуметтік жауапкершілік, аймақтық және ұжымдық мүдделердің бірлігі әрқашан біздің компанияның айшықты келбеті болып келді.

Күйкі тірлікпен тоғысқан соңғы бірнеше жылда жұмыс істей келе мұнай бағасының құлдырауы кезінде де, біз сіздермен бірлесіп, жоспарлы көрсеткіштердің жетістіктерін қамтамасыз ете отырып, сол қарқында әрі қайсарлық танытып өзіміздің өндірістік, инвестициялық және экологиялық бағдарламаларымызды жүзеге асыруды жалғастырып келеміз.

Акционерлер ретінде танылған біздің компаниялар, яғни Қазақстан мен Қытайдың серіктестігі, олардың тәжірибесі мен кәсіпқойлығы, біздің компаниямыздың одан ары дамуына және гүлденуіне басқа да үлкен мүмкіндіктер береді.

Мұнайшы мамандығы беріктігі күнделікті сынақтан өтетін тамаша адамдардың басын құрайды. «Қара алтын» - бұл ұлы байлық және мен оның әлеуеті сіздің сенімді қолыңызда деп сенімді түрде айта аламын. Иә, дәл сіздер құрметті мұнайшылар өздеріңіздің ерен еңбектеріңізбен болашақ буынның жарқын дәуірінің негізін қалап отырсыздар!

Осы Құмкөл үшін мерейтойлы жылда барлық қызметкерлерді шын жүректен құттықтап, зор денсаулық, жеке бақыт пен береке сондай-ақ, әрқашан дүниедегі ең маңызды мамандық иесі деген мақтаныштың ұлы сезімін сақтауды тілеймін!

***Фан Цзячжун,
ПҚИ Президенті және Бас атқарушы директоры, ПҚҚР Президенті***

ҚҰМКӨЛГЕ - 30 ЖЫЛ!

Құрметті «Құмкөл» кенішінің мұнайшылары!

Сіздерді және барлық мұнайшылар қауымын «Құмкөл» кенішінің игеріле бастағанына 30 жыл толу мерейлі мерекесімен Сыр жұртшылығының атынан шын жүректен құттықтаймын!

Сыр мұнайының 30 жылдығы Тәуелсіздіктің 25 жылдық мерекесімен орайлас келіп отыр. Сонау қиын кезеңде өңір экономикасын алға сүйреген кеніш, мемлекетіміздің дамуына да серпін берді. Бұл мұнайшы қауымның жанқиярлық еңбегінің арқасы. Қара алтынды өндіру ауыр еңбекті, асқан жауапкершілікті, үлкен қажыр-қайратты талап етеді. Сыр мұнайшылары әрдайым осы талап үдесінен шығып келеді. Бүгінде «ПетроҚазақстан» компаниясы республикадағы жетекші мұнай-газ кәсіпорындарының біріне айналды.

Облыс экономикасының өзегі болып отырған мұнай-газ саласы біз үшін аса маңызды. Осы жауапкершілікті түсінген аймақтағы мұнай компаниялары әрдайым өңірдің әлеуметтік мәселелеріне қолдау көрсетіп, демеушілік жасап келеді. Мұндай игілікті істердің басында «ПетроҚазақстан» ұжымы да бар. Әсіресе қазіргідей қара алтын бағасы төмендеп, қаржылық жағдайдың қиындап тұрған кезінде де жұмысшыларды босатпай үлкен жауапкершілік көрсетуде.

Бүгінде Сыр өңірінде де мұнайшылар бір қауым елге айналды. Осынша халық өз өмірлерін Құмкөл кеніші өндіріп отырған қара алтынмен байланыстырады. Сіздер ел игілігі жолында уақытпен санаспай қайырлы іс тындырып жатырсыздар. Мерейлі мерекелеріңізбен тағы да құттықтай отырып, баршаңызға зор денсаулық, кәсіптеріңізге береке, отбастарыңызға шаттық тілеймін.

Құрметпен,

*Қызылорда облысының әкімі
Қ.Көшербаев*

Құрметті әріптестер!

«Қазақстандағы КННК Интернационал» ЖШС атынан «ПетроҚазақстан-ҚұмкөлРесосиз» АҚ-ға өз құрметімді білдіре отырып, өнеркәсіптік өңдеудің басталуына 30 жыл толуымен шын жүректен құттықтаймын!

30 жыл бұрын Құмкөлдегі бірегей кен орнының ашылуы, оның игерілуі Оңтүстік-Торғай бассейнінің мұнай-газ өнеркәсібінің дамуына ықпал етіп, Қазақстандағы мұнай өндіруші аймақтардың арасынан ойып тұрып орын алуымен қатар аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуы мен жергілікті халықты жұмыспен қамтамасыз етуде елеулі үлес қосты.

Құмкөлдегі кен орнының ашылып, сәтті игерілуіне аға буын мұнайшылардың қажыр-қайраты мен еңбегі сіңген. Құмкөл мұнайшыларының женкешті еңбегінің арқасында кен орны оңтүстік Қазақстанның мұнай өндіру саласының басты флагманына айналумен қатар, тәуелсіз Қазақстанның мұнай-газ кәсіпорындарының бірқатар кадрларын шығарған ұстаханасына айналды. Сіз бен біз куә болып отырғанымыздай, соңғы он бір жылдықта Қазақстан мен Қытай арасындағы үздіксіз іскери ынтымақтастықты нығайту жолымен әрі екі ел мұнайшыларының бірлесіп күш салуының арқасында Құмкөл кен орны дамудың жаңа сатысына тың серпін беріп, тамаша жетістіктерге қол жеткіздік.

Бүгінгі таңда орын алып отырған ғаламдық-экономикалық дағдарыс пен мұнай бағасының төмендеуі өз келеңсіздіктерін тигізуде. Алайда, Құмкөл мұнайшыларының шеберлігі мен тәжірибесінің арқасында туындаған бұл уақытша қиындықтан да шығамыз деп сенеміз.

Осынау мерейлі сәтте баршаңызға зор денсаулық, бақыт пен жаңа жеңістер мен жаңа жетістіктер тілеймін.

Қазақстан мен Қытай гүлдене берсін!

Биан Дыжыс,
«Қазақстандағы КННК Интернационал» ЖШС
Бас Директоры

Құрметті «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» қызметкерлері, қымбатты мұнайшылар!

Сіздерді Құмкөл кен орнының 30-жылдық мерейтойымен құттықтауға рұқсат етіңіздер! Бұл шын мәнінде ерекше мәні бар күн, 30 жыл бұрын осы кен орнының ашылуы аймақтың дамуына өзге бағдар берді яғни оны ауылшаруашылық мекеннен мұнайгаз аймаққа айналдырды!

Құмкөлдің ашылуы облыстың экономикасына жаңа бағыт қана беріп қоймай, жергілікті кадрлардың кәсіби жетілуіне де әсерін тигізді. Құмкөлдің арқасында Қазақстанның басқа аймақтарынан мұнайгаз саласының үздік мамандары көшіп келді, нәтижесінде меншікті мұнай династиясы бой көтерді. «Құмкөлдің» өзегінде, қиын климаттық жағдайда, кен орындарының инфроқұрылымының құрылысында жұмыс істеуге тура келген мұнайшылардың еңбегін асыра бағалауда оңайға соқпас. Кен орындарында оның құрылу дәуірін бастан кешірген және өзінің кәсіби жетілуінің негізін қалаған адамдар әлі де қызмет атқарады. Сіздің көпжылдық адал еңбегіңіз кен орынға мұнайгаз компаниясының тұрақты жұмысы үшін барлық негізгі өмірлік мәні бар объектілері қалыптасқан Оңтүстік-Торғай алабының жүрегіне айналуға мүмкіндік берді.

Осы жылдардың ішінде Құмкөл Қызылорда облысының мұнайгаз кешенінің негізгі қозғаушы күші болды. Кен орны әлі талай жылдар бойы Қызылорда облысының мұнайгаз саласының қайталанбас жетекшісі және оның көліктік әрі логистикалық орталығы болып қалатынына мен сенімдімін!

Жеке өзімнің атымнан жеке және «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ-ның үлкен ұжымының атынан компания ұжымын кен орнының мерейтойымен құттықтаймын! Барлық мұнайшыларға табысты және өнімді жұмыс, отбасыларыңызға денсаулық, бақыт пен береке, компанияның өсіп, өркендеуін тілеймін!

Құрманғазы Есқазиев,
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ-ның бас директоры

«ПҚҚР» АҚ КҮРДЕЛІ ҚҰРЫЛЫС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ ЖӨНДЕУ ЖӨНІНДЕГІ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ Б.Е.КӨШЕРБАЕВ ПЕН СҰХБАТ

- Болат Елеуұлы, біз маңызды да-та – өңірдің тағдырын түбегейлі өзгерткен табысты игерудің басы, Құмкөл кен орнының 30-жылдығын атап өтіп жатырмыз. Осы мұнай-газ саласы үшін қиын қыстау кезеңдегі біздің компанияның стратегиялық курсы туралы айтып беріңізші. Мұнайшыларды жақын арада қандай өзгерістер күтіп тұр?

- Мен үшін, Қызылорда облысының тумасы ретінде, Құмкөлдің орны ерекше – ол тек Оңтүстік-Торғай мұнайлы-газды ойпатында қолданысқа енгізілген ең алғашқы кен орны болды емес па, одан да маңыздысы – облыстың даму тарихының сол өзгерісті кезеңде, оны ауылшаруашылық өңірден ірі мұнай өндіруші өңірге айналдырды. Бұл осы маңда тұратын елдердің тағдырды бағындырған тұсы болды – жаңа кезең Қызылорда облысына жаңа мұнайшы мамандығы мен үйлерге береке алып келді. Кенорнының ашылуы 1984 жылға келеді, ал екі жылдан кейін мұнай шыға бастады. Өндірудің бастамасының осыншама тез жүзеге асқаны еліміздің және сол кездегі Кеңес Одағының түпкір-түпкірінен келген, сондай-ақ жаңа мамандықты батыл бастаған қызылордалықтардың ерен еңбегі мен мұнайшылардың сенімінің арқасында болды.

Мұнай бүгінгі таңға дейін біздің өңірді асырап отыр: облыстың бюджеттің 80 пайыздайы мұнай өндірісі кәсіпорындарының төлеген салықтарынан құралады, бұл қаржы оның ішінде, Қызылорда облысы тұрғындарының денсаулық сақтауына, біліміне және әлеуметтік қолдауына жұмсалып келеді. Бұдан басқа, осы 30 жылдың ішінде 25 кен орны ашылды, оның көбісі қазір табысты орнығып алды, мұның өзі өңірдің одан ары даму әлеуетін нақтылап отыр.

Міне осы үш онжылдықта Құмкөл қызметкерлердің кеудесін тік көтеріп, ондаған қызмет көрсетуші және мердігер ұйымдардың аяққа тұруына жағдай жасап, адамдардың деншілігін жұмыспен қамтып, бюджетті миллиард теңгеге толықтырып, өңірде бизнесті дамытып отыр.

- «Осы қарқында» компанияның тұрақтануына және қолдауға қандай шаралар қабылданып жатыр? Қазір қарқынды даму сатысындағы ірі жобалар туралы айтып беріңізші?

- Бүгінгі жаңдайда тұрақсыздықты ауыздықтаудың басты кепілі жеткенді ұстап қалу және бір мезгілде дамудың жаңа мүмкіндіктерін іздестіру керек. Орнығу белсенді жүргізілген кен орындарының қатарында Оңтүстік-Батыс Қарабұлақ, Қарабұлақ, Батыс Түзкөл, Солтүстік Нұралы, Шығыс Құмкөл бар, мұнда мұнай-газ жинау, та-

сымалдау және дайындау нысандары мен шығу желісі, ағынды және осьтік мұнай коллекторлары салынған. Кен орындарында жобалы автокөлік жолдары мен электрмен қамтамасыз ету нысандары бар. Мәселен, 2011 жылы электроэнергияны өндірудің көлемін арттыру мақсатындағы «Құмкөл ГТК кеңейту» жобасын жүзеге асыру ая-

Болат Елеуұлы Көшербаев (16.02.1957)

Білімі:

1974-1980 – Жамбыл гидромелиоративті-құрылыс институты, инженер-гидротехник;

1997-2000 – Ы. Жахаев атындағы Қызылорда политехникалық институты, тау-кен инженері-мұнайшы.

Кәсіби тәжірибесі:

1980-1984 – «ҚызылордаВодстрой» тресінің Қармақшы ПМК-30 өндірістік-техникалық бөлімінің монтажникі, инженері, прорабы, бастығы;

1984-1990 – Қазалы ПМК-86 прораб, аға прораб, бастықтың орынбасары;

1992-1993 – «Бірлік» шағын кәсіпорнының директоры;

1993-1995 – Қызылорда тоқусыз материалдар фабрикасының өндірістік мәселелер жөніндегі вице-президенті;

1995-2012 – «Құмкөл-Лукойл» АҚ-ның тұрғызушы кәсіпорнының жетекші маман, бас маман, директоры (қазіргі «Торғай Петролеум» АҚ);

2012 жылдан бастап – «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның жөндеу және күрделі құрылыс жүргізу жөніндегі Вице-президенті.

Берілген атақтары «Қазақстанның құрметті құрылысшысы» және «Мұнай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері».

сында 25 МВт қуатты екі қосымша газотурбиналық қондырғылар салынып бітіп, қолданысқа берілді, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған үш газотурбиналық қондырғыға күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді. Бұл бағыттағы жұмыстар басқа да кен орындарында жалғасын тапты – Арысқұм кен орнын электроэнергиямен қамтамасыз ету үшін ол жерге 12 МВт қуатты газпоршенді электростанция салынып, қолданысқа берілді.

Арысқұмның МДПА-да, Оңтүстік-Батыс Қарабулақ кен орнында мұнайды дайындау процесстерінің жүктемесін азайту үшін және мұнай-газ жинау мен тасмалдау жүйесін жетілдіру үшін алдын ала су жинау қондырғылары (АСЖҚ) мен болктық-шоқтық сорғы станциясы (БШСС) салынды. Сөйтіп, енді өндірілген қосалқы судың негізгі бөлігі кен орындарында қалып, жер қабатының қысымын сақтау үшін сол жерге айдау арқылы қолданылып жатыр. Батыс Түзкөл және Солтүстік-Батыс Қызылқия кен орындарында да БШСС осы мақсатта салынған болатын.

Сонымен қатар, Құмкөл және Солтүстік-Батыс Қызылқия кен орындарының МДЦ мұнай дайындау пунктерінде БӨАЖА автоматтандырылған жүйесімен жабдықталған жаңа мұнай есептеу торабы салынды. Мұндай ауқымды жобалардың бірі «Қазтрансойл»

АҚ мұнай құбырымен Құмкөлден кетіп жатқан тапсырылған тауарлық мұнайдың есебін жүргізуге мүмкіндік беретін, (СИКН-2) коммерциялық мұнай есептеу торабының құрылысы мен жүзеге асырылуы болды.

Кен орындарының орнықты ашылуы, өндірістік нысандардың жетілдірілуі бойынша көптеген жобаларды жүзеге асырылуы және геолого-техникалық іс-шаралардың табысты орындалуы мұнай өндіру бойынша межелеген жоспарларға жетуге мүмкіндік береді және біздің компанияның бүтіндей дамуына серпіліс берді.

- 30 жыл ішінде өңір мен қала үшін ең керекті әрі табысты жүзеге асырылған қандай әлеуметтік жобаларды айтасыз?

- «ПетроҚазақстан» Қызылорда облысы әкімдігімен болған Меморандум аясында және одан бөлек облыстық инфрақұрылымдық нысандарының құрылысына және әлеуметтік жобаларды қолдау көрсете отырып, жергілікті атқарушы органдарға қайырымдылық демеушілік жасай отырып қоян қолтық әріптестік орнатқан және облыстың көптеген әлеуметтік жобалары мен бағдарламаларының жүзеге асырылуына әрдайым қатысып келеді. Және біздің компанияның қосқан үлесін өз көздерімен көру, барлық қызметкерлер

үшін өте жағымды әсер қалдырады деп ойлаймын.

Компания білім, спортқа айрықша көңіл аударып, балаларға көмек және аз қамтылған отбасыларға көмектер көрсетеді. Салауатты өмір салтын қолдауда «ПетроҚазақстан» Кубогы үшін оқушылар арасында іс жүзінде тұрақты баскетболдан, футболдан және шахматтан турнирлер өткізіліп тұратыны дәлел бола алады, сондай-ақ компанияның өз ішінде өтетін басқа да спорттық сайыстарды атап өтуге болады.

- Әріптестеріңізге Сіздің тілегіңіз.

- Барлығыңызды Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25-жылдығымен және Құмкөл кен орнын өндірістік игерудің 30-жылдығымен шын жүректен құттықтаймын. «ПетроҚазақстанның» табысқа жетуіне үлес қосқаны мен ерен еңбегі үшін біздің үлкен әрі ауызбіршілікті қызметкерлерінің барлығына алғысымды айтамын. Қуантарлығы, 30-жылдық өндіру тарихына қарамастан, бүгінгі таңға дейін компания тың ашылулар жасап келеді. «ПетроҚазақстан» қызметкерлерінің барлығына денсаулық, бақыт, береке және жыл өткен сайын компания бұдан ары мықты әрі табысты болуын тілеймін!

ЖАСАМПАЗДЫҚҚА ТОЛЫ ОТЫЗ ЖЫЛ

Қызылорда аймағының даму жолын, сондай-ақ бүтін тағдырын өзгерткен Құмкөл кен орны биыл 30-жылдық мерейтойын атап өтуде.

“*Құмкөлдің құрылу тарихы бүгінде онымен тағдырын байланыстырғандардың барлығын таңғалдырып келеді. Оның орнығу кезеңіндегі болғандарды қазір тек елестетуге ғана болады. Тұңғыш жер қойнауын ашуға деген ынтаға кенелген вогондардағы және киіз үйлердегі аскеттік өмір, өңменіңнен өтетін аязды борандардағы және ерінге қатқан құмды әрі тұзды кездерден тұратын күнге қақталған жалынды жұмыс болды. Мұның бәрі біздің тұңғыш командамызды біріктіре түсті және осы риясыз адамдардың жүрегі жер қойнауының өзін ерітіп жіберетіндей жігерлі еді.*”

М.Г. Саламатов

Мұнайшылардың бірнеше буынына ауысып келе жатқан табандылық, қиын жағдайдайлы ортада даладағы жанкешті еңбек пен жоғары кәсібилік Қызылорда облысының гүлденуінің және дамуының мықты негізін қалап берді. Құмкөлдік мұнай оазисінің құрылысы Қызылорданың солтүстік-батысында 150 шақырым жерде Тұран ойпатының қалың құмы басталар жерде, балхаш маңында, аймақтың болашағы мен өз күштеріне сенген отыз жыл бұрынғы ниеттес топтың бастамасымен басталған еді. Көктемде ғана қызғалдақтың шығуымен тірілетін қатаң климаттағы шөл далалық көрініс, адамдардың мінезін шындейтын және кәсібилігін қайрайтын, аймаққа арналған кәсіп - мұнайшылардың ұстаханасына айналды.

Отүстік-Торғай жер қойнауының түсуі үлкен байлыққа кенеліп жатқаны, Октябрь революциясына дейін-ақ белгілі болған. 1927 жылы Қызылорда облысында, осы саланың негізін қалаған КСРО геологиясының өкілдігі ашылған. 1982 жылы «Оңтүстікказгеология», «Казгеофизика» ОГӨ және ҚазССР ғылыми академиясының геология және мұнай институты Оңтүстік-Торғай ойпатына геологиялық зерттеу жұмыстарының кешенді бағдарламасын құрап шығады. Тұңғыш рет Құмкөлдегі терең ұңғыма 1983 жылы бұрғыланған еді, ал 1984 жылдың қысында Я. Камалутдиновтың бригадасы алғаш мұнай бұрқағын алады.

Сол кездегі аграрлық Қызылорда облысы үшін өндірістік саланың ашылуы үлкен экономикалық және әлеуметтік келешек сыйлаған еді. 1985 жылғы 6 маусымда «ҚазмұнайҒИЖИ» және «Мұнай құбырларын жобалау бойынша Оңтүстік мем.институты» институттары «өндірістік-сынақ жасау жөніндегі

Құмкөл кен орнын орналастыру» туралы жобасын құруға кірісуге рұқсат берілген «ҚазССР-да Құмкөл кен орнын қолданысқа енгізу және оны дайындауды ұйымдастыру жобасы туралы» КСРО мұнай өндірісі Министрінің бұйрығы бекер шыққан жоқ еді.

1986 жылы «Маңғышлақмұнай» Өндірістік Бірлестігінің жанынан «Құмкөл» - күрделі құрылыс бөлімшесі ашылады. «Маңғышлақмұнай» ӨБ-нің бас директорының орынбасары қызметіндегі Саламатов Мұрат Ғазизұлы басшысы болып бекітіледі. Бұл күн Құмкөлді өндірістік игерудің бастамасы яғни, облыс тарихында мұнай өндірудің жаңа бетін ашқан уақыт болып табылады.

Құмкөлдің пионерлерінің және Құмкөл үшін мәңгіге қалған аңызға айналған есім, атақты инженер-стратег, мұнай генералы Мұрат Ғазизұлы

Саламатовтың басшылығымен және оның қосқан үлесімен сөзсіз қатысты: геологиялық тұрғыдан жеткіліксіз зерттелгендігін, өндірістік орталықтан алыста орналасқандығына қарамастан, онша дамымаған инфроқұрылым мен мамандардың жетіспеушілігіне мойынсынбай, олар сол қиын кезеңдерде инфроқұрылымды басынан бастап құрады, үздіксіз қызмет істейтін өндірісті аяққа тұрғызып, мұнай кәсіпшілігінің қолын ұзартқан тұрмыстық хал-ахуалды ретке келтіреді. Құмкөл о бастан-ақ рекордтарды жаңартып жатты – кен орындары адам сенгісіз аз уақытта қолданысқа беріліп жатты: әдетте кен орнын қолданысқа енгізуге талап етілетін 10 жылды екі жылда еңсеріп отырды.

Кадр мәселесі кен орнын игерудің алғашқы кезеңдерінде күрделі тапсырмалардың бірі болды.

ҰЖКЖ бригадасы (ұңғыманы жер асты күрделі жөндеу). 1990 ж. / Операторы КПРС (капитальный подземный ремонт скважин). 1990 г. / Well Servicing and Workover Crew, 1990.

Саламатов Мурат Фазизылы - «Оңтүстікмұнайгаз» АҚ 1985-1991 жылдардағы бас директоры /
Саламатов Мурат Газизович - Генеральный директор АО «Южнефтегаз» с 1985-1991 гг. /
Murat Salamатов, General Director of Yuzhneftegaz JSC (1985-1991)

Жергілікті мамандар әлі болмаған, ал барлық мұнайшылар сол өлкеде қоныстанғандар еді, Қазақстанның және КСРО-ның басқа республикаларының мұнай-газ дамыған аймақтарынан инфроқұрылымы дамымаған және климаты қатаң қызылордалық далаға барғысы келетіндер де аз емес еді. Бірақ, Саламатовтың көшбасшылық көргендігі өз дегеніне қол жеткізді – ол кәсіби мамандардың мықты командасын құра білді, олардың көбісі кен орнында әлі күнге дейін қызмет етеді.

Бастапқы кезеңдерде мәселелер мен тапсырмалар жетіп артылатын еді – транспорттық тұрғыдан, кейде дұрыс қандай да бір жолдың жоқтығынан

жүктер апталап жол бойында қалатын, ал тұрмыстық тұрғыдан алсақ, мұнайшыларға күрделі қиын жағдайда өмір сүріп және қызмет етуіне тура келген, ал инфроқұрылымдық тұрғыдан - барлығы еш нәрсе жоқ жерден жаңадан құрылған.

Құмкөл алғашқы мұнайшыларды үнсіздігімен, шексіздігімен, құдды шегі жоқ бархандарымен, ал әйгілі құм желдері түтік борандығымен таңқалдырған. Сол кезде бас инженер Жеңіс Жалғасов «Юра дәуірінің толық экстрималды картинасы үшін тек динозаврлар жетіспеген еді, - деп күліп есіне алады. - Сарапшылардың айтуынша, дәл сол юра кезеңінің түзілімдерінен

мұнай жасырынып жатқан дейді. Құмда бір шақырымды 15-20 минутта өтіп шығуға болады. Ал ұғыма бұрғылау үшін бір шақырымға шамамен бір ай кетеді. Бірақ, ауа-райыға және басқа жағдайға қарамастан тәуекелге салып жеңімізді түрдік. Аз уақытта біз 45 градус континентальдық ыстықты, ал қыста 35 градус суықтықтағы алай-дүлей желмен, құмды дауылды бастан кешірдік. Бірақ, біз құмды дауылға дес бермей, табиғатқа өз мінезіміз бен ерік-жігерімізді, өзіміздің есебіміз бен жоспарымызды, өз аргументтеріміз бен ойымызды таныта білдік!»

1987 жылы маусымда Құмкөлде алғашқы мұнай мұнарасы бой көтереді. 1987 жылдың 24 желтоқсанында Қызылордада мұнай-газ өндіретін басқарма «Құмкөлмұнай» («Құмкөлмұнай» МГӨБ) құрылады. Басқарма басшысы болып – Мурат Саламатов, Бас инженер болып – Жеңіс Жалғасов, бас геолог болып – Кенхан Айдарбеков тағайындалады. «Құмкөлмұнай» МГӨБ жанынан технологиялық тұрғыдан құрылымдық бөлімшелер құрылады – Терең қолданыстағы бұрғылау Құмкөл экспедициясы (ТҚБҚЭ), Технологиялық транспорттар басқармасы (ҚТТБ), Техникалық жабдықтау және жиынтықтау басқармасы (ҚТЖЖБ), ПМК-4.

ПМК-4 Құмкөлде 120 орын бар вахталық поселок пен асхана және басқа да нысандарды тұрғызады. Біздің ұжымға - ПМК-4, содан кейін «Мұнайқұрылысқа», мұнай кәсіпшілігіндегі барлық инфроқұрылымды орнатып шығу мәртебесі бұйырды, - деп естеліктерінен сыр шертті осы мекемелердің тұрақты басшысы Марат Қожабеков. – Алғашында 40 адамға арналған поселок, одан кейін 120 адамға арнап тұрғыздық. Ақыр аяғында 600 адамға арналған поселок, асхана, спортзал және басқа да нысандар тұрғыздық. Қалада «Мұнайшы» деген ықшам аудан тұрғыздық. Бұның бәрі осы күні де көпшілікке лайықты қызмет етіп келеді.

Кен орнын құру толық қарқында жүргізіліп жатты. МСУ-3 топтық қондырғылар мен шығу жолдарының құрылысын соқты. МСУ-4 «Құмкөл-Қарақайың» мұнай құбырын тартты. Ұзындығы 240 шақырым болатын «Жезқазған-Құмкөл» электр өткізу жолын жүргізді.

28 жыл компанияда жұмыс істеп келе жатқан 2-ші категориялы қызметкер Тұмаркул Әбенова өз естелігінде: еңбек жылдарының алғашында, кен орнында әлі де лаборатория болмаған кез-

Цифрлар мен фактілер

39,2 млн. тонна шикізат – 1986-2015 жылдар аралығында ПҚҚР-да өндірілді.

953 млрд. теңге 2005-2015 жылдар аралығында ПҚҚР салық төлеген.

588 млн. АҚШ доллары 2006-2015 жылдарда кен орындарын дамытуға инвестиция салынған.

1,8 млрд. теңге 2005-2015 жылдарда ұжымдық келісім бойынша төлемдер салынған.

70 млн. АҚШ доллары 2006-2015 жылдарда ПҚҚР-дың демеушілік жобаларға жұмсаған қаржысы.

29 млн. АҚШ доллары 2006-2014 жылдардағы ПҚҚР мен әкімдіктер арасындағы Меморандум аясында жұмсаған қаржысы.

де, мұнайды сынақтан өткізетінбіз, ол 10 литрлік канистрде болатын, онымен жарылғыш қауіп төндіретін зат ретінде самолетқа мінгізбейтін, сол себепті Ақтауға поездбен жеткізуге тура келетін.

«Құмкөлмұнайдан» басқа да құрылымдар құрылды: автомобиль жолдары басқармасы – АЖБ, автоматтандыру және байланыс бойынша «Мұнайтехқызмет», «Тұран қызмет», оқу комбинаты, «Мұнайсауда» СҮ, «Қараөзек» ХЖШС.

1990 жылғы 9 мамырда «Омбы-Шымкент» мұнай құбырымен Шымкент мұнай өңдеу зауытына алғашқы көмірсутек тонналары жөнелтілді. Оның Жеңіс күні болғаны әсерлі болды. Құмкөлдің өзін тану мүмкін емесі болды – 50-ден астам жұмыс істеп тұрған ұңғыма, мұнай даярлайтын цех, іске қосу кешені, өндірістік қамтамасыз ету базасы, ЭӨЖ, 120 адамға арналған вахталық поселок, басқа да нысандар тұрғызылды және тұңғыш рет шөл далада көгалдандырылған ағаштар отырғызылды!

Техникалық директор Ғалым Байманов, «Құмкөлді құрумен қатар ондаған кен орнына кең көлемде геологиялық зерттеу жұмыстары жүргізілді», - деп есіне алады. – бірінің артынан бірі кен орындары ашылып жатты». 1985 жылы компанияның мұнай активтерінің жинақ сандықшасына мұнай-газ конденсаттық кен орны Арысқұм қосылды, 1986 жылы – Қызылқия мұнай-газ кен орны, 1987 жылы – мұнай-газ кен орындары Ақшабулақ және Нұралы, Досжан мұнай кен орны және Караваншы қосылды. 1988 жылы жылдың танымал табуы болып Майбулақ пен Бектас мұнай кен орындары және Ақсай мұнай-газ кен орны, 1989 жылы Кеңлік мұнай кен орны, 1990 жылы Ащысай мұнай кен орны мен Қоныс мұнай-газ кен орнын ашты.

Бүгінгі таңда компанияның кен орындар портфелі ауқымды, олардық қатарында Құмкөл Оңтүстік, Оңтүстік Құмкөл, Қызылқия, Арысқұм, Майбулақ, Шығыс Құмкөл, Солтүстік Нұралы, Оңтүстік-Батыс Қарабулақ, Қарабулақ, Караваншы, Солтүстік-Батыс Қызылқия, Досжан, (Солтүстік-Батыс телімі, Оңтүстік Досжан, Оңтүстік-Батыс Досжан,) Жамансу, сондай-ақ, 1057 лицензиясы бойынша кен орындар тобы. «ПетроҚазақстан» өзінің бірлескен кәсіпорындары – Құмкөл Солтүстік, Шығыс Құмкөл, Ақшабулақ, Нұралы, және Ақсай арқылы басқа да кен орындарын құру үстінде.

«Біздің кен орындарының әлеуеті жеткілікті ауқымды», - дейді өз сөзінде

«ПККР» АҚ-ның геология жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары Ағзам Шарменов. – Барлаудың заманауи әдістері, сондай-ақ, сейсмикалық, ескі қорларды сараптау және қайта өңдеу бізге жаңа әрі келешегі бар кеңіштерді табуға мүмкіндік береді. Атап айтсақ, олардың қатарына бар-жоғы 500-700 метр тереңдікте ашылған 15-25 метр қалыңдықтағы мұнай-газ қабаты бар Белқұдық, Ақжар, Тасқұдық, Жаңбыршы кен орындары кіреді. Оларды игеру бізге үлкен пайда әкеледі. Басқаларды да тауып алудан бас тартпаймыз. Біздің мақсатымыз – жылына 60-70 пайыз деңгейде артық қордың деңгейін ұстап тұру. Бір сөзбен айтқанда, бізге әлі 30-35 жылға жұмыс жетерлік.

1991 жылдың 21 наурызында «Құмкөлмұнай» МҒӨБ «Оңтүстікқазмұнайгаз» - ОМГ өндірістік бірлестігі болып қайта құрылады. Оңтүстік Қазақстанның барлық мұнай және газ кен орындары ОМГ құзыреті аясында оған өтеді. Бұл кәсіпорынның тек қана экономикалық әлеуетін дәлелдеу ғана емес, оның стратегиялық даму жолын мойындатуы еді. Маусым айында тұңғыш рет миллион тонна мұнай өндіріледі.

Сол жылдары мұнайды дайындау және қотару Цехы басшысының орынбасары Бүркіт Досқарин «мұнайды өндіру, дайындау және тасымалдау бірыңғай технологиялық цикл бойынша жүзеге асып отырған еді», - деп есіне алады. - Өндіріс кеңейді. Үнемі білікті бұрғылаушылар, операторлар, машини-

Құмкөл кен орны - Қызылорда обылысындағы негізгі және Қазақстандағы ең ірі кен орындардың бірі болып табылады. Оның бастапқы геологиялық қоры геологтардың бағалауынша 160 млн. тонна мұнай және 19 млрд. текше метр газ бар деп бағаланған. Құмкөл мұнайы - жеңіл, күкірттігі төмен, тығыздығы API өлшемі бойынша 37 мен 44 аралығында және оның сапасы жағынан мұнайдың үлгілі Brent маркасына тең келеді.

стер жетіспей отырды. Адамдарды қысқа мерзімді құрстарда оқытты, ал олар қызметтеріне өндірісте машықтанып үлгеріп жатты. Түсінікті ғой мұндай жағдайда тек қана жете бақылау ғана емес, бағалы тәжірибелі кеңестерде беру керек».

Кен орындарының құрылуымен қатар нәтижесінде ондаған компания қолданатын инфроқұрылымда аяққа тұрды. «АЖБ» ЖШС директоры Мұрат Үдербаев «ұзындығы 190 шақырымды құрайтын 90 миллион доллар тұратын Қызылорда – Құмкөл трассасының жобасы құрылғанын» тілге тиек етті. – Бұл құрылыс 1988 жылдың аяғынан бастап Қызылорда, Алматы, Жезқазған, Қостанай аралығындағы жол-құрылыс тресіне көшті. Асфальт өндіру бойынша завод басқа да керекті техникалар алды, бір нәрселерді жалғада алып жатты, мердігерлер тартты. Таң атқаннан күн батқанға шейін жұмыс істеді, тіпті

Құмкөл мұнайының алғашқы миллион тоннасы. 1991 ж. Теледидарға сұхбат беру сәті. / Первый миллион тонн Кумкольской нефти. 1991 г. Интервью для ТВ. / First million ton of Kumkol oil, 1991. TV interview.

шаңнан күн көрінбей қалатын. 1994 жылдың басында нысанды толық қолданысқа берді, дегенмен дайын болған аралықтарымен машиналар Құмкөлге барып жататын.

1994 жылдың аяғында Мұрат Саламатов мұнай-газ өндірісінің Бірінші вице-министрі болып тағайындалады, ал талантты ұйымдастырушылардың саңлақтар тобына қатысты «ОМГ» АҚ-ның Президенті болып Роберт Бердіғожин отырады. Оның дамыту бойынша бастамаларының қатарына геологиялық барлауды кеңейту, аяқталмаған құрылыстардың көлемдерін қысқарту, мұнайшылардың жалақысын үш есеге дейін көбейту кіреді.

Жалпы алғанда 1992-95 жылдар аралығында Құмкөлдің қарқынды дамуы байқалады. Құмкөл кен орнының осы күнге дейінгі еңбектің оң бағасы және одан ары өндірістік даму бағытын айқындауына түрткі болған 1995 жылғы сәуірдегі ҚР Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың келуі еді. Мұнайшылармен әңгіме-дүкен құра отырып, ол көмірсутек аймаққа саулық пен гүлдену әкеледі, сондықтан жылына үш миллион тонна мұнай өндіретін – өндірістік деңгейге шығуға кеңес беріп кетеді.

Өндірістік деңгейге шығу үшін 770 әр түрлі ұңғыма мен ондаған топтық қондырғылар, шығу жолдар, жылыту пунктер салу қарастырылды. Ұңғымаларға жөндеу керек екені және

Құмкөлдегі алғашқы бұрғылаушылар /Первые бурьльщики на Кумколе / First drillers at Kumkol

мұнай беретін қабаттарды көбейту керек екені мәлім болды. Геологиялық жұмыстар Арысқұмда, Солтүстік Ақшабұлақта, Шығыс Құмкөлде және басқа да кен орындарында жалғасын тауып жатты.

1995 жыл мерейтойалды, кен орнының өндірісін дамытудағы ең өнімді жыл болады. 1996 жылы мұнайшылар екі бірдей тарихи күнді

мерекелейді – Құмкөлді игергеніне 10 жылдық пен 10-миллиондық тонна мұнай игергенін. Ең бастысы – шөл далада жылына үш миллионнан астам көмірсутекті өндіре алатын ірі мұнай-газ кешені құрылды, ал 2000 жылы бұл көрсеткіш бес миллионға жетті. Мердігер ұйымдардың қызметкерлерін есепке алмағанда вахтаға 600-ден астам адам кіргізіп отырды. «Оңтүстікмұнайгаз» АҚ мен оның құрылымдық бөлімшелерінде 4,5 адам еңбек етті. Сол уақытта 610 мың тұрғыны бар бүтін бір аймақ үшін ОМГ сол сәтте шыныменде жүйе құрушы кәсіпорын болды.

1996 жылдың аяғында ҚР Министрлер Кабинеті «Оңтүстікмұнайгаз» АҚ «Харрикейн Хайдрокарбонс Лимитед» компаниясына жекешелендіру туралы қаулы шығарады. 1997 жылы сәуірде «Оңтүстікмұнайгаз» «Харрикейн Құмкөл Мұнай» болып өзгертіледі. 2003 жылы компанияның атауы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» болып ауысады.

Өз тарихында кен орны көптеген кезеңдерді басынан өткерді – бастапқы кезеңдегі қиындықтар мен тұңғыш жеткен ірі жетістіктердегі қуаныштар да болды, көмірсутектің бағасының күрт төмендеуін әкелген және компанияның өзінің өмір сүріп қалуына қатер тудырған 1999 жылғы әлемдік мұнай дағдарысы, сондай-ақ барлық әлемдік экономика зардап шегіп отырған 2015 жылғы дағдарыстың қайталануы сияқты кезеңдер.

Барлық қиыншылықтарды басынан кешіре отырып, компания қарқынды дамып келеді. «Соңғы жылдардағы сондай-ақ келешектегі мақсат, - бұл тұрақтылық және даму, - деп атап өтеді «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ мұнай және газ өндіру жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары Өзбекбай Ермаханов. – Бүгінгі таңда компанияның жалпы ұңғыма қоры 1412 бірлікке жетіп отыр, оның ішінде 592-сі өндіруші болып табылады. Жалпы мұнай шығару көлемі 73,1 млн. тоннаны құрайды, дәлелденгендері бойынша – 96 млн. тоннаға жетті, газ бойынша 7 млрд. куб өндірілді. Барлық қосымша қорын өндіріп алғанның өзінде Құмкөл өз міндетін сақтап отыр, бірақ қазір мұнай құбырының басты сорғы станциясы болып «Атырау – Кеңқияқ – Құмкөл – Атасу - Алашаңқоу» болып тұр».

Құмкөл кен орнының («ПҚҚР» АҚ) барлық өндіргені 39,2 млн. тонна қара алтынды құрайды. Ең көп өндірген кезі 2002 жыл еді, кен орнынан 3,144 млн. тонна шикі мұнай өндірілген кез.

Соңғы 10 жылдықта кен орнының инфроқұрылымын дамытуға арналған нақты жобаларға салым көлемі 588 млн. АҚШ долларынан асып түсті. ПҚҚР тарихындағы ең ірі жобалар «Қызылорда – Құмкөл» автожолының құрылысы, жылына 6,5 млн. тонна өткізе алатын 178 шықырымды құрайтын «Құмкөл - Жосалы» мұнай құбыры магистралі, «Құмкөл – Батыс Түзкөл» мұнай құбыры, Жосалы темір жол станциясындағы мұнай құятын терминалы, компаниялардың кен орындарындағы қосымша газдарды пайдалану жөніндегі бағдарламаны жүзеге асыру және кең көлемде жаңа кен орындарын ашу болып табылады.

2000 жылы Қызылқия, Арысқұм және Майбұлақ кен орындарын ашуға байланысты ХКМ-нің алдындағы мақсаты өнімді батысқа тікелей экспорттау еді, - деп еске алады сол уақыттағы күрделі құрылыс жүргізу және жобалау жөніндегі директор Абдулла Әбенев. – Сонымен, 2002 жылы ұзындығы 178 шықырымды құрайтын «Құмкөл - Жосалы» мұнай құбыры жобасы туылып, жүзеге асырылады. Жосалыда бір уақытта бір сағат ішінде шикі затпен 70 темір жол цистерналары толтырылатын терминал жұмысын бастады. Айтпақшы, цистерналар паркі 4000-ғы дейін жететін болады. Бұл бізге Қытайға, Шығыс Еуропаға, Өзбекстанға, Иранға және басқа да мемлекеттерге экспорт жасауға мүмкіндік берді.

2005 жылы Қытай Ұлттық Мұнай Корпорациясы – ҚҰМК акционерлер қатарына кіруі, сондай-ақ «ҚазМұнайГаз»ҰҚ» АҚ акционерлер құрамына 33% пайыз меншік иесі болып кіруі «ПетроҚазақстан» компаниясының дамуына жаңа үрдіс берді.

Әлеуметтік сала

Кадрлар - компанияның жетістігінің негізі, оларды қамқорлыққа алу кәсіпорынды дамыту стратегиясының алғашқы күндерінен-ақ қолға алынған ажырамас бөлігі болған. Сол кездегі әлеуметтік сала мәселелер жөніндегі Вице-президент Есқожа Бергенбаевтың естелігінен, - «вахталық поселокта өркениеттің барлық түрі қамтамасыз етілген болатын. Кезекті демалысқа кетер алдында қызметкерлер шипажайларда, албалалар-демалыс лагерлерінде және Алматының түбінде орналасқан біздің «Арал» алдын-алу-санаториясында демалатын. Қызметкерлерге арналып 60 пәтерден тұратын екі үй қолданысқа берілген». 1997 жылы тағы осындай үш үй салу жоспарланған еді».

Қазіргі кезде ПҚҚР-де 1998 жылы негізін қалаған, Е.Дүйсенов басқарып отырған профкеңес жұмыс істейді.

2007 жылдан бері компания мен профкеңестің бірлесе жұмыс атқаруының арқасында қызметкерлерге сыйақы және сыйлықақы есебінде түрлі төлемдер жүргізіліп келеді. Дәл сол уақыттан бастап, қызметкерлерге қалай болса тура солай олардың отбасы мүшелеріне, өндірістің ардагерлеріне, өндірісте қаза тапқан қызметкерлердің отбасыларына жеңілдіктер қаралып, өтемақы төлеу үрдіске айналды.

Жұмыс орындарында қызметкерлердің бос уақытында және оларды салауатты өмір салтын ұстануға қолғабыс етуге назар аударылған – бұл дегеніміз компанияның кен орнындағы спорт залдар, Қызылордадағы спорткешендер, бағалы сыйлықтармен ұйымдастырылған ұжымдық спорттық сайыстар мен спартакиадалар. Мұнайшылар арасында түрлі сайыстар ұйымдастырылып тұрады – Мисс Құмкөл, «Жігіт Сұлтаны» (ред. – еркектер арасындағы «Ең мықтысы») және т.б.

Мақтаныштың негізгі мәні болып табылатыны, ол компания қызметкерлерінің 98% - қазақстандықтар болуы. «Бүгін бізде 1760-тан астам адам жұмыс істейді, оның ішінде 1727 – қазақстандықтар, - деп тоқталды еңбек ресурстары мен әкімшілік жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары Суфия Даминова, - 70% жоғары білімді, 23% орташа арнаулы білімді».

Компания өз қызметкерлерінің тұрақты білім алуға деген құштарлығын қолдап отырады – мәселен, 2005-2015 жылдар аралығында білім алуға қаржылай көмек бағдарламасын жүзеге асыруға 208млн. теңге қаражат жұмсалынды. Осы бағдарлама аясында компания қызметкерлеріне жоғары білім алуына және жоғары оқу орнынан кейінгі бағдарламалар бойынша академиялық дәреже алуына қаржылай көмек көрсетіліп келеді.

Бүгінгі күні мұнай нарығындағы дағдарыс, өкінішке орай, әлеуметтік бағдарламаны оңтайландыруға себеп болды. Алайда, компания өз қызметкерлерінің адалдығына сенім арта отырып, көпшілікке қиын соққан кезеңді аман өтеді деп үміттенеді.

Экология

Соңғы 10 жылдың өзінде ПҚҚР қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды тиімді пайдалану жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруға 180 млн. АҚШ долларын бөлген. Осы салада бірнеше абыройлы атақтар мен жеткен жеістіктері үшін марапатталғаны бекер емес.

Мәселен, 2005 жылы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресурсиз» АҚ қоршаған ортаны қорғау бойынша Республикалық қоғамдық байқауның «Үздік ұйым, кәсіпорны» номинациясы бойынша жеңімпаз болды, ал 2008-2010 жылдар аралығында ҚР Профкеңес Федерациясының ұйымдастыруымен

болған «БиОТ бойынша Республикалық қоғамдық байқауның «Үздік ұйым және кәсіпорын» номинациясы бойынша бірнеше рет жеңімпазы атанды.

2009 жылы қыркүйекте «KAZENERGY» Ассоциациясының ұйымдастыруымен болған «Мұнай және газдың Қазақстандық аптасы» аясында «ПҚҚР» АҚ - «Үздік экологиялық бағдарламасы» номинациясы бойынша осы саланың ең жоғарғы сыйлығы «Алтын Прометеймен» марапатталды.

2014 жылы «ПҚҚР» АҚ өнімнің сапасы бойынша, оларды қамтамасыз ету мен қауіпсіздігі, сондай-ақ сапаны басқарудағы ең тиімді әдістерді енгізу бойынша жеткен жетістіктері үшін ҚР Президентінің «Алтын Сапа» сыйлығының лауреаты болды.

«Егер еңбекті қорғау мен оның қауіпсіздігі саласында айтар болсақ, онда компанияда «сегіз ереже» жұмыс істеп тұр. Олардың барлығы адамзаттың күнделікті тұрмыстағы тәжірибесіне тиісті, «БОЛМАЙДЫ немесе ЖОҚ...» дегенінен бастау алады», - дейді «ПҚҚР» АҚ өндірістегі қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі басқармасы төрағасының орынбасары Әділбек Беклиев. – Белгілі бір себеп болмағандықтан бұл аксиомаларды еске түсірудің қажеті жоқ. Еңбектің қауіпсіздігіне бақылау бізде тәулік бойы жігі бақылауда және компания саясатының басым дәрежесіне енгізілген. Біз бұған қаржыны аямай-

ПҚҚР газды кәдеге жарату бағдарламасы «Үздік экологиялық бағдарлама» ретінде танылып, компания өз саласындағы жоғарғы сый - «Алтын Прометеймен» марапатталды. 2009 ж. / Программа утилизации газа ПҚҚР признана «Лучшей экологической программой» и компания была награждена высшей премией отрасли - «Золотой Прометей». 2009 г. / Gas utilization program is acknowledged as the Best Environmental Program and awarded the Golden Prometheus Award, 2009.

мыз. Оның барлығы адам денсаулығы мен өмірінен асқан ештеңе жоқ деген ұстанымда.

2005-2015 жылдар аралығында «ПҚҚР» АҚ-да қоршаған ортаны қорғау саласында бірнеше ірі жобалар жүзеге асырылды, оның ішіндегі басым болғаны электроэнергия алу жолымен мұнайдың қосымша газын қолданысқа енгізу және оны жер қабатына қайта құю (Толығырақ «Мұнайшының» осы нөміріндегі «Тиімді ынтымақтастық» мақаласынан оқыңыз).

Экология саласында тағы маңызды жобалар болып қалдықтарды көму мен қолданысқа пайдалану бойынша тұрғызылған объектілер және шаруашылық-тұрмыстық ағын суларды тазарту жөніндегі жобаларды айтуға болады. 2008 жылдан бастап ПҚҚР-да қамбасыз уңғыма бұрғылау әдісі енгізілген, ал 2015 жылы бұрғылау қалдықтарын қайта өңдеу және қабылдау бойынша меншікті полигон ашылған. Енді бұрғылаудан шыққан қайта өңделген қалдық өңделген карьерлердің топырағының құнарлығын қайта қалып келтіруге қолданылатын болды.

2014 жылы «ПҚҚР» АҚ-ы БОТОС басқару жүйесін одан ары жетілдіру мақсатындағы «Қорғау» Жобасын жүзеге асыруды қолға алды (толығырақ – «Мұнайшы»-2014 желтоқсандағы нөмірінде). «Қорғау» жобасын жүзеге асыру барысында 2015 жылы ПҚҚР-дың негізгі бөлімшелер арасында «БОТОС бойынша үздік цех» тақырыбында байқау, қауіпсіз қызметі үшін қызмтеркелерді марапаттауға арналған алғыс білдіру рейдтері және «Балалар көзқарасымен еңбекті қорғау» атты балалар сруттерінің байқауы сияқты іс-шаралар ұйымдастырылды.

Қандай да жағдайға қарамастан алға деген ұмтылыс және жеңіске деген құлшыныс, - бұл құмкөлдіктердің кескін-келбеті деп білемін, олар қазір компанияны облыстағы үздік, еліміздегі үлгі аларлықтай лайықты ірі компанияға айналдырды. Артымызда – жанкешті еңбек пен оптимистік рухқа, жеңіспен масаттану мен өзінің сарқылмайтын күш-жігеріне деген сенімділікке толы отыз жыл қалды; алдымызда – көкжиекті бағындырған жаңа шыңдар мен жетістіктер тарихындағы жарқын жаңа белестер сөзсіз күтіп тұрғанына сенімдімін! Мұнайшылар, еңбектеріңіз үшін Рахмет Сіздерге!

Мақаланы дайындау барысында мына кітаптар қолданылды: «Құмкөлге – ширек гасыр», «Құмкөлдiң қара алтыны» деректi фильмі, БАҚ материалдары мен мұрағаттық материалдар.

ТҰҢҒЫШ ІЗАШАРЛАР

Отыз жыл бұрын мұнайшылардың жас гвардиясы Құмкөлді бағындыруды бастады. Әр күн олардың табандылығын сынап бақты – оның экстрималды температурасымен қатаң климаттық белдеуі, құмды желі, Кеңес Одағының құлағанынан қалған қисынсыз күрделі мұрасы мен жаңа мемлекет құру жолындағы сындарлы сынақ ондаған мұнайшыларды шыңдап шықты. Бүгінгі таңда да әр құмкөлдік мұнай өндірушілер өздерінің ауыр еңбектерімен компанияның гүлденуіне әрі Қызылорда облысының жандануына үлес қосып келеді. Бұл сұхбатта жеке басының тарихтары және өз естеліктерімен Оңтүстік Торғай пионерлері бөлісті.

Ағыманов Жалғас, Ермаханов Өзбекбай, Есжанова Салтанат, Есіркепова Бақытгүл, Жұмахметов Серік, Сержанов Амантай, Шарменов Ағзам және Шәутай Тілеуберген кен орнын игерудің алғашқы күндерінен бастап қызмет еткендер болып табылады.

- Құмкөл кен орнында қызмет еткен алғашқы жылдарыңыздағы естеліктеріңізбен білісе отырыңыз, өтінемін.

Шәутай Тілеуберген: Мен кен орнындағы еңбегімді 1986 жылдың күзінен бастадым – «Маңғышлақмұнай» өндірістік бірлестігінің Құмкөл кен орнын жайландыру жөніндегі күрделі құрылыс бөлімінің инженері қатарында. Сол алғашқы күндері біз Қызылордада бірнеше ғана адам болғанбыз - Саламатов М., Бергенбаев Е., Исаханов Х. және мен. 1987 жылдың басында жұмысқа басқа мамандарды алуды бастадық.

Ермаханов Өзбекбай: Құмкөлді игерудің алғашқы жылдары айтарлықтай күрделі болды. Тұрмыстың жайсыздығы, вагондардағы өмір, жолсыз жерлер, қыста өңменіңнен өтетін жазда қапырық ыстық жел, байланыстың нашарлығы, кадрлардың жетіспеушілігі, бірақ бұның бәрі алғашқы келгендері берік біріктірді. Біз тәулігіне 16-18 сағаттан жұмыс істедік, қанша қиындығына қарамастан дәл сол жылдар менің еңбек жолымдағы ең қызықты кезеңі болды. Қиын жағдайда шешім қабылдауға тура келетін кездер болды, барлығын үйренуге әрі ең бастысы – шешім қабылдап үйрену еді. Дәл сол біздің халқымыз үшін біз керек әрі пайдалы нәрсе істеп жатырмыз деген ойдағы еңбек құмкөлдік мұнайды іске асырды. Әрине, Мұрат Саламатовтың бірнеше бұрын кәсіпқойларды тәрбиелеп шыққаны сөзсіз.

Шарменов Ағзам: Кеніштегі жұмысымды 1988 жылы кәсіпшіліктегі

қарапайым геолог ретінде бастадым. Әлі есімде, сол уақытта бізде небары 3-ақ адам болатын – бүгінгі геология департаментімен салыстыруға мүлде келмейді. Кенішті игерудің бастапқы жылдары ерекше болды, біз жаңа әрі маңызды нысанның іргесін қалап жатқанымызды сезіне отырып, қиын жағдайларда жанкешті еңбек еттік. Әрине, Құмкөлдің өз ізашарлары үшін жақсы мектеп болғаны сөзсіз.

Есіркепова Бақытгүл: Есімде, 1991 жылы тамызда мен алғаш арнайы бөлу бойынша Құмкөлге келгенімде вахтадағы мұнай және газ өндіретін цехта бар-жоғы 20 адам жұмыс істейтін. Біз бар күш-жігерімізді құмкөлді игеруге салдық – біз жаңа ұңғымаларды іске қостық, ішкі кәсіптік қалдық пен мұнайды дайындауға арналған топтық қондырғыларды тұрғыздық. «Вахта-40» поселогы кеңейді,

өндірістік инфрақұрылым құрылды, өндірістік база тұрғызылды және Қызылорда-Құмкөл автожолы салынды. Мұнайшылардың еңбегі жақсы төленіп тұрды және кен орнына кадр тарту мақсатында бізге Қызылордадан тегін үй алуға жеңілдіктер берілді.

Жұмахметов Серік: Кен онында жұмыс істеуді мен 1992 жылы бастадым, вахталық әдіспен жұмыс істеу біздің аймақ үшін бұр түрлі басқа, әрі белгісіз болатын. Шынын айтсам, өзімнің бірінші вахтама мен қатты мазасызданып және қобалжып әрең кеттім. Бақытыма орай, қобалжығанымның барлығы беркер болды, мені ол жақта тамаша адамдар күтіп алды. Қиын жағдайдағы еңбек пен тұрмыстық жайсыздыққа қарамастан, кен орнында өз істерінің мамандары еңбек етіп жүрді. Менің кейбір тәлімгерлерім осы күнге дейін осы ком-

Құмкөл игеруінің алғашқы жылдары / Кумколь в первые годы освоения / Kumkol in its first days

панияда қызмет етеді. Мәселен, Иманбаев Бөрібайды айтуға болады, ол менің алғашқы тәлімгерлерімнің бірі, осы күнге дейін мұнай-газды өндіру цехының мастери болып қызмет етеді.

Ағыманов Жалғас: Құмкөлді игерудің алғашқы кезеңінде мұнайшы-мамандарды негізінен Батыс Қазақстаннан шақырды – ол кезде Қызылорда обылысы мұндай кадрларға ие емес еді. Игерудің алғашқы жылдары КСРО-ның құлау және Тәуелсіз Қазақстанның аяққа тұру тұсына дөп келді, аумалы-төкпелі кезеңдегі көптеген қиыншылықтар біздің жұмысымызға да әсерін тигізді. Бұрынғы кеңестік республикалардың арасындағы байланыс бұзылып, тұрақты жеткізіп тұрушылар тоқтатылғандықтан кен орнын қайта бұрғылау және қайта орналастыру кезінде жабдықтар мен материалдардың аздығы да орын алды. Ең үлкен мәселе, мұнайды сұйылтып отырған және біздің құмкөлдік мұнайды мұнай өндейтін зауытқа тасмалдауға пайдаланып отырған Ресейдің батыс-сібірінен келетін мұнайдың тоқтағаны еді. Алғашқы жылдары өндірістік кәсіпшілікте бірнеше тұрмыстық қолайсыздықтар да болды. Қолма-қол өтемақы алудың аздығынан халықтық тұтынатын тауарларды алып тұрған кездер де болды. Бірақ, барлық қиындық біздің ерекше құлшынысымыздың арқасында білінбей өтті – біз ол кезде жаңа кен орындарын игеруді бастадық, әрине, жаңа Қазақстанды аяққа тұрғызып жаттық. Бұдан былай мұнайшы мамандығы ең атақты әрі сыйлы мамандық болып қалды.

- Қандай қиындықтар болды? Мақтан тұтарлық нәрселер?

Сержанов Амантай: Ең есте қаларлық кезең – бұл КСРО-ның құлауы, бұл кәсіпорындардың бір-бірімен байланысын жоғалтуы, құлдыраған экономика, ертеңгі күніне деген сенімділікті жоғалтқан және абыржыған адамдар. Кей уақыттарда тауар арқылы берілген, жалақының уақытылы берілмеуі, барлық нәрсенің күрт азайуы – бұл бүкіл ел ішіндегі аласапыран уақыт еді. Дегенмен, бұл біздің Отанымыз үшін өзгерісті кезең еді – біз тәуелсіздік алған едік!

Ағыманов Жалғас: Алғашында Құмкөлде болғандардың барлығының қиындық туралы айтары – ол Қызылордадан кен орнына жету еді, ал вахтадан қайтарда кейін керсінше қалаға жету қиын болған. Ең бірінші қызметкерлердің қуанышты сәттері вертолетпен немесе кукурузник самолетпен ұшып жету еді. Бірақ, қызметкерлердің

Ағыманов Жалғасбай Оразұлы

Білімі: Қазақ политехникалық институты

Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1993 ж.

Мансабы: қабат қысымын қолдау бойынша цехтың басшысы, орталық инженерлік қызметтің басшысының орынбасары, мұнай-газ өңдеу бойынша аға менеджер.

Қосқан үлесі:

- Құмкөл кен орнында Ж.О. Ағымановтың тікелей басшылығымен ҚКҚУ цехы басынан бастап құрылды және қолданысқа берілді, техникалық су бөгеті салынды және іске қосылды, алғашқы БШСС, бірінші кезекте айдау құбыр желісі, алғашқы айдама ұңғымалары. Жер қабатына уақытылы су айдау Құмкөл кен орнының жо-ба деңгейіндегі мұнайды өңдеуіне мүмкіндік берді.

- КСШ өңдеуге келісімшартқа отыруға белсенділік таныту және жаңа кен орындарын өндірістік өңдеуге енгізу, Солтүстік-Батыс Қызылқия, Шығыс Құмкөл, Солтүстік Нуралы, Оңтүстік-Батыс Қарабұлақты қоса алғанда.

Марапаттаулары:

- Президенттің алтын сыйлығы (2007, 2013);
- Президенттің айрыуша алтын сыйлығы (2010);
- Президенттің күміс сыйлығы (2014);
- «Мұнай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері» ҚР Мұнай және газ министрлігі (2014);
- «Үздік мұнайшы - 2015»;
- «Жер қойнауының құрметті барлаушысы» төсбелгісі (2016).

деншілігі жолсыз жермен жүріп автокөлікпен жететін. 190 шақырымды құраған Қызылорда-Құмкөл трассасы кезең-кезеңмен салынды – ең бірінші төселеген қара жолмен жүрді, одан кейін қиыршық тасты жол болды. Жазды күні машинелер қарама-қарсы келіп қалған машинелерді көрмей қалатындай шаң көтеретін, ал қыста машинелер қар үйіндісіне тығылып қалатын, асфальттық жабын кейін төселді.

Шарменов Ағзам: Әр жұмыстың өз қиындықтары бар, сондықтан олардан қорықпау керек. Өйткені осы қиындықтар адамдарды шындап, қажетті тәжірибені жинақтауына себепші болады. Құмкөлдегі әрбір жұмыскердің өзіндік жеке және ұжымдық жетістіктері бар. 2006 жылдың соңында Түзкөл кенішін, сонымен қатар, 2010 жылы Батыс Түзкөл кенішін ашуға геологиялық барлау жөніндегі вице-президент Сюй Чжицзян мырза мен «ПҚҚР» президенті Фан Цзячжун мырза кеніштің құрылымын анықтаудан бастап алғашқы барлау ұңғымаларын орналастыруға дейін зор үлестерін қосты. Батыс Түзкөлдің геологиялық құрылымы күрделі және пікірлер айырмашылығы айтарлықтай алшақ болғандықтан, алғашқы іздеу-

барлау ұңғымасын орналастыру қызу пікірталас туғызды. Біз барлық факторларды ескердік және қабылданған шешім ақыр аяғында дұрыс әрі дер кезінде қолға алынған болып шықты. Нәтижесінде бірінші ұңғыма төменгі неокомның бор түзілімдерінен өнеркәсіптік мұнай ағынын берді. Бүгінгі таңда Батыс Түзкөл кенішінің өндіру және барлау тұрғысынан да перспективасы жоғары.

Есжанова Салтанат: Бұған қоса оның климаты жазды күні +40, ал қысты күні -40 және инфроқұрылымдық және автокөліктік жолдың жоқтығы. Қала мен кен орнының ара қашықтығы бар жоғы 200 шақырым болғанмен далалы жермен кен орнына жету жолындағы уақыт 10-12 сағатты алатын. Бірақ қиындықтар бізді үрейлендірген емес, керсінше шындады.

Шәутай Тілеуберген: Алғашқы уақытта «генерал» - Саламатов Мұрат Ғазизұлы тапсырған барлық жұмыс түрін атқара бердік. Есімде, 1987 жылдың 23 ақпанында кен орнына алғашқы құрылысшылар легі мен мұнара монтажниктері мен бұрғылаушыларды жіберуді ұйымдастыру керек болды. Күн жылып, қар ери бастаған, езіліп жатқан сулы даламен тікелей кен орнына бару мүмкін емес болды да – құрылысшылар

легін алыс бағытпен, яғни әлі қары ерімеген Жосалы арқылы алып жүрдік. Бұл лекті жеткізудің жауапкершілігін маған сеніп тапсырған. Біз кен орнына жеткеніміз сол еді келесі күні – жол бойы қар үйіндісін жамылған төбелерді бағындыру үшін көп қиындықтарға тап болдық, өйткені біздің көліктің барлығы жол талғамайтын көлік емес еді ғой. Оларды сол асу арқылы кезекпен тасуға тура келді. Құмкөлге 20 шақырым жетер-жетпес қалғанда түнде біздің бір жүк машинамыз қарға тығылып қалды, содан кейін ертесінде біз жол талғамайтын көлігімізбен келіп, күш біріктіре отырып, өзіміздің барлық тығылған машиналарымызды шығарып алдық.

Кеңседе де өз қиындықтары болды – сол жылдары барлық шығындар мемлекеттік күрделі қаржы орталығынан қаржыландырылып әрі банкпен бақылау жасалынып тұратын. Жұмысқа арналған ешқандай бланкалар болған емес – оларды көшірме қағазын пайдалан отырып «Ятрань» жазба машинкасында бастық. А3 пішіндегі қағазға 21 тар кестені сызып, оған барлық деректі сыйғызу өте қиын болды. Егер қате жіберсең, қайтадан басынан бастап барлығын қайта жазуға тура келді. Сағат 8-дегі Шевченко (қазіргі Ақтау) рейсіне үлгеру үшін таң атқанға дейін отырып машинка бастық. Шевченкодә құжаттарға М.Г. Саламатов қол қойды, есепшілер мөр басты және содан ары Октябрьске (Ақтөбе облысы) бас мердігердің басшылығымен келіссөз жүргізуге – яғни «Ақтөбемұнайгазқұрылыс» тресіне бағалық келісімге қол қоюға ұшып кеттік. Бұл өте қиын жұмыс болды. Кейбір мәселелер Мәскеуде КСРО Минмұнайгазпром және Минмұнайгазқұрылыс министрлері деңгейінде шешіліп жатты.

Есіркепова Бақытгүл: Ішкі кәсіпшіліктің алымы жүйесін бейімделудің жолына қойып беруге және қатаң климаттық жағдайда мұнай дайындауға сондай-ақ, құмкөлдік мұнайдың өзіне тән физико-химиялық қасиеттерін дайындауға компанияның басшылығы мен қызметкерлерінің қосқан үлесі мол. Қуанышты жаңалық 1991 жылы тұңғыш рет миллион тонна мұнай алу, яғни кен орнын дамытудағы ең қиын кезеңнің аяқталуын атап өту еді. 1993 жылдан бастап Құмкөл кен орнын игеруге және ашуға жұмсалған барлық шығындар толығымен қайтарылды, одан ары тек қана тұрақты табыс әкелуде.

- Сіз өткен отыз жылдағы қандай шешім компанияның тағдыршешті өзгерісі болды деп ойлайсыз?

Ермаханов Өзбекбай Кенжебекұлы

Білімі: Қазақ политехникалық институты
Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1988 ж.

Мансабы: АИТҚ ауысымының басшысы (аудандық инженерлік-техникалық қызмет), АИТҚ ауысымының басшысының орынбасары, ӨТБ басшысы (өндірістік техникалық бөлімнің басшысы), бас инженер, өндірістік бөлімнің жетекші инженері, ОИҚ менеджерінің орынбасары, ұңғыманы орналастыру тобының бас инженері, жаңа кен орындарын өңдеу жөніндегі менеджер, Мұнай-газ өңдеу департаментінің директоры, Мұнай-газ өңдеу жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары.

Қосқан үлесі:

- 28 жыл ішінде компанияның ең маңызды жобаларында қызмет атқарды, яғни, Құмкөл, Оңтүстік Құмкөл, Шығыс Құмкөл, Арсықұм, Қызылқия, Майбулақ, Солтүстік Нұралы, Солтүстік-Батыс Қызылқия, Батыс Қарабулақ кен орындарының өндірістік қолданысқа берілуіне, Қарабулақ, Батыс Түзкөл, Кетеқазған, Досжан, Оңтүстік Досжан, Оңтүстік-Шығыс Досжан кен орындарының тәжірибеден өткізу үшін қолданысқа берілуіне, жазық төтел бұрғылау бойынша жаңа шетелдік технологияларды енгізуге, ҚГЖ әдісімен өндіруді күшейтуге, алғашқы батырымды электроорталықтандырылған және бұрандалы сорғы қондырғыларын және басқа да көптеген саладағы қызметтер.

Марапаттаулары:

- Мұнай өндіретін технологияларды дамытуға қосқан үлесі үшін «Halliburton» компаниясының грамотасы;
- «ПҚҚР АҚ-ның «Үздік қызметкері» мақтау қағазы (2008);
- KAZENERGY ассоциациясының мақтау қағазы (2009);
- CNPC мақтау қағазы (2011);
- Президенттің алтығ сыйлығы (2010, 2011);
- «ҚР мұнай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері» (2014).

Ағыманов Жалғас: Менің танымым бойынша тағдыршешті кезеңі Құмкөлді игеру кәсіби мұнайшылар әрі талантты басшылар Саламатов Мұрат Ғазизұлы мен Бердіғожин Роберт Орынбайұлы сияқты азаматтардың басшылығымен басталғанында деп білемін. Солардың салған күш-жігерінің арқасында Құмкөлде мұнайды өндіру 1990 жылы мамырда басталды, артынша жылдан жылға өндіру көлемі тек қана өсіп отырды. Дәл осы адамдар Оңтүстік –Торғай ойпатының мұнай саласының дамуының негізін қалады. Сонымен қатар, өңірде мұнай саласының одан ары дамуына шетелдік инвесторлардың келуі әсер етті. Шетелдік салымдар мен технологиялар Құмкөлдің белсенді дами түсуіне және жаңа кен орындарына барлау жасауға мүмкіндік берді! Құмкөлден кейін компанияда жаңа кен орындары ашылды, бүгінде «ПетроҚазақстан» қоржынында бұдан басқа – өндірістік өңдеу жүріп жатқан 8 кен орны, қолданысқа берілу кезеңіне таяп қалған тағы 6 кен орны

бар. Айта кету керек, Құмкөлден кейінгі осы барлық ашылған кен орындары «ПетроҚазақстанның» жылына мұнай өндіру көлемі бойынша 90% құрайды, бұл өте үлкен көрсеткіш.

Есіркепова Бақытгүл: Өткен отыз жыл атқарылған жұмыстардың қорытындысын шығарады, оған қоса бұл мерзім екі дара жүз жылдықтың дәуірлеген кезеңін қамтиды. 80 жылдары кен орнының ашылуы, 90 жылдары өңдеушілердің алғашқы жеңісі, КСРО құлағаннан кейінгі жылдардағы кәсіпорынның өмірі үшін күресі, ішінара беймаза кезде жаңа нәрмен келген шетелдік салымшылар және өндірістің қайта аяққа тұруы. Бұл қызметкерлердің тағдыры жиі шиеленіскен әрі олардың тарих талап еткен жетістіктердегі ерен еңбектері үлкен күрделі өрнектей із қалдырған ала-құла асулы кезеңдер еді.

Тұрақты қаржыландыру жағдайының арқасында соңғы он жылдықта компанияда мұнай өндіруді тек қана сақтап қалатын емес, одан ары кеңейтетін,

**Есжанова
Салтанат Жәрдемқызы**

Білімі: Қазақ политехникалық институты

Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1990 ж.

Мансабы: мұнай-газ өндіру жөніндегі 4-дәрежелі оператор

Қосқан үлесі:

- ТҚ-20, ТҚ-19, ТҚ-9, ТҚ-8 топтық қондырғылар мен өлшеуіш қондырғылар, төтелдерді алғашқы ашушылардың қатарында болды. Аға оператор ретінде көптеген жас мамандарға үйретті және оқытты.

Марапаттаулары:

- Қызылорда облысы әкімінің мақтау грамотасы (2011);
- «ПҚҚР» АҚ басқарма төрағасының алғыс хаты (2016);
- Қазақстандық мұнай-газ саласы кәсіподағы кеңесінің мақтау грамотасы (2016).

ғылыми-техникалық және ұйымдастыру жобаларының үлкен көлемі жүзеге асырылған өңдеу бағдарламасы мен кен орындарын жетілдіру бағдарламалары табысты қолданылып келеді. Жаңа кен орындарының ашылуы, нысандардың іске қосылуы мен жаңартылуы – мұның бәрі қызметкерлердің өмірі мен жұмысын жақсартты. Мұнайшылардың тұрмысы мен демалысы қалыпқа келгені қуантады: кен орындарында жатақханалар кешендер, медициналық пункттер, кір жуу жабдықтары мен заманауи асханалар жұмыс істейді, таң атқаннан кешке дейін мәдени-қолжетімді орталықтардың есігі айқара ашық болады. Кітап қоры бар кітапхана бар. Салауатты өмір салтын ұстанушылар спорттық және тренажерлік залдарда бой жаза алады, футбол алаңында доп қуалап, баскетбол және волейбол ойнай алады.

Компания қызметкерлерге әлеуметтік кепілдіктер мен жеңілдіктер жасау бойынша өзіне бірнеше міндеттемелерді өзіне алған, мәселен қызметкер шипажайда денсаулығын жақсартып алуға, некеге отырған және бала туған жағдайда материалдық көмек алуға болады, сондай-ақ медициналық сақтандырумен қамтамасыз еткен. Жыл сайын қызметкерлердің балалары жазғы демалыстарын «Арай» денсаулықты оңалту лагерлерінде өткізеді және Астанаға саяхаттап барады.

Жұмахметов Серік: Әрбір өткен отыз жылды тағдыршешті деп айтуға болады – өйткені жылдан жылға компанияның және оның қызметкерлерінің алдында жаңа тапсырмалар мен жаңа сынақтар күтіп тұрды емес па. Біздің компанияның осындай биікке жеткені – компанияның гүлденуі жолында қызмет етіп жүрген барлық буын мұнайшылардың еңбектерінің арқасы.

Шәугай Тілеуберген: Шетелдік инвесторлардың келуі барлығын түгелдей өзгертті: атап айтсақ, компанияның басқару принциптерін, қызметкерлердің өз лауазымды міндеттерін уақытылы орындауына талаптарын, техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау мен еңбек тәртібі мәселелерін өзгертті. Мұнайды өндірудің жаңа технологиясы енгізілді, өндірісте еңбек жағдайы жақсартылды. Вахталық поселоктарда қызметкерлердің демалыстары мен өмір сүру жағдайлары қолайлы болды, сондай-ақ жұмыскерлерге еңбек өндірісін арттыруға оңтайлы уәждеме берді.

Ермаханов Өзбекбай: Біздің компания үшін маңызды оқиғаның бірі 1991 жылғы «Құмкөлмұнай» МГӨБ-нда «Оңтүстікмұнайгаз» өндірістік бірлестігін құру, канадалық инвестордың келуі және ПҚҚР-дің CNPC және «ҚазМұнайГаз» компанияларының меншіктеріне ие болу еді.

Шарменов Ағзам: 2005 жылы Арысқұм иінінде шетелдік инвесторлардың - қытайлық CNPC компаниясының қатысуымен тәуелсіз Қазақстандағы геологиялық барлау жұмыстарының жаңа толқыны басталды. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ Оңтүстік Торғай ойпатында көлемі жағынан бұрын болып көрмеген геологиялық барлау жұмыстарын жүргізді және іздеу, барлау жүргізуде тәжірибесі мол. 2005 жылы 5 бұрғылау бригадасы жасақталды, ал 2014 жылы олардың саны 11-ге жетті. Өңірде геологиялық ақпараттың қомақты көлемі алынды. 1400 ұңғыма бұрғыланды, 8100 кума км көлемінде 2Д сейсмикалық

барлау, 4600 шаршы км көлемінде 3Д сейсмикалық барлау жүргізілді, 12 жаңа кеніш ашылды. Осының бәрі – маңдай тер төккен тынымсыз еңбек пен тағдыршешті шешімдердің нәтижесі.

Сержанов Амантай: Менің ойымша компания тағдырының өзгерген сәті инвесторлардың келуі. Сонымен қатар, қызметкерлердің, олардың балаларының оқуына қосымша жеңілдіктердің пайда болуы, әлеуметтік пакеттің жаңғыртылуы және төлемақының уақытылы төленуі, біз үшін жаңа заманауи шетелдік жабдықпен жұмыс істеу мүмкіндігінің ашылуы деп айтар едім.

- Сіздің көзқарасыңыз бойынша кәсіпшілікте тағы не істеу керек?

Есіркепова Бақытгүл: Компанияның жетістігі, бұлардан басқа, технологиялар мен инновацияларды үйлестіре отырып қамтамасыз етуде. Өндірістік білімді, келешекке болжап жұмыс істей білуді, ұжымдық дәстүрлердің күшін, әлеуметтік жауапкершілікті біздің ұжым әрқашан ажырата білген.

Кен орнын және жалғаспалы инфроқұрылымды дамыту мақсатында, бұдан ары бұрғылау және ұңғымаларды орналастыру, электростанцияларды, жинақтаушы, ішкікәсіптік және автокөліктік жолдарды, мұнай сақтау үшін су қоймаларын, жер қабатының қысымын сақтау мақсатында қабаттарға су айдау жүйесін салу қажет. Мұнайды қабылдау және сору нысандарында мөлшерін өлшеу жүйесін және мұнайдың сапасын жаңарту керек, мұнайдың есебін жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету керек, химиялық зертханаға жабдықтар сатып алу керек, қабаттардың мұнай беруін арттыру бойынша алдыңғы қатарлы технологиялар енгізу керек, нысандарда бейне бақылау жүйесін орнату керек.

Ермаханов Өзбекбай: Сол саланың көшбасшылары қатарында болу – тек қана миллион тонна мұнай өндіруден ғана тұрмайды, оны қауіпсіз орындаудан тұрады. Басқалай айтқанда, біздің жұмысымыз адамдарға және қоршаған ортаға зардабын тигізбеу үшін компания барлық күш-жігерін салуы тиіс. Қайта алынған мұнай-газдың өңделуі мәселесіне көбірек көңіл аудару керек және қайта алынған мұнай-газды тек экологиялық тұрғыдан ғана емес коммерциялық тұрғыдан да зерделеп қарау керек.

Шәугай Тілеуберген: Кен орнында ауыз сумен қамтамасыз ету жүйесі әбден тозығы жеткен және ауыз суды құмырамен беру таза судың толық мәселесін шеше алмайды. Күнделікті

краннан алынған сумен жуыну әр уақытта мүмкін бола бермейді – кейде ол жерден тотталған сары су ағып тұрады. Жиханбұлақтан ұңғымамен келіп тұрған болаттан жасалған су құбырын және поселок ішіндегі су жабдықтау желісін жаңа полиэтиленді құбырға ауыстыру керек.

Жұмахметов Серік: Кен орнындағы жұмыс бір минутқа да тоқтамайды және мұны тұрақты даму үстіндегі тірі организммен салыстыруға болады. Сондықтан өмірдің өзі аяғынды уақытылы алып жүруді және жаңа алдыңғы қатарлы технологияларды енгізуді талап етеді. Біздің компания бұл тұрғыда шетте қалып қойған жоқ және оларды енгізу бойынша мол қаржы бөліп бар күш-жігерін салуда, әрине ол технологиялар уақытында еселеп өз бағаларын қайтарары анық.

Ағыманов Жалғас: Компанияның бірнеше кен орындарының жоғарғы өнімді қабаты терригенді және карбонатты түрлерден және қол жеткізу қиын қорлардан құралған геологиялық қабаттардан тұрады. Бұл бөлінуіне байланысты қалдық қорларды саралау әдістер мен жер қабатына әсер ету қарқынына мүмкіндік беретін мұнай соруды ұлғайтудың кешенді әрі икемді технологияларын қолдануды қажет етеді. Сондай-ақ, кен орындарында ескіше қол жұмыстарынан құтқаратын, бос уақытта тереңінен сараптама жасауға мүмкіндік болатын және өндірістік процесстерде технологияны ұтымды пайдалануға болатын, кәсіпшілікте болып жатқанның бәріне анық есеп жүргізе алатын және жедел түрде қандай да болсын өндірістік міндеттерді шеше алатын автоматтандырылған өндірістік процесстер негізінде жаңа технологияларды енгізу қажет.

- Мындай нақты пікір бар, табысты компанияны ондағы қызмет етіп жүрген адамдар жасайды деген. Сіз - айқын мысалсыз. Кен орындарында жаңа қызмет етіп бастаған, жаңа буын жас мамандарға Сіздің кеңесіңіз.

Есжанова Салтанат: Біз тек қана жұмыс істедік және өз ісімізді жақсы көрдік. Жаңа буынға білу керек нәрсе, кен орнын кім ашты және өңдеді соны білу керек, дәл сол алғашқы келген мұнайшылар қазіргі мұнайшыларға үлгі болуы тиіс. Жас мамандарға айтар кеңесім, өз әлеуеттеріңді пайдаланыңдар, өзіндік ізденіске көп уақыт бөліңіздер, жеткен жетістікпен тоқтап қалмаңыздар. Біз дәл сондай сенімділікпен сіздерге өз эстафетамызды тапсырдық және әрқашан сіздермен мақтанып жүретін болайық,

Есіркепова Бақытгүл Жеңісханқызы

Білімі: Қазақ политехникалық институты

Компанияда жұмыс ітеп бастаған уақты: 1991 ж.

Мансабы: мұнай-газ өндіру жөніндегі 4-дәрежелі оператор, орталық инженерлік технологиялық қызметтің технологы (ОИТҚ), ОИТҚ инженер-технологы, кен орындарындағы өндірістік қызметтер бөлімшесінің жетекші инженер-технологы, өндіріс департаментінің технологтар тобын басқарды, өндіріс департаментінің технология бөлімінің басшысы

Қосқан үлесі:

- Компанияның кен орындарында мұнайдың көлемін өлшеу үшін көлемді жалпылама-статистикалық, тік және қосымша динамикалық әдістерді енгізді, өңдеудің негізгі технико-экономикалық көрсеткіштерін есептеудің әдісін енгізді, бұл нәтижесінде оларға дәл есеп жүргізуге мүмкіндік берді.
- Құмкөлде оның басшылығымен «КазТрансОйл» АҚ мұнай құбырының магистраліне кірерде «ПҚҚР» АҚ, «Көлжан» ЖШС, «SSMOйл», ПКВИ ЖШС өндірген мұнайларына есеп жүргізу үшін мұнайды есептеудің коммерциялық түйіні қолданысқа енгізілді.
- Технологиялық процесстерде сапалы әрі дәйекті жұмыс атқару үшін 64 өндірістік әдістеме құрап шығып, жұмыс бабына енгізді, «өндірістік мәліметтермен басқару жүйесі» жобасын енгізді, кен орындарында мұнайды, суды және қайта алынған газды өңдеу бойынша есептеудің, бөліске салудың, сақтаудың және мәліметтер құрудың жолын ұсынды.

Марапаттаулары:

- Қызылорда облысы әкімінің марапаттауы (1999);
- «ПҚҚР» АҚ Басқарма Төрағасының марапаттауы (2006);
- «ПҚҚР» АҚ Үздік қызметкері» мақтау грамотасы (2008);
- KAZENERGY Ассоциациясының марапаты (2010);
- Президенттік күміс сыйлығы (2011),
- «БОТОС бойынша ынталандыру» марапаты (2015).

КРЕМКО-900 бұрғылау қондырғысы / Буровая установка КРЕМКО-900 / KREMKO-900 drilling rig

**Сержанов
Амантай Тоқтарбайұлы**

Білімі: Қызылорда мемлекеттік университеті

Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1990 ж.

Мансабы: мұнай-газ өңдеу бойынша 2/3/4/5-дәрежелі оператор, мұнай-газ өңдеу цехның шебері, МГӨЦ технологиялық тобының супервайзері, ҚАМ кен орындарын қолданысқа өткізу тобының жетекшісі.

Қосқан үлесі:

- ҚАМ өңдеу тобында жаңа өңдеу ұңғымаларын қолданысқа енгізуге белсенді қатысты.
- 2014 жылы оның басшылығымен компанияның қаржысы анағұрлым үнемделген кен орындарына мұнай қабылдау пунктеріне ұңғымалардан мұнай тасмалдауға арналған арнайы техникаларды қолдану арқылы аз шығындар мен уақытты үнемдеуге арналған табысты іс-шаралар жүргізілді.

Марапаттаулары:

- Президенттің алтын сыйлығы (2007);
- Президенттің қола сыйлығы (2014).

ал сіздер біздің жетістіктерімізді басып озыңыздар.

Сержанов Амантай: Өз мансаптарыңызға белсендірек қарандар – тапсырылған жұмысты өзің үшін жасағандай орындандар және әріптестеріңізден тәжірибе алыңыздар. Өздеріңе жауапкершілік алудан қорықпаңдар, бастама жасап, өз ұсыныстарыңды айтыңдар.

Ермаханов Өзбекбай: Бізді қоршап тұрғанның бәрі: біз бірге қызметтес болған, біз үйренген, біз үйреткен адамдармен тығыз байланыста жеткен біздің компанияның жетістіктері. Біздің ком-

пания тек ірі мұнай жеткізуші болып қана атағы шыққан жоқ, ондаған жылдар бойы Қазақстан экономикасының дамуын қамтамасыз етуші, ұңғымаларды ұңғылау, мұнай өндіру бойынша көптеген жаңа технологиялар мен жер қойнауын зерттеу әдістерін енгізген және сара жол салған полигон есебінде де атағы шықты. Біздің кәсіпте кейіннен көбісі жетекші маман және басшы болған әрі еліміздің басқа өңірлерінде және шетелде мұнайлы аймақтарды игеруге көмектескен кәсіби шаңдаудан бірнеше мұнайшылар буындары өтті. Мұның бәрине олар өздерінің оқуға деген ниеті мен еңбектен үрейленудің жоқтығынан, көпшілікке арналған игі істі жасап жатырмын деген сенімнен тұратын табандылығының арқасында жетті. Бүгінгі таңда жас мамандармен әңгіме барысында: олар келіп бір дайын нәрсеге ие бола салатындай, аз ғана күш жұмсап биік нәтижелерге жете қалатындай пікір қалдырады. Дегенмен, көп нәрсеге қол жеткізу үшін немен айналысып жатсың соған бар күш-жігеріңді салып, көп қызмет ету керек. Егер сен қандай да бір мәселеге немқұрайлы қарасаң немесе жетік назар аудармасаң ол салада табысқа жетпейсің. Біз әрқашан - жастар біздің болашағымыз екенін түсінуіміз керек және өз тарапымыздан өз тәжірибемізбен әрқашан бөлісіп, олардың әлеуетін дамытып және ашып, ынталандырып отыруымыз керек.

Шарменов Ағзам: Ең бастысы - жалқауланбай, ынта-ықыласпен еңбек ету керек және өз бетімен оқып-үйрену дағдысын әдетке айналдырған жөн.

Жұмахметов Серік: Біздің қазіргі жастарымыз үшін жақсы кезең келді - олай деп отырғаным, кім нені қаласа соған қол жеткізе алады. Ол үшін барлық жағдай жасалған, және оған жігерлі табандылық пен еңбекқорлық сондай-ақ, үлкен ниет керек. Мен өскелең ұрпаққа еңбекте де, өмірлік жолда да табысқа жетудің барлық мүмкіндігін қолдануларын тілсімін.

- **Құмкөлдің ашылуы бүгін бір өңірдің тағдырын түбегейлі өзгертті. Қызылорда облысы мен қаласының гүлденуін қамтамасыз егуде біздің компанияның қосқан үлесін Сіз қалай бағалар едіңіз? Компания мен қала билігінің ынтымақтастығын қалай түсінесіз?**

Ермаханов Өзбекбай: Құмкөлдің ашылуымен Қызылорда облысында жаңа эпоха басталды: өңір мұнай өндіруші статусын иеленді, ал экономикасы жаңа бағыт алды. Құмкөлдің арқасында мұнай саласында мыңдаған жұмыс орны құрылды, сондай-ақ бір

**Жұмахметов
Серік Насраддинұлы**

Білімі: Атырау мұнай-газ институты
Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1992 ж.

Мансабы: тасмалдаушы, бұрғылаушының көмекшісі, жүк тиеуші, мұнай-газ өңдеу операторы, шебер, супервайзер, менеджер, бас инженер, мұнай өңдеу бойынша менеджер.

Қосқан үлесі:

- кен орындарында ұңғыма жұмысын оңтайландыру және ыстық сумен шайқау үшін ТБР-200м3 БШСС пайдалану арқылы Арысқұмда техникалық су жылыту жүйесін құруға қатысты.
- Батыс Қарабұлақ кен орнының магистралды мұнай құбыбын және мұнай жиынтық жүйесін қатаң қысқы мезгілде, қауіпсіз әрі уақытылы қолданысқа енгізуге қатысқан.

Марапаттаулары:

- Қызылорда облысы әкімінің мақтау грамотасы (2002);
- KAZENERGY грамотасы (2009);
- Ұлттық бизнес рейтингісінің «Тиімділігі үшін» медалі (2011);
- Президенттің алтын сыйлығы (2009, 2013).

мұнайшыға қызмет көрсетуші сала есебінен қосымша үш-төрт жұмыс орны ашылды. Облыстың экономикасын нығайтудағы компанияның рөлі туралы көп айтуға болады, күрделі өндірістік тапсырмаларды табысты шеше отырып, мұнайшылар отыз жылдық даму тарихында республикамыздың әлеуметтік-экономикалық гүлденуіне, соның ішінде облыстың бюджетіне үлкен үлес қосты және әлі талай қосады да. Біздің компания әлеуметтік жауапкершілік бойынша жобаларды жүзеге асырудың маңызын сезінеді, оны көптеген әлеуметтік нысан-

дардан айтуға болады. Мысалы, теннисік қортқа, мұз айдынына, көпқабатты үйлердің аулаларындағы спорттық және ойын алаңдарына, Орталық алаңның жөндеу жұмыстарына қосқан үлесін айтуға болады. Тағы айтар болсақ, компания Қызылорда облыстық әкімдігімен өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы Меморандумға жыл сайын қол қойып отырады.

Жұмахметов Серік: «Петро-Қазақстан» өңірді дамытуда локомотив болып табылады, барлық саладағы қызметтер бойынша компанияның үлесі теңдессіз. Осы жылдар барысында компания өңірдің өміріне белсенді араласа отырып, болып жатқандардан шеткері қалған емес және әрқашан өз қызметін ұсынып отырды.

Сержанов Амантай: Компанияның дамуы сонымен қатар білім саласында қызмет көрсететін компанияларға демеу болды және облыста жаңа жұмыс орындарын ашты. «ПетроҚазақстан» өнер, мәдениет және спорт салаларындағы қоғамдық маңызы бар іс-шараларды ұйымдастыруға, ғылыми-танымдық және әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруға әрқашан көмек қолын созып отырды. Өндірістік көзқараспен қарасақ, «ПетроҚазақстан» дағдарыстық кезеңде еліміздің экономикасын лайықты деңгейде ұстауына көп үлес қосты.

Есіркепова Бақытгүл: Бүгінгі таңда ПҚҚР – өңірдегі ең табысты әрі тұрақты дамып келе жатқан кәсіпорынның бірі. Мектептерге, бала-бақшаларға, «Арай Санрайз» жазғы лагеріне, ауруханалар мен басқа да мекемелерге қаржылай көмек көрсету арқылы ПҚҚР Қазақстанда айтарлықтай танымал. Осы жылдарда көптеген ірі жобалар жүзеге асырылды, мысалы, мұз алаңымен «Мұз айдыны» спорттық-сауықтыру кешені, ата-аналарының қарауынсыз қалған балалар мен жетім балаларға арналған «Балалар ауылы», және тұрғындардың көзайымына айналған басқа да көптеген жерлер бар. Міне үш он жылдықта компания қаланың көптеген әлеуметтік-экономикалық мәселелерін шешуде басты тірегі болып келеді және өңірді игерудегі атқарып отырған рөлі үшін де мақтан еуге құқы бар.

Ағыманов Жалғас: Қызылорда қаласының және тегіс Қызылорда облысының гүлденуіне және орнығуына қосқан үлесі зор. Сын сағаты соққан 90 жылдары біздің компания дұрыс жұмыс істей білген, 5 мың адамға дейін өз қызметкерлерін жұмыспен қамтамасыз еткен, сондай-ақ қызмет көрсететін ұйымдардың көбісін жұмыспен қамтамасыз еткен

Шәутай Тілеуберген Құдайбергенұлы

Білімі: Қазақ химия-технологиялық институты, Қызылорда мемлекеттік университеті

Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1986 ж.

Мансабы: инженер, 2-санатты инженер, 1-санатты инженер, супервайзерлер тобының жетекшісі, менеджердің орынбасары, менеджер, күрделі құрылыс бөлімінің басшысы.

Қосқан үлесі:

- ПҚҚР, ПҚВИ, Көлжан, Көлжан-SSM-OIL жобаларының барлық күрделі құрылысына қатысқан, оның ішінде мұнай-газ жинау жүйесі, жер қабаты қысымын тоқтату, қайта алынған газды қолданатын нысандар салу, Құмкөл-Жосалы мұнай құбырын және мұнай құятын терминал салу

Марапаттаулары:

- Қазақстан Президентінің алғыс хаты (2001);
- «Оңтүстікқазмұнайгаз» кәсіподақ төрағасының және бас директорының мақтау қағазы (1991);
- Қызылорда облысы әкімінің Құрмет грамотасы (1996);
- Қызылорда облыстық мәслихатының мақтау грамотасы (2015);
- «ПҚҚР» АҚ президентінің мақтау грамотасы (2006, 2009);
- ҚР Құрылыс және тұрғын-үй коммуналдық шаруашылық істері агенттігінің мақтау грамотасы (2010);
- ҚР Мұнай және газ министрлігінің мақтау грамотасы (2014);
- ҚР Парламент Сенатының мақтау грамотасы (2015);
- «Қазақстандық мұнайға – 100 жыл» төсбелгісі (1999);
- «Даңқты құрылысшы» (2011);
- «Астанаға 10 жыл» медалі (2008);
- «Қазақстандық мұнайға – 110 жыл» «KAZENERGY» (2009)
- ҚР Энергетика министрлігінің «мұнай-газ кешендерін дамытуға қосқан үлесі үшін» (2016);
- «ПҚҚР» АҚ президентінің алғыс хаты (2006);
- Қызылорда облысы әкімінің Құрмет грамотасы (2010);
- CNPC (2011);
- «ҚР Тәуелсіздігіне – 20 жыл» мерейтойлық медалі (2011);
- «Құмкөл кен орнына – 25 жыл» (2011);
- «ҚР мәслихаттарына – 20 жыл» (2014);
- Президенттің қола сыйлығы (2010);
- Президенттің алтын сыйлығы (2013);
- Қызылорда облысы Шиелі ауданының құрметті азаматы;
- Қазақстанның құрметті құрылысшысы;
- Қызылорда облыстық мәслихатының IV, V және VI шақырылымдарының депутаты, төсбелгі иегері.

өңірдегі жалғыз өндірістік кәсіпорын болды. Жергілікті бюджет сол кезде негізінен біздің компанияның төлеген салығынан құралды – ал бұл бюджеттік мекемелердегі қызметкерлердің жалақысы, зейнеткерлердің зейнетақысы мен балалардың жәрдемақысы еді. «ПетроҚазақстанның» арқасында өңірдің экономикасына құйылған соңғы 30 жылдағы қаржы қаланың өзінің өсуі мен айшықтана түсуіне, Қызылорда облысы

экономикасының басқа да салаларының дамып, нығайуына көмек болды.

- 30-жылдық мерейтой қарсаңында мұнайшыларға Сіздің тілегіңіз.

Жұмахметов Серік: Барлық әріптестерді мерейтойларыңызбен шын жүректен құттықтаймын! Бәрімізде жақсылыққа деген үміт, қуаныш және сенім болсын, ал бізді біріктіріп, қанаттандырып тұрған ортақ ісіміз бізге

Шарменов Ағзам Серікұлы

Білімі: Қазақ политехникалық институт

Компанияда жұмыс істеп бастаған уақыты: 1988 ж.

Мансабы: аға менеджер, геология жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары, департаменті

Қосқан үлесі:

Ағзам басшылығымен компанияның барлық лицензияланған және келісім-шарт аумақтарында кең ауқымды геологиялық барлау жұмыстары өткізді. Оның міндеттеріне тәуелсіз ұңғыма зерттеулері, перспективалық бағыттарды болжау, аккумулятивті литофация карталары мен модельдерді жасау, сондай-ақ әлеуетті нысаналарды барлау кіреді. Ағзам тәжірибелі көшбасшысы, қызметкерлері арасында үлкен беделге ие әрі жақсы тәлімгер болып табылады.

Марапаттаулары:

- Президенттің алтын сыйлығы (2006, 2012, 2013, 2014)
- Президенттің күміс сыйлығы (2007)
- Президенттің қола сыйлығы (2008)
- Президенттің арнайы алтын сыйлығы (2010)
- Ұлттық бизнес-рейтингтің «Қазақстан - 2013 көшбасшысы» жобасы аясында «Жыл маманы» атанған
- Құрмет грамотасы ЭМРМ (2006-2009)
- ҚР Энергетика министрлігінің грамотасы (2015)

лайықты берекесін берсін. Әр бастамамыз табысқа ұлассын, ал жұмыстан алған рахатымыз шексіз болсын! Біздің компанияға келешекте табыс және жаңа биіктер тілеймін!

Ермаханов Өзбекбай: 30 жыл бұрын біздің өңірді «дейін» және «кейін» де-

ген тарихқа бөлетін оқиға орын алды. Мұнайдың алғашқы бұрқағы тек қана біздің компанияға ғана бастау болмады, осындай-ақ Қызылорда облысының барлық мұнай өндіруші компанияларының бастауы болды. Тұңғыш ізашар-ардагерлердің есімдері компанияның тарихында жазылып қалды, ал қазіргі қызметкерлер оны толықтырып жатыр. Құмкөл мұнайын алғаш ашушылардың даңқты дәстүрлерін біздің ұжым бірнеше рет қайталап, айтарлықтай табыстарға жетті. Құрметті әріптестер, еңбек жолдарыңызда биік белестерді бағындыруларыңызды тілеймін, бүгін біз тұңғыш ізашарлармыз деп мақтанғанымыздай сіздердің де ұрпақтарыңыз ерліктеріңізбен мақтанып отырсың! Құмкөл мұнайының мерейтойлы жылы жаңа жобалар мен жетістіктердің бастамасы болсын. Біздің тарихымызда жаңа есімдер мен рекордтарға, жеңістерге толы әлі көп жарқын беттер болатынына сенімдімін.

Сержанов Амантай: Құрметті әріптестер, міне біз 30 жыл бойы біздің кен орнымызды өңдеп жатырмыз, еліміздің экономикасына қосқан сіздердің ерен еңбектеріңіз бен елеулі үлестеріңіз үшін бар жаныммен және шын жүректен алғыс айтамын! Бізге сарқылмас қайнар, таусылмас мұнай қоры мен жеріміздің бай қойнауын тілеймін!

Ағыманов Жалғас: Барлық мұнайшыларға және олардың отбасыларына зор денсаулық және жақсы көңіл-күй тілеймін! Ал қалғанының бәрін мұнайшы өз өзіне тауып алады!

Есжанова Салтанат: Барлық мұнайшыларға тілерім дағдарыс райынан қайтсын, біздің саламыз беркелі дами берсін. Және құмкөлдiктер ешқашан маркасын жоғалтпасын!

Шарменов Ағзам: Барлық әрістестерімді шын жүректен мерейтоймен құттықтаймын! Баршамызға жаңа ашылымдар және жұмыста шабыт тілеймін.

Есіркепова Бақытгүл: Компанияның мерейтойы – бұл өткенге мақтанышпен қарауға болатын лайықты мүмкіндік және басында кім тұрғанын еске түсіретін, есімдері алтын әріппен жазылып қалған Қызылорда мұнай шежіресі. Бұл өнідіріс ардагерлерін олардың қайсар мінездері мен еңбекқорлығын, кәсіпқойлығы мен таңдаған жолдарына деген сенімділігі үшін тағы бір рет алғыс айтып қалуға тамаша мүмкіндік. Ең өнімді, апатсыз жұмыстың тілектері мен құттықтауларын қабыл алыңыздар. Сіздерді барлығыңызға біздің Қазақстан Республикамыздың игілігі жолындағы жұмыстарыңызда зор денсаулық, бақыт пен береке, үлкен табыстар мен сарқылмас күш-қуат тілеймін!

Бүгінгі Вахта-40 көрінісі / «Вахта-40» сегодня / Shift-40 today

ТИІМДІ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Қазақстан Тәуелсіздігін алғаннан бастап мұнай саласы нақты әрі қосымша жұмыс орындарын құрған, шағын және орта бизнесті, ғылым мен технологияны дамытып, елдің барлық саладағы экономикасының дамуына берік ірге бола болды. Мұнай компаниялары өз өңірлері үшін осындай рөлді атқарып, өңірдің тұрғындарының хәл-ахуалын және аймақтың экономикасын арттырып отырды. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ – 750 мың астам адам құраған Қызылорда облысы үшін компания жүйе қалыптастырушы күш болып отырғаны рас.

Компанияның әлеуметтік жауапкершілікті өзіне алу ұстанымы оның қалыптасуының алғашқы жылдарынан-ақ қолға алынған. Алғашында оның «Оңтүстік мұнайгаз» болып қалыптасуынан «ПетроҚазақстан» болғанына дейін компания өңірдің ірі жұмыспен қамтамасыз етушісі болып, тұрақты салық төлеу арқылы аймақтың бюджетінің басым көпшілігін құрап, мемлекет алдындағы өз міндеттерін орындап отыр. Тек соңғы он жылдықта ПҚҚР төлеген салықтың көлемі 953 млрд. асып жығылады.

Кәсіпкерлікті дамыту

Шағын және орта бизнес – азаматтық қоғамның тұрақтылығының негізі және азаматтың тұрмыс жағдайының болмысы соған байланысты. ШОБ ел тұрғындарының басым көпшілігінің экономикалық белсенділігін дамыта отырып, зор әлеуметтік рөлді атқарып отыр. Құмкөл кен орны, өз уақытында өңірдегі қызмет көрсету саласының жаңа құрылу жолында және облыста кәсіпкерлікті дамытуда драйвері бола білген.

«ОМГ» АҚ болған кезде кәсіпорын өз құрылымында 12 бөлімшеден тұрды, 1998-1999 жылдары «Харрикейн Құмкөл Мұнай» деп аталған компанияда қайта құрылу болды. Мұнай-газ саласы қызметіне тікелей қатысы жоқ ондаған жақсы бөлімшелер бөлініп тасталды. Оларға теңгерімдік құннан қалған негізгі қорлар берілді, сондай-ақ компаниямен бірлескен алғашқы келісімшарттар жасалынды. Жеке компаниялар осылар құрылып жатты, мәселен, бұрынғы «Автокөліктер жолы басқармасы» бөлімшесі қазір «АЖБ» ЖШС-на айналды, «Мұнай сауда СУ» бөлімшесі – «САС Қазақстан» ЖШС-на айналды.

Мұнай өндіру көлемінің артыуы мен облыстың мұнай саласында жаңа

ойыншылардың келуіне байланысты, қызмет көрсететін компаниялар мұнай қызметтері нарығында дәл бүгінгі таңдағыдай тиімді ойыншы қатарында берік бола бастады. Өңірдің мұнай-газ саласындағы тауарлар мен қызметтер нарығы жылдан жылға кеңейіп келеді және қызметтік компаниялардың қызметкерлері мен олардың отбасыларының саны орта есеппен алғанда, облыстағы әр он бесінші тұрғын мұнай табысынан келетін кіріске қатысы бар.

Бүгінгі таңда «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ көптеген мердігерлік компаниялармен жұмыс істейді Құмкөл кен орнында тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша көптеген жылдар бойы табысты қызмет көрсетіп келе жатқан компания «САС» болса, ал күзет өндірісі Групп-4-пен жүзеге асып келеді. Орта есеппен алғанда қазақстандық жұмыстар мен

қызметтердің мөлшері компанияның жобалық портфелінде кем дегенде 75% құрайды.

Оқыту және даму

Ертеңгі күннің қамын ойлау ол білімге инвестиция салу болып табылады. Өңірлік деңгейдегі осындай үлгі аларлық істің бірі бүгінде жүзеге асыру қоры 800 млн. теңгеден асып кеткен, Қызылорда облысы бойынша «ПетроҚазақстанның» бірегей шәкіртақы бағдарламасын айтуға болады. Облыс әкімдігінің қолдауымен құрылған бұл бағдарлама 2005 жылы бастау алды. Бұл бастаманың негізгі түбінде жатқан идея ол Қызылорда облысының талантты жастарының сапалы білім алуы мен компанияға жоғары кәсіби мамандар дайындау көзі еді. Үміткерлердің жоғарғы деңгейі, іріктеу байқауын өткізудің ашықтығы мен әділдігі бағдарламаның

Аз қамтамасыз етілген азаматтарға азық-түлікті тарату акциясы / Акция по роздаче продуктовых пакетов для малообеспеченных граждан / The campaign on the distribution of food packages to underprivileged people

басты ұстанымдары болып табылады. Шәкіртақылық бағдарлама жазғы уақыттағы практикадан өту кезеңі мен ұтасдарымен жұмыстарына дейін қамтиды. Бұл бағдарлама бойынша 75 жас білім алса, 37-сі қазіргі уақытта оқып жатыр.

«ПетроҚазақстанда» сондай-ақ компанияның қызметкерлерінің балаларына арналған шәкіртақылық бағдалама жүзеге асып жатыр, бұл бағдарлама аясында компания өз қызметкерлерінің балаларының оқуларының ақшасын төлеуге қаржылық көмек көрсетеді. Соңғы он жылдықта оны жүзеге асыруға жұмсалған қаржы 124 млн. теңгеден асып түсті.

Экология

Экологиялық құрылымдық өндіріс те корпоративті әлеуметтік жауапкершілік саласына жатады – бұл өңірдегі өз қызметінде қоршаған ортаны қорғау маңыздылығы. Өндірістегі экологиялық қауіпсіздік ұстанымын дәлелдейтін бірден бір мысал, ол компанияның газды кәдеге жарату бағдарламасы. «ПетроҚазақстан» компаниясы республика бойынша қосалқы газды тиімді пайдалануға бағытталған жобаны жүзеге асырып бастаған алғашқы компаниялардың бірі болып табылады.

2006 жылғы 15 маусымда ҚР Энергетика және минералды ресурстар министрлігі ПҚҚР газды кәдеге жарату бағдарламасын бекітті. Бағдарлама өз кезегінде бірнеше экологиялық мәселелерді шешті: газдың атындысы мен өргеніп шығуын, мұнайдың жеңіл фракциясының атмосфераға булануы, мұнайдың төгілу қатерінің азайуы мен жердің былғануы және өндірістегі өрт қауіпсіздігінің артуы.

«Қосалқы газдарды қосымша пайдалану керектігі - Мұнай өндіру процесінің өзіндік ерекшелігі, - деп тоқталады мұнай-газ өндіру бойынша аға менеджер Жалғас Ағыманов. Біздің компания газды жер қабатына кері айдау және тасмалдау, жинау бойынша алты ірі жоба құрап шықты. Олардың жүзеге асырылуы газды пайдалану тақырыбын толығымен жапты, ал 131 факел мәңгілікке сөнді».

Газды пайдалану жобасы Қызылорда облысының Бизнесінің жол картасы бағдарламасының Индустриаландыру картасына 2010 жылы енгізілді. Оған қосымша, облыс орталығындағы газ тарту желісі мен қондырғыларының құрылысы үшін компания өңірге 112 млн. доллар бөлді.

Электроэнергия алу жолымен қосалқы газды пайдалану және оны жер

Күмкөлдегі «Өртті сөндіргеннен - болдырмау жөн!» атты өрт қауіпсіздігіне арналған байқауының жеңімпаздары / Победители конкурса по пожарной безопасности «Пожар легче предупредить, чем потушить!» на Кумкөле / Winners of the annual "Fire is easier to prevent than extinguish!" fire safety competition at Kumkol

қабатына қайта айдау бағдарламасы өзіне бірнеше жобаларды алды. Бірінші – Күмкөлде 55 МВт қуатты газтурбиналық қондырғының кейін 2010 жылы оның 105 МВт қуатына дейін жеткізген қондырғының құрылысы. Екінші – жер қабатының қысымын тұрақтандыру үшін газды қабатқа айдау. Үшінші – ерекше жөнелту болып табылатын Арысқұм кен орнының газ қалтасына газ айдау. Төртінші – Арысқұмдағы алты мың қуатты электростанциясына монтаж жасау. Бесінші – пайдаланылуға Арысқұмға жіберуге арналған Қызықиядағы қондырғының құрылысы. Алтыншы – өзінің қолдануы үшін Майбулақтағы 2 МВт қуатты газтурбиналық қондырғының монтажі. Бұл жобалардың барлығы 2010 жылы табысты аяқталды, ал Арысқұм және Майбулақтағы газопоршенді қондырғылар бүгінгі күні 12 МВт-ға дейін жеткен.

Қазіргі кезде пайдаланылған газдың жобалық қуаты жылына 280 млн. м³/құрайды. Негізгі алынып отырған электроэнергия кен орындарында қолданылып, артылғаны сыртқы тұтынушыларға сатылып жатыр. Бұл жобаны жүзеге асыру атмосфераны ластайтын заттар қалдықтарының санын жылына 13697 тоннадан 6013 тоннаға дейін екі есе азайтып отыр.

Демеушілік және қайырымдылық

Тұрғындардың әлеуметтік қорғалмаған тобына көмек беру компанияның «Құмкөлмұнай» кезінен бастап жүргізіліп келеді. «Құмкөлмұнай», содан кейін

«Оңтүстікмұнай» өңірде өте бағалы, - деп тоқталады партияның обком бірінші хатшысы, кейін облыстық әкімшілік басшысы, Сейілбек Шауханов. Облыстағы бірде-бір егістік егу және жинау науқаны, сондай-ақ қаланың қыстағы жылу және энергиямен қамтамасыз ету жұмыстары «Оңтүстікмұнайгазсыз» өтпеген еді. Атап айтқанда, ОМГ-ның арқасында бірегей медициналық орталық салынды, ауылдарда алғаш рет өнімді қайта өңдейтін және тамшылап суғару шағын цехтары жұмыс істеп, қаланың сатушы сөрелерінде атақты тауарлар пайда болды. «Оңтүстікмұнайгаз» «Қайсар» футбол клубына, «Сейхун» гандбол клубына, мындаған іс-шараларға демеушілік жасады.

Бұл дәстүр компанияның жұмыс жасаған барлық жылдарында жалғасын тауып отырды. 1996 жылдары пионерлік, кейіннен балалар демалыс лагері болған, қазір «Арай-Санрайз» деп аталатын балалар лагерін компания өзінің қарауына алған. 1998 жылы Қазалы ауданындағы 45 мүгедек-балаға арналған «Шапағат» оңалту орталығын және Жаңақорған ауданындағы тұрмыстық жағдайы төмен отбасылардан шыққан 50 балаға арналған «Балғын» балабақшасына көмек көрсетуді бастайды. Компания Қызылордадағы бірден-бір мықты мектебі №2 орта-мектепке бір миллион АҚШ долларына күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізіп, оның қамқорлығын өзіне алады. Одан кейін «Құрылысшы» (қазіргі ПетроҚазақстан) спорт кешенін сатып алады, бүгін компания қызметкерлерінің спортпен ай-

налысатын негізгі орталығына айналған. Сондай-ақ, «ХКМ» АҚ мен «БанкТурана-лем» АҚ арқасында облыс орталығында тұңғыш рет банкомат пайда болған.

2001 жылы балаларды, көру, сөйлеу және есту қабілеті бұзылған, жүрегі мен орталық жүйке жүйесі бұзылған балаларды оңалту курсынан өткізетін мүгедек балаларға арналған «Шапағат» оңалту орталығын толығымен өз қамқорлығына алады. Содан бері орталықтың 400 тәрбиеленушісіне түрлі қайырымдылық көмек көрсетілді, атап айтқанда, арнайы республикалық мектептерге және «Ақсай» республикалық балалар ауруханасы мен «Балбұлақ» орталығына емделуге жолдамалар берілді. «Шапағаттың» мамандары мен тәрбиеленушілерінің аянбай еткен еңбегінің арқасында елу бала сырқаттарын жеңіп, мектептің кәдімгі партасына отырды.

«Біздің демеушілеріміз үшін қайырымдылық – бұл жай ғана бюджеттегі тармақша жол емес. Бұл оталау уақытында болған, нақты оңалған бала, жаңа керекті жабдық, - дейді «Шапағат» президенті Шынар Жеңісбекова. Олар біздің мұқтаждықтарымызға жан ұшыра қарайды, балалардың аз ғана жетістігіне шын жүректен қуанады. Жыл сайын олар біздің балаларымызды облыстық денсаулық сақтау басқармасымен бірлесіп отырып, Алматыдағы «Ақсай» республикалық клиникалық балалар ауруханасына жібереді, хирургиялық оталарды қаржыландырады. «ПҚҚР» АҚ көмегінің арқасында біздің балалар сөйлесуге, оқуға, дамуға және бақытты балалығына толық қол жеткізу мүмкіндігіне ие!»

Көп балалы және тұрмысы төмен отбасылардан шыққан 50 балаға арналған Жаңақорған ауданындағы «Балғын» № 5 бала-бақшасын біздің компания толық қамтамасыз етіп келді және бұл үрдістің ПҚҚР қамқорлығына алынғанына он бес жыл болды. Мұнайшылардың қамқорлығы аясында «Балдәурен» бес жүзге жуық балаларды метеп өміріне дайындап, жолдама берді.

Облыста «Арай-Санрайз» балалар лагері үлкен атаққа ие. Компания жартылай қираған лагерді қолға алғаннан кейін, ғимаратты сол тұрған орнында қайта жөндеу және нысанды безендіру бойынша аса күрделі жұмыс жүргізді. Жазғы лагерді құру облыстағы жас жеткінштерді оңалту бағдарламасының өзгерісті кезеңі болды. Компанияның салған күш-жігерінің арқасында мамандандырылған, экономикалық және спорттық сияқты ауысымдар енгізілген жаңа оқыту-тәрбиелеу бағдарламасы құрылып, жүзеге асырылды. Балалардың

«Парыз» сыйы / Премия «Парыз» / The Parыз Award

басым көпшілігінің қызығушылығы қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен дәстүріне араластыратын және мәдени мұраға қызығушылық арттыратын спорттық және шығармашылық үйірмелерге артып жүр.

Жыл сайын «Арай-Санрайз» лагерінде бірнеше оңалту бөлімдерінде 1080 бала ақсыз негізде демалады, соның ішінде 50% - Қызылорда қаласы мен облысы аудандарының аз қамтылған отбасыларынан шыққан балалар, ата-анасының

қарауынсыз қалған және жетім қалған Қызылорда қалалық №1 мектеп-интернатының балалары мен Оңтүстік Қазақстан облысының Сайрам интернат үйі мен Қарағанды облысының Ұлытау ауданының балалары, үкіметтік емес ұйымдардың балалары құраса, қалған 50% - компанияның және мердігер ұйымдардың қызметкерлерінің балалары құрайды. Соңғы онжылдықта ПҚҚР лагерлердің жұмыс істеп тұруына бөлген қаржы көлемі 2,7 млн. АҚШ долларынан асып түсті.

1999 жылы Қызылорда облысының оқушыларына ғана емес, оқытушылардың экономикалық бағдарламасының қызығушылықтарын арттыратын семинарлар түрінде «Арай-Санрайз» лагерінің базасында «Жастардың жетістіктері» қоғамдық қорының ұтқыр жобасы іске қосылды. Бір жылдан кейін ПҚҚР бастамасымен әрі ПҚҚР-дың тікелей қаржыландыруымен жұмыс істейтін «Жастардың жетістіктері» өңірлік орталығы ашылды. Орталық ашылған күнінен бастап, облыс және қаланың мектептерінде оқитын оқушылар мен мұғалімдерінің арасында экономикалық ғылымдарын құру және тарату бойынша үлкен жұмыстар атқарылды.

Компания сондай-ақ Балалар үйіне, №2 «Мұрагер» орта мектебі мен Сәбилер үйіне қаржылық көмек көрсетеді. 2011 жылы Құмкөл кен орнының өндірістік ашылуының 25-жылдығы аясында облыстық балалар ауруханасына медициналық жабдықтар алу үшін 150 000 АҚШ доллары сомасында демеушілік көмек көрсетті.

«Арай-Санрайз» лагерінде / В лагере «Арай-Санрайз» / Arai-Sunrise children's camp

Компанияның көптеген әлеуметтік жобалары дәстүрлі болып табылады. Бұл облыстың 250 тұрғынына азық-түлік пакетін таратуы (аз қамтылған отбасылар, мүгедектер, басқа да әлеуметтік қорғалмаған тұрғындар) және тұрмысы төмен және жетім 300 балаға жаңажылдық сыйлықтар таратуы. Балаларды қорғау күнін мерекелеу барлық балалар байқауына 7000 сыбаға балмұздақ пен сыйлықтарсыз өтпейді. «Бірінші сыныптық» және «Қуаныштар көші» акциялары – облыстың тұрмысы төмен және көп балалы отбасыларға, сондай-ақ, Қызылорда қаласы мен аудандарының 8 балалар лагерінің 5 ауысымындағы мәдени-сауықтыру іс-шаралары мен спорттық сайыстарға қатысушы 1500 белсенді балаға мектеп оқу құралдары мен басқа да сыйлықтар таратуға ұласады. «ПҚҚР» АҚ ардагерлерге тағызым ете отырып, Қазақстанның шипажайларында тегін емделуді ұсынып келеді.

«ПетроҚазақстанның» әлеуметтік қызметіндегі тағы бір басым бағыты – спортты дамытуға қосқан үлесі. Сонымен, 1997 жылы Қызылорда облысының Туризм және спорт басқармасымен бірлесе отырып, компания басшылығы «ПетроҚазақстан» сыйлықтары мен кубогына оқушылар арасында баскетболдан және футболдан турнирлер ұйымдастырған болатын. 19 жылдың ішінде турнирлердің жеткен жетістігі

соншалықты, Қызылорда облысынан тыс жаққа дейін шығып кетті – соңғы жылдары оларды жеңуге Түркістаннан, керек десеңіз Ресейден бәсекелі өтінім тастап отыр. 1997 жылы ежелгі тоғыз құмалақ ойыны бойынша тұңғыш рет турнир өтті, оның ішінде, жарым-жан балалар арасында алғаш рет спартакиада ұйымдастырылды. Бүгінгі таңда бұл спартакиадаға 60-80 бала қатысады.

Көптеген жылдар бойы «ПетроҚазақстан» «Қайсар» футбол клубының бас демеушісі болып келді. Одан басқа, компания Қызылорда облысында соңғы бірнеше жыл бойы ауыр атлетиканың белсенді дамуына демеушілік жасап келеді. Оның ішінде ауыр атлетика бойынша Олимпиада чемпионы Илья Ильиннің дайындығына да тікелей демеушілік көрсетіп отырды.

Астын сызып айтарлықтай іс жыл сайынғы өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ынтымақтастығы туралы Қызылорда облысы мен Қарағанды облысының Ұлытау ауданы әкімдіктері мен «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ, Көлжан ЖШС және ПКВИ арасындағы Меморандумды айту керек. 2006-2014 жылдар аралығында Меморандумдар аясында бөлінген қаржы 29 млн. АҚШ долларынан асты.

Меморандум аясында жиналған қаржыға, облыста оның тұрғындарының өмір сүру деңгейін арттыратын ірі инфрақұрылымдық әлеуметтік мәні

бар жобалар жүзеге асырылып жатыр. Мәселен, Қызылордада ПҚҚР-дің Меморандум аясында қаржыландыруының нәтижесінде теннистік корт, мұз айдыны салынып, Орталық алаң қайта жөндеуден өтті. Қала тұрғындары енді бос уақыттарын еркін өткізіп, өз аулаларында арнайы ойын және спорт алаңдарында спортпен шұғылдануға, аз қамтамасыз етілген отбасылардағы балалар – жоғары білім алуға, мыңдаған оқушылар – шипажайлық-курорттық емдеу алуға сондай-ақ, жазғы сауықтыру лагерлерінде демалуға мүмкіндіктері бар.

Өңірді дамытуға қосқан үлесі үшін 2008 жылы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ «Күміс Парыз» сыйлығымен белгіленсе, Бизнесстің әлеуметтік жауапкершілігі бойынша Қазақстан Республикасы Президенті байқауында «Үздік әлеуметтік жауапкершілікті кәсіпорын» номинациясымен марапатталды.

Ұжымдық әлеуметтік жауапкершілік барлық қызмет саласының ажырамас бөлігі болып табылады. Бұл компанияның қоғам дамуына, оның бірігу мүмкіндігіне және ортақ теңгерімін табуына сондай-ақ, қоғам мен бизнестің мүдделерінің үйлесуіне қосқан ерікті үлесі. Қазақстанның лайықты ұжымдық азаматы болуға талпыну – бұл компанияның басшылары мен қызметкерлерінің, біздің мердігерлеріміз бен серіктестеріміздің бәрін біріктіретін негізгі идея.

ПҚҚР жыл сайын «Мектепке барар жол» республикалық акциясына қатысады / ПҚҚР ежегодно участвует в республиканской акции «Дорога в школу» / PKKR contributes to republican campaign Road to School on an annual basis

ИНФРОҚҰРЫЛЫМДЫҚ АЛЫПТАР

Компанияның үш онжылдықтағы өмірінде, жұмысқа орналастыру және кен орнындағы тіршілік әрекеті, мұнай тасмалдау, өндірістік және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, атап айтқанда олардың барлығының жиынтығы біздің кен орнымызды игеруге мүмкіндік берді. Бұл мақалада біз осы үш онжылдықтағы ең ірі инфроқұрылымдық жобалар туралы айтқымыз келеді.

«Қызылорда-Құмкөл» көлік жолдарының құрылысы

Көлік жолдарының салынуы компанияның ең маңызды мәселелерінің бірі – транспорттық мәселені шешкен алғашқы ірі инфроқұрылымдық жоба болды. 1988 жылдың аяғында басталған «Қызылорда-Құмкөл» көлік жолдарының құрылысы 2011 жылдың басында аяқталды. Жобаны жүзеге асыру құрылысқа тартылған отандық құрылыс компанияларының қызметкерлерінің еңбегі мен қаржыландырған бірнеше жергілікті мұнай компанияларының арқасында мүмкін болды. Пайыздық мөлшердегі инвестицияның көлемі: «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ – 44,9%, «Торғай Петролиум» АҚ – 45,7%, «Қор» АҚ ҮК – 5,3% және «САУТС-ОЙЛ» ЖШС – 4,1% құрады. Құрылысты «Корпорация Береке-А» АҚ, «Қыран» ЖШС және «УАД» ЖШС жүргізді.

Құмкөлді игерудің алғашқы кезеңіндегі ең өткір мәселе жолдар еді, анығырақ айтсақ – олардың жоқтығы. Жүктер – бұрғылау жабдықтары, құрылыс материалдары және басқа көптеген жүктер – кен орнына қиыршық тасты жолмен апталап жүріп жаты және мезгіл аралық лайсандарда жай ғана жеткізу жұмыстары орындалмас тапсырмалардай болды. Құмкөлде тұңғыш мұнай шыққанда жол мәселесімен мықтап айналыса бастады. Жол ұзақ жасалынды – 190 шақырымдық трассаның төсенішін төсуге 5 жыл уақыт кетті. Оның өзінде 130 шақырым ғана асфалтталды, қалғаны шағыл тастар және ірі құмдармен жабылып тұрды. Мыңдаған тонна мұнайлы ірі жүк көліктерінің асфалтталмаған жолдарымен жүруі яғни жазда – бұрқыраған шаң және көктем, күзде лайсандығынан қауіпсіз болмады.

Сондықтан бұл құрылыстың аяқталуы жүргізушілерді көптеген қиындықтардан құтқарды. Жолдың негіздемесіне салынған 26 см қалыңдықтағы шағыл және қиыршық тастар мен құм араласқан, қалыңдығы 14 см құрайтын үш қайтара төселген жоғары сапалы асфалттік жаңа жол жабындысы салынды. Бұл мұнай кен орындарынан шыққан ауыр ірі жүктері бар көліктердің білік теміріне түсетін жүкті айтарлықтай жеңілдетіп, жолдарын анағұрлым жеңілдетті.

Айта кететін бір жәйт, жер қонауымен айналысатын компаниялардың қызметтеріне кедергі келтірмей, транспорт қозғалысын тоқтатпай, айналып өту жолдары арқылы жол жұмыстары жүргізілген. Қазір, осы жолдың арқасында мұнайшылар вахтадан аман-есен оралады, ал ірі жүк тасмалдаушылар мұнайы мен керек-жарақтарын қауіпсіз тасмалдайтын болды.

Станциясындағы мұнай құятын терминалы бар «Құмкөл-Жосалы» магистральды мұнай құбыры

«ПетроҚазақстан» компаниясының «Құмкөл-Жосалы» мұнай құбыры мен Жосалы теміржол станциясындағы мұнай құю терминалын салу жобасы мұнайды Еуропаға экспорттап сатуда транспорттық шығынды анағұрлым азайтқан маңызды қадамы болды. 2003 жылғы маусымда қолданысқа берілген мұнай құбыры Құмкөл және ҚАМ (Қызылқия, Арысқұм, Майбұлақ) сияқты бір топ кен орындарын Жосалы темір жол станциясындағы мұнай құю терминалында біріктіріп, мұнай одан ары темір жол арқылы экспортқа кетті.

Магистральды мұнай құбырына арналған геосаяси таңдау оның географиялық, топографиялық және экономикалық жақтарын есепке ала отырып жүзеге асты. Жалпы ұзындығы 178 шақырымды құрайтын, 400 мм диаметрлі мұнай құбыры трассасы Қызылқия, Арысқұм, Майбұлақ (ҚАМ кен орындары тобы) кен орындарына барынша көп жақындатылып салынған. Мұнай құю терминалы қазіргі темір жолынан солтүстікке

қарай 1,2 шақырым қашықтықта, ал Жосалы станциясынан солтүстік-батысқа қарай 7 шақырым қашықтықта орналасқан.

Бұл жобаны жүзеге асыру рекордтық қысқа мерзімде орындалды – бар-жоғы бір жарым жылда. Құрылыс кезеңінде жобалық құжаттарды реттеуді, жабдықтарды таңдау және сатып алуды, сондай-ақ техникалық қолдау жасауды «ПетроҚазақстан» компаниясының Д.Борн мен И. Оңғарбаеваның басшылықтарымен болған жобалық тобы жүргізіп отырды. Жобаны құруға шетелдік және қазақстандық, оның ішінде IMV Projects (Канада), ОАО «Казгипрожелдортранс» (Алматы қ.), PM Lucas, «НИПИ» ЖАҚ Мұнай-газ» (Ақтау қ.) және «Казнефтегазконсалтинг» ЖШС (Қызылорда қ.) жобалық ұйымдарының қатысуымен қатысты. Жоба жаңа технологиялар мен жабдықтарды пайдалану арқылы халықаралық стандарттарға сай болды, сондай-ақ ол шетелдік және жергілікті мамандардың тамаша тәжірибе алмасу алаңына айнала білді.

Құрылысты «Пундж Ллойд Казакстан» және оның қосалқы мердігерлік ұйымдары - «Трак контрактшен», «Монтажспецстрой» ЖШС, «Құмкөлқұрылыс» АҚ, «Бірлескен құрылыстық корпорация» ЖАҚ, «Алматықұрылыс» ҰШҚ, Автокөлік жолдары басқармасы». ЖАҚ қатысуымен орындалды. Мұнай құбыры мен терминалды салған уақытта мыңнан астам адамға жұмыс орны құрылды. Олардың 70 пайызы яғни 800-ге жуық жергілікті кадрлардан құралған.

Мұнай құбыры мен терминал ең жоғыр технологиялық және заманауи нысандардың бірі болды. Жосалы терминалының маңызды техникалық сипаттамасы болып оның атмосфераға булануды болдырмайтын, экологиялық таза, жабық құйылу технологиясын пайдалануы. Темір жол эстакадасындағы құю операциясының көлемі күніне жеті поездге дейін жетеді. Әр эстакадада технологиялық мұнай құбырылары бақылау, басқару және өрт сөндіру жабдықтары бар 30 құю қондырғысымен қапталған.

2003-2005 жылдар аралығында мұнай құбырының қолданысын «ҚазТрансОйл» ЖАҚ техникалық операторы жүргізсе, 2005 жылдың тамызынан бастап мұнай құбырымен ПҚҚР қызметкерлері қолданып келеді. Ұжымда еңбек жолын сонау «Оңтүстікмұнайгаз» АҚ-нан бастаған, мұнай саласында үлкен тәжірибелері бар кәсіби мамандар мен қызметкерлер жұмыс істейді. 2003-2010 жылдар аралығында жалпы көлемі 11,2 млн. тонна мұнайды құрайтын 204 073 вагонцистернасы жөнелтілген.

Мұнай құбырын қолданысқа енгізуге еңбегі сіңген кәсіби мамандар мен қызметкерлердің қатарында Байманов Ф., Есжанов Ф., Биманов Б., Сәрсенбаев Т., Жәмішев Ф., Бермағанбетов Қ., Құдабеков Н. және Өтепов Қ. бар.

Жосалы терминалының қайта құрылуы және ҚАМ мұнай құбырлары бағытының өзгертілуі

2010 жылдың маңызды оқиғасының бірі «Жосалы терминалының қайта құру және «Құмкөл-Жосалы» мұнай құбырының қайтар бағытын өзгерту» жобасының аяқталуы еді. Оны жүзеге асыру сібірлік мұнай құбыры жүйесінің мұнайын қабылдаумен және оны «Құмкөл-Атасу-Алаңқоу» бағытына арналған мұнай құбырымен жөнелтумен, сондай-ақ оларды Шымкент МӨЗ-на өңдеуге жіберумен тікелей байланысты болды.

Сөйтіп, бұл нысан «Қазақстанның индустриализация картасына» енді. Оның қайта құрылуы компания үшін де, бүтін бір өңір үшін де жаңа келелі келешек ашты. Бағыттардың өзгертілуі мұнай құбыры мен Жосалы терминалын жыл он екі ай пайдалануға мүмкіндік берді.

Жобаның мақсаты Батыс Сібірден Жосалы станциясына жеткізілген салқын температурадағы тұндырылған мұнайды Құмкөл МӨДЦ-ге жеткізу қажеттілігіне байланысты қолданыста бар ҚАМ құбырлы транспорттық жүйесін техникалық тұрғыдан қайта қаруландыруға әкелді.

1 млрд. теңгеден астам бағаланған жоба 2010 жылдың наурыз бен қараша айлары аралығында жүзеге асырылды. Қайта құрылу келесі технико-экономикалық көрсеткіштерді қамтыды: теір жол цистерналарына құю бойынша жылдық жүк айналымы – 1 180 000 тоннаны, ағызу бойынша – 2 160 000 тоннаны құрады. Қызметкерлер үшін барлық керекті жағдай ұйымдастырылды – медициналық кабинет, душ, асхана, өрт сөндіру бөлімшесі, жұмысшыларға арналған арнайы киім бар. Жұмыскерлер Жосалы ауылында тұрады. Жобаны жүзеге асыру үшін Истеков А., Абдулов Е., Махат Б., Темірбаев М., Баубекова К., Есмағамбетов Т., Омаров Т., Кресесов А. сияқты азаматтар зор үлес қосты.

«Батыс Түзкөл – Құмкөл» өндіріс аралық 10-дюймдік мұнай құбырының құрылысы

Батыс Түзкөл кен орнында мұнай өндірудің артуына байланысты Құмкөл кен орнындағы МӨДЦ-ға мұнай жеткізу үшін құбыр салудың қажеттігі туындады. Өндіріс аралық құбырды салғанға дейінгі уақытта, Құмкөл МӨДЦ-ға мұнай жеткізу өз бағасынан қымбаттау етіп жеткізіп отырған мұнай тасмалдаушы көліктермен жүзеге асып отырған. Ал 83 шақырымнан асатын 10 дюймдік мұнай құбыры бұл шығынды оңтайландырды.

Уәкілетті органдардан құрылыс салуға рұқсат 2013 жылдың тамызында алынды. Мұнай құбыры екі облыстың аумағымен өтеді: 26 шақырым қашықтықтағы 1-ші тармағы Қарағанды облысының Ұлытау ауданының жері арқылы өтсе, 56 шақырымға созылған 2-ші тармағы Қызылорда облысының Сырдария ауданының жерімен өтеді.

Мұнай құбыры кезең-кезеңмен салынды. 1-ші тармағы 2014 жылғы қаңтардың аяғында жүргізілсе, 2-ші тармағы 2014 жылғы ақпанның аяғында жүргізілді. Құрылыс бойынша және жобалау бойынша мердігер болып дәнекерлеу және монтаждау жұмыстары бойынша жұмысшы саны 152 адамды құраған СПФ «МСС» ЖШС және PM LUCAS Kazakhstan ұйымдары кірісті. Негізгі жабдықтар, трубалар мен сорғыларды жеткізу бойынша СРТДС и SHANGHAI LIANCHENG (GROUP) CO., LTD қытай өндірушілері айналысты.

Жобаны жүзеге асыру бойынша инвестиция көлемі 20 млн. АҚШ долларын құрады. Құрылыс аясында мұнай эмульциясының газға, суға және мұнайға бөлінуі болатын ГУ-01 (УПСВ-01) топтық қондырғысына қосылған спутниктер түзілді, яғни орталықтандырылған (сәулелік) жинақ жүйесі орнатылды. Газ өзіндік керек-жараққа пайдаланылады, ал артылғаны факелде жанып кетеді, қабаттық су Батыс Түзкөл кен орнының қабаттық қысымын ұстап тұруға арналған айдау құбырымен айдау ұңғымасына құйылатын БШСС-на (блоктық-шоқтық сорғы станция) түседі. Мұнай өндіріс аралық құбырмен Құмкөл МӨДЦ-ке ауыстырылып құйылады.

Бүгінгі таңда «Батыс Түзкөл-Құмкөл» мұнай құбырын тәулік бойы ГРУПП-4 қызметкерлерінің экипажы қарауылдайды, ал құбырдың ішкі қабырғаларын тазалау үшін Құмкөл кен орнының МӨДЦ-на дейін ГУ-1 ЗТК-ден айына үш рет тазалау қондырғысы жұмыс істейді. Осы кезде мұнай құбырының жұмыс істеуін 15 адам қамтамасыз етіп отыр. Бұл жобаның жүзеге асуына елеулі үлес қосқан Көшербаев Б., Әбенев А., Тарасенко А., Шәугай Т., Байтасов Ф., Беркенов С. Және Базарбаев Е. сияқты азаматтар еді.

МҰҚАБА ТАРИХЫ

Фото «Мунайшының» мерейтойлы нөміріне кездейсоқ таңдалған жоқ. Ол жерде суретке түсіп қалған жас талапкер мұнайшылардың бірі осы күнге дейін «ПетроКазахстанда» жұмыс істейді. Серік Жылқаманов бүгінгі таңда 27 жыл бұрғы шебері болып қызмет істейді және ол журнал оқырмандарымен Құмкөлдің алғашқы жылдарындағы жұмысы туралы естеліктерімен бөлісуге сүйсіне келісті.

Серіктің қасында (фотода бірінші – Серік Жылқаманов) фотода (солдан оңға қарай): Виктор Зеленый, бұрғылаушы, Адам Ильясов, бұрғылаушының бірінші көмекшісі.

Серіктің естеліктерінен,

«Фотография Құмкөлде 1987 жылы түсірілген, ал біз болсақ білмедік бізді суретке түсіріп тұрғанын, сол кезде достарыммен ағымдағы мәселелер мен болашақтың жоспарын қызу талқыға салып тұрған болатынбыз. Әңгіме барысы, енді жақында Құмкөлде одан көп бұрғылау жұмыстарын жүргіземіз, жаңа жол, вахталық елді мекен саламыз, ал та-яу арада біздің көптен күткен Құмкөл кен орнында «миллион» - миллион тонна мұнай өндіреміз деп тұрған болатынбыз.

Сол сәтте кен орнында біздің №1 бригаданың ұңғыларды бұрғылауды аяқтаған болатын, әр жерде құбыр стеллаждары жатқан және пайдаланылмалы бағаналарды түсіруге дайындық барынша қатты жүріп жатқан кез болатын. Бригадалар бір-бірімен әр түрлі көрсеткіштер бойынша жиі жарысатын: бұрғылаудың тереңдігі, уақыты, қауіпсіздігі мен сапасы бойынша. Біздің бригада көпұлтты болатын, бір кезде мәдени танымдар бойынша шиеленісіп жатса, бір кездерде дала мұнайшыларының өмірін жеңілдететін. Әзілдер арты жиі түзетулерге әкелетін. Бірде жігіттер монтаж жасаушылардың бригадирінің жыланнан қорқатынын біле тұра әзілдеген болатын. Оны түскі асқа шақырып алады. Сол сәтте вогонға кірген бригадир оқтай атылып далаға ытқып шыққан еді, себебі оған түскі астың орнына бұрғылау қондырғысының демонтаж жасау кезінде моторист Тұрабаев Қалдардың ұстап алған 2 құм оқ жыланы мен бұрғылаушының көмекшісі Лукашев Олегтің ұстап алған 3 литрлік банкаға толы құрбақалары ұсынылған болатын. Келесі күні Құмкөлдегілердің барлығы біздің бригада әбден жабайы болып құрт-құмырысқа жейтін болған деп даурығып кеткен еді. Бұл жерде айта кету керек, Қалдар жоғарыда айтылған жыландарды халық емшілері тұрақты қолданатын Қырғызстанның таулы аймағынан еді.

Өмірге қауіп төндіретін жағдайларда орын алған еді. Мысалы, 1987 жылғы желтоқсанда біз барлау ұңғымасын бұрғылаған едік, техникалық бағананы цементтеу үшін РИТС базасынан цементтейтін бастиекті алып келу керек болды. Ол кезде қарда тізеден келетіндей жауып тастаған, біз К-700 мүдірмейтін трактор пайдаландық. Бұрғылау қондырғысына 350 метрдей қалғанда, біздің К-700 шұңқырға батып қалды, одан ары жаяу баруға тура келді. Біз келе жатырмыз, мұнараға дейін алдымызда 150 метрдей бар, сол арада алдымыздан үлкен дала көкжал қасқыры шығады, үлкендігі соншалық ондайлар сирек кездеседі. Алғашында біздің бригаданың барлығының бойын қорқыныш пен үрей бойлап тұрып қалды. Қасқыр аздап жарақаттанған екен, бірақ тағының айбаттылығы оны үстем болып, оны сездірмей тұр. Біз құдды бір даусымыздан айрылып қалғандай болдық, керек десеңіз дауыстап көмекте шақыра алмадық. Қасқыр бізге ұзақ қарап тұрып, бақытымызға орай бізге шаппады. Мүмкін оны біздің үстіміздегі жұмыс киімнен шығып тұрған мазут пен жанармайдың иісі үркітті ме екен немесе жаралы болғандықтан әлсіз болып тұрды ма деп қоямын. Бірақ сол вахтадан кейін өміріміз бағалы деп біздің жігіттердің кеуі үйлеріне қайтып кетті, біреуі Белоруссияға, ал екіншісі Маңғышлаққа.

Тұрмыстық жағдайда да қиындықтар болды - бұл алғашқы кезеңдегі баспананың болмауы және судың сапасы мен вахтаға жету жолындағы түрлі оқиғалардың болуы деп айтар едім. Бірақ қиындықтар бізді бағындыра алмады, бүгінгі таңда да осы ұлы кен орны Құмкөлдің аяққа тұру жолындағы абыройлы сәттер бізге берілгені үшінде мақтан тұтамыз.

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Ақпан

1 ақпан - өндірістік қауіпсіздік саласындағы «2016 жылға «ПҚОП» ЖШС бөлімшелері мен цехтарының тәуекелдері» құжатына дайындыққа «ПҚОП» ЖШС ТҚБ қатысуы.

2 ақпан - Өндірістік процесстерді тұрақтандыру, қызметкерлерді жұмыспен қамту және еңбекті құқықпен қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі Қызылорда облыстық әкімдік, ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ және аумақтық кәсіподақтар бірлестігі «Қызылорда облысының кәсіподақ орталығы» арасындағы ынтымақтастық және әріптестік туралы Меморандумға қол қойылды.

13 ақпан - «ПҚОП» ЖШС қызметкерлері, интернационалист-ардагерлері мен ОҚО ауғандықтар Кеңесі мен ОҚО ардагерлер Кеңесі өкілдерінің бірлесіп Ауғаныстаннан әскердің шығарылған күнін дәстүрлі түрде мерекелеу.

Наурыз

8-12 наурыз - 2016 жылғы 04 наурыздағы №82 бұйрыққа сәйкес, Техникалық қадағалау бөлімі мен металдар және пісіру зертханасы қызметкерлері С 200 цехының №1 ЛК-6У орнатуды тоқтату кезеңінде техникалық-жөндеу құжаттарын әзірлеуді және жөндеу жұмыстарына уақытылы әрі сапалы бақылауды қамтамасыз ете алды.

14 және 18 наурызда - Наурыз мейрамын мерекелеу аясында Құмкөл және ҚАМ кен орындарында компания қызметкерлерінің арасында спорттық сайыстар өткізіліп, мерекелік концерт ұйымдастырылды. Құмкөл кен орнының МГӨЦ, МДАЦ, ГПЖЦ бөлімшелері, қамтамасыз ету қызметі, химиялық жүйелер, технологиялық бөлім мен өндіру технологиясы бөлімі қызметкерлерінің қатысуымен «Қыз ұзату», «Тұсау кесу» және «Бесікке салу» сияқты қазақтың ұлттық салт-дәстүрлерінен театрландырылған көріністер қойылды.

16 наурыз - компания қамқорлығындағы Жаңақорған ауданының аз қамтылған отбасылар-

ПҚОП кәсіподағының есеп-беру конференциясы / Отчетно-выборная конференция профсоюзной организации ПҚОП / Reporting and election conference of PKOP Trade Union

4 наурызда Құмкөл кен орнының өндірістік игерілуіне 30-жылдығы мен 8 наурыз Халықаралық әйелдер күніне орай ойластырылған «ПетроҚазақстанның үздік әйелдері» онлайн-байқауының жеңімпаздарын салтанатты түрде марапаттау болып өтті.

Байқауға онлайн-технологиясы арқылы белсенді түрде 647 қызметкер дауыс берген 58 әйел қатысты.

Дауыс беру нәтижесінде:

- «Кәсіпшіліктегі үздік мұнайшы әйел» - Құмкөл кен орнының МДАЦ шебері **Нұрланқұлова Кәмила**;
- «Үздік инженерлік-техникалық қызметкер» - мұнай-газ өндіру бөлімінің жетекші инженері **Осипова Екатерина**;
- «Үздік геолог» - Құмкөл кен орнындағы техник-геолог **Бисенова Алма**;
- «Химиялық жүйелердің үздік лаборанты» - Құмкөл кен орнының 3 дәрежелі химиялық сараптама лаборанты **Өтепова Минаш**;
- «Персоналды басқару және оқытудың үздік маманы» - оқыту бойынша аға маман **Ізбасарова Бағымкүл**;
- «Жобалау және құрылыс саласында үздік маман» күрделі құрылыс бөлімінің жетекші инженері **Аблаева Айымхан**;
- «Қаржы бөлімінің үздік маманы» қаржы бөлімінің есеп айырысу бухгалтері **Пак Нюра**;
- «Материалдық ресурстарды басқару саласындағы үздік маман» Құмкөл кен орнының материалдарға бақылау жөніндегі маманы **Шырынбаева Бақыткүл**;
- «Үздік аудармашы» - қаржы директорының көмекші-аудармашысы **Шұрағазиева Аида**;
- «Әкімшілік және қамтамасыз ету қызметінің үздік маманы» - Құмкөл кен орнының қамтамасыз ету бөлімінің жетекшісі **Ағымбаева Пәтима**;
- «ҚЕҚОҚ бойынша үздік маман» - ҚЖЕҚ тобының жетекшісі **Туреманова Светлана**;
- «IT-технологиялар және телекоммуникациялардың үздік маманы» - кен орындарындағы қолдау қызметінің жетекші маманы **Әмзеева Гаухар**;
- «Заң қызметтері бойынша үздік маман» - заң департаментінің келісім-шарттар бойынша маманы **Есімова Айгүл** жеңімпаз деп танылған.

Жеңімпаздарды құттықтаймыз!

дан шыққан балаларға арналған «Балғын» бала бақшасында Наурыз мерекесіне арналған ертеңгілік өтті. Тәрбиеленушілер ПҚҚР-ден тәтті тағамдар мен ойыншықтар алды.

21 наурыз - ПҚҚР орталық алаңдағы Наурызды мерекелеудің жалпықалалық іс-шарасына қатысты. Ұлттық нақышта әрленген киіз үйде облыс орталығының 500 тұрғынына ұлттық тағамдардан тұратын мерекелік қайырымдылық дастархан жайды.

25 наурыз - Компания қамқорлығындағы Қазалы ауданында орналасқан жарым-жан балалардың «Шапағат» оңалту орталығында тәрбиеленушілер біздің компаниямыздың атынан тәттілер мен ойыншықтар сыйланған Наурыз мерекесіне арналған ертеңгілік өтті.

29 наурыз - Көктемгі Наурыз мерекесі қарсаңында компанияның 147 ардагері мен өндірісте жарақат алған жарым-жан адамдарына ПҚҚР азық-түлік қапшықтарын (25 кг ұн, 25 кг қант, 25 кг күріш, 2 кг чай, 5 л сұйық май және 10 кг макаронды өнім) таратуды ұйымдастырды.

29 наурыз - ПҚОП-та 2015 жылға «Экологиялық қауіпсіздік» ЖШС тәуелсіз органымен аккредиттелген жылыжай газдарының шығарылуына инвентаризациясы жайында өткізілген инвентаризация және тексеру есебінің нәтижесі бойынша дұрыс қорытынды алынды. Есеп ҚР Энергетика министрлігінің Экологиялық реттеу, бақылау және мемлекеттік инспекциясы комитетіне тіркелді. 2014-2015 жылдарға арналған жылыжай газдарын шығаруға бөлінген үлестемелердің Ұлттық жоспарынан 2015 жылғы есептік кезеңдегі жылыжай газдарының шығарылу көлемі асып кетпеді.

30 наурыз - Шымкенттегі «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ында ПҚОП акционерлері CNOOC Вице-президенті Ван Синьби, «ҚазМұнайГаз-ӨМ» АҚ Бас директоры және «ПҚОП» ЖШС басшылығы қатысқан кездесу өтіп, «ШМӨЗ жетілдіру және қайта құру» бірлескен жобасын жүзеге асырудың жолдары талқыланды.

Сәуір

2-7 сәуір - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» кубогына Оңтүстік Қазақстан, Ақтөбе, Павлодар және Қызылорда

облыстарының жас өсірім ұлдар мен қыздардан құралған оқушылар арасында 14 команда қатысқан баскетболдан турнир өткізілді. Кездесу нәтижесінде ұлдар арасынан бірінші орынды Оңтүстік Қазақстан облысының командасы, ал қыздар арасында Ақтөбе облысының командасы бірінші орын алды.

14 сәуір - «ПҚОП» ЖШС жетілдіру және қайта құру Жобасын жүзеге асыру жолдарымен танысу үшін «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма басшысы Өмірзақ Шүкеев Шымкентке іс-сапармен келді.

15 сәуір - Құмкөл кен орнында «ПҚҚР» АҚ кәсіпшілігінің 18 ұжымының қызметкерлері қатысқан «Өртті сөндіргеннен, алдын алған оңай» атты өрт қауіпсіздігі бойынша екі кезеңнен тұратын байқау өтті. Бірінші орынды және өтпелі кубокты ГНПС тобы жеңіп алса, екінші орынды МДАЦ тобы иеленді, ал үшінші орынды МГӨЦ-2 тобы місе тұтты.

18-21 сәуір - СТ РК ISO 50001-2012 ұлттық стандарттың талабына сәйкес, «ПҚОП» ЖШС мен «Сапа мен метрологияның астаналық орталығы» компаниясының бірлескен энергоне-дждмент жүйесінің (ЭнМЖ) екінші инспекциялық аудиті өтті. Аудит барысында сәйкес келмеу жәйттары орын алмады.

21-23 сәуір - Шымкент қаласында балалар үйі мен мектеп-интернаттарының арасындағы футбол бойынша

Қазақстан Чемпионатына қатысушы жетім қалған және ата-анасының қарауынсыз қалған балаларға арналған отбасылық тұрғыдағы «Атамекен» балалар ауылының тәрбиеленушілеріне қаржылай көмек көрсетілді.

22 сәуір - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» мәжіліс-залында «ПҚОП» ЖШС кәсіподақ ұйымдарының есеп беру-сайлау конференциясы өтіп, ТҚБ бастығы Аухин А.С. төрағасы болып сайланады.

Мамыр

4 мамыр - 16 мамыр мен 10 маусым аралығында «МарС» спорткешенінде қызметкерлер арасында өтетін «Зауыттық спартакиада туралы» Бұйрыққа «ПҚОП» ЖШС басшылығы қол қойды.

11-12 мамыр - «24.kz» республикалық телеарнасына «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ қызметіне арналған «Біздің дәулетіміз» атты өндірістік жәрдемдесу бағдарламасына ақпараттық көмек көрсетілді.

12 мамыр - 7 маусым - ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің «Зиянды, қауіпті және қолайсыз өндірістік факторларға душар болудың алдын алу бойынша қызметкерлерді міндетті түрдегі тұрақты медициналық тексерулерден өткізу туралы» бұйрығының талабына сәйкес, «ПҚОП» ЖШС-ның барлық қызметкерлерін жыл сайынғы медициналық алдын алу тексерулерін өткізу бір ай бойы өткізіледі.

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобы мен «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ның 2016 жылғы 1 тоқсанындағы «ықтимал қауіпті жағдаяттар, қауіпсіз емес жағдайлар/әрекеттер туралы мәліметтер үшін қызметкерлерді ынталандыру бағдарламасы» аясындағы жеңімпаздар туралы ақпарат

«ПҚОП» ЖШС жөніндегі комиссияның шешімі бойынша №1 цехтың 5 дәрежелі машинисті Б.Б. Жұмабековты 2016 жылғы 06 қаңтарда сапасыз дәнекерлерудің нәтижесінде орын алған Н-320 сорғысының жеңілдету желісіндегі келтеқосқыштың қосылған жеріндегі дәнекерлерудің жарылып тұрғанын анықтап, хабарлағаны үшін ынталандырылсын. Бұл үлкен тәуекелдегі әлеуеті қауіпті жағдай зауыттың технологиялық жабдықтарының өртенуіне, жарылуына және бұзылуына әкеліп соғар еді.

«ПҚҚР» АҚ-мен газды пайдалану цехының компрессорлық қондырғысының машинисті Е.Садыровты 2016 жылғы 08 наурызда жұмыс істеп тұрған газ құбырына 20 метр биіктіктен жайтартқыштың құлауына әкеле жаздаған 30-35 градус шама-сында, прожектор дінгегінде орналасқан, жайтартқыш құрылымның қисайғанын анықтап, хабарлағаны үшін сыйлықақы берілсін. Бұл үлкен тәуекелдегі әлеуеті қауіпті жағдай газ құбырының бұзылуына, оқыс жағдайдың орын алуына және компанияның мүлігіне шығын келтіруіне алып келуі мүмкін еді.

ПОЗДРАВЛЕНИЯ РУКОВОДСТВА

***Дорогие коллеги, нефтяники, сотрудники
АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз»!***

От всей души позвольте поздравить вас с очередной знаменательной вехой в истории развития нашей компании – с ее 30-летним юбилеем!

Мы прошли огромный путь - от мужественных шагов пионеров Кумколя, создавших прочную основу сегодняшнего успеха, от пустынной степи до современного нефтедобывающего комплекса, раскинувшегося на огромной территории свыше 11 тыс. кв. км, многотысячного коллектива и стабильной компании, лидера и визитной карточки Кызылординской области.

30 лет назад Кумколь изменил не только историю развития целого региона, но и судьбы нескольких поколений людей, посвятивших себя профессии нефтяника. Имеющиеся у компании потенциал, амбициозность, нацеленность на результат и, самое главное, золотой фонд компании - ее сплоченный коллектив профессионалов вывели компанию в число лидеров казахстанского нефтяного рынка.

Мы гордимся, что все эти годы нашей компании был присущ дух пионеров и мы стали примером для подражания для многих операторов в области. ПКИ стала социальным драйвером для региона по объему налоговых выплат в бюджет области и средств, выделяемых на спонсорские проекты, помогла становлению и процветанию десятков предприятий малого и среднего бизнеса. Мы гордимся достижениями наших геологов, успешно открывающих новые месторождения, обеспечивая достаточные резервы для компании и региона, что, в свою очередь, дает возможность нашим сотрудникам и подрядчикам продолжительное время работать в нефтяной отрасли.

Единство региональных и корпоративных интересов, высокая социальная ответственность перед сотрудниками и членами их семей и населением региона всегда были отличительной чертой нашей компании.

Работая последние несколько лет в непростых условиях резкого падения цен на нефть, мы с вами с тем же упорством и самоотверженностью продолжаем реализацию наших производственных, инвестиционных и экологических программ, обеспечивая достижение плановых показателей.

Партнерство Казахстана и Китая, представленное в лице акционеров нашей компании, их опыт и профессионализм предоставляют нашей компании еще большие возможности для дальнейшего развития и процветания.

Профессия нефтяника объединяет замечательных людей, которые ежедневно проходят проверку на прочность. «Черное золото» - это великое богатство, и я могу с уверенностью сказать, что его потенциал находится в ваших надежных руках. Именно вы, дорогие нефтяники, своим нелегким трудом создадите прочную основу для процветания будущих поколений!

В этот юбилейный для Кумколя год хотелось бы сердечно поздравить всех работников и пожелать крепкого здоровья, личного счастья, благополучия и всегда сохранять чувство гордости за одну из важнейших профессий на земле!

***Фан Цзячжун,
Президент и главный исполнительный директор ПКИ, Президент ПККР***

КУМКОЛЮ - 30 ЛЕТ!

Уважаемые нефтяники месторождения «Кумколь»!

От имени общественности земли Сыра сердечно поздравляю всех вас со славным праздником -30-летием промышленного освоения месторождения Кумколь!

30-летний юбилей Кумколя особенный, так как он совпадает с 25-летием независимости нашей страны. Месторождение, ставшее локомотивом нашего региона в те тяжелые времена, придало мощный импульс развитию государства. Все это стало возможным благодаря упорному труду нефтяников. Добыча «черного золота» требует сосредоточенности, силы и умения, и нефтяники региона Сыра каждый раз успешно демонстрируют свое соответствие этим требованиям. Сегодня компания «ПетроКазахстан» является одним из крупнейших нефтегазовых предприятий в республике.

Нефтегазовая отрасль, ставшая стержнем экономики области, крайне важна для нас. Нефтяные компании, осознавшие этот уровень ответственности, постоянно оказывают социальную поддержку и спонсорскую помощь в регионе. У истоков всех этих добрых дел стоит и коллектив компании «ПетроКазахстан».

Компания проявляет огромную ответственность, не увольняя своих сотрудников, особенно сейчас, когда падают цены на нефть и ухудшается финансовая ситуация.

Сегодня нефтяники стали своеобразной общиной в регионе Сыра, и такое количество людей связало и продолжает связывать свою судьбу с нефтью, добываемой на Кумколе. Вы совершаете добрые дела на благо страны, не считаясь со временем. Еще раз поздравляю вас с вашим праздником, желаю вам крепкого здоровья, успехов в работе, счастья и благополучия в семье!

С уважением,

К. Кушербаев,
Аким Кызылординской области

Уважаемые коллеги!

От имени ТОО «КННК Интернационал в Казахстане» выражаю почтение коллективу АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» и поздравляю со знаменательной датой - 30-летием начала промышленной разработки!

30 лет назад было открыто уникальное месторождение Кумколь, освоение которого заложило начало развития нефтегазовой промышленности Южно-Тургайского бассейна, сделав его одним из ключевых регионов нефтедобычи в Казахстане, внесло выдающийся вклад в социально-экономическое развитие и обеспечение рабочих мест местному населению.

Открытие и успешное освоение месторождения Кумколь пропитано потом и мудростью нескольких поколений нефтяников. Благодаря самоотверженному труду нефтяников Кумколя, месторождение стало главным флагманом нефтедобычи южного Казахстана, а также кузницей кадров ряда нефтегазовых предприятий независимого Казахстана. За последние одиннадцать лет непрерывного укрепления делового сотрудничества между Казахстаном и Китаем, благодаря совместным усилиям нефтяников двух стран месторождение Кумколь получило свежую энергию развития и добилось блестящих результатов в работе, свидетелями чего мы с вами являемся.

В настоящее время мы находимся в неблагоприятном периоде глобального экономического спада и низких мировых цен на нефть, но мы уверены, что путем применения практичных и эффективных мер нефтяникам Кумколя хватит мудрости и умения преодолеть временные трудности, связанные с низкими ценами на нефть.

В этот праздничный день 30-й годовщины освоения нефтяного месторождения Кумколь я искренне благодарю нефтяников Кумколя из Казахстана, Китая и других стран за вашу блестящую работу.

Желаю всем здоровья, счастья и новых производственных побед и достижений!

Процветания Казахстану и Китаю!

Биан Дыжсы,
Генеральный Директор
ТОО «КННК Интернационал в Казахстане»

Уважаемые работники «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз», дорогие нефтяники!

Позвольте поздравить вас с юбилейной датой - 30-летием месторождения Кумколь! Это поистине знаменательная дата, поскольку открытие этого месторождения 30 лет назад задало совершенно иную тональность развитию региона, превратило его из сельскохозяйственного в нефтегазовый край!

Открытие Кумколя позволило дать новое направление не только экономике области, но и повлияло на профессиональное развитие местных кадров. Благодаря Кумколю сюда съехались лучшие специалисты нефтегазовой отрасли из других регионов Казахстана, зародились собственные нефтяные династии. Трудно переоценить труд нефтяников, которым пришлось работать в период строительства инфраструктуры месторождения, в суровых климатических условиях, в самом центре «песчаного озера». На месторождении и сейчас работают люди, которые прошли этап его становления и получили основу для своего профессионального развития. Ваш многолетний добросовестный труд позволил месторождению стать сердцем Южно-Тургайского бассейна, где сосредоточены все основные жизненно важные объекты для стабильной работы нефтегазовой компании.

Все эти годы Кумколь был локомотивом нефтегазового комплекса в Кызылординской области. Я уверен, что месторождение еще долгие годы будет оставаться неизменным хабом для нефтегазовой отрасли Кызылординской области - его транспортным и логистическим сердцем!

От себя лично и от всего большого коллектива АО «Разведка Добыча «КазМунайГаз» поздравляю коллектив компании с юбилеем месторождения! Желаю всем нефтяникам успешной и продуктивной работы, здоровья, счастья и благополучия в семьях, процветания и роста всей компании!

Курмангазы Исказиев,
Генеральный директор АО «Разведка Добыча «КазМунайГаз»

ИНТЕРВЬЮ С ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ ПО РАЗРАБОТКЕ И КАПИТАЛЬНОМУ СТРОИТЕЛЬСТВУ АО «ПКР» КУШЕРБАЕВЫМ Б.Е.

- Болат Елеуович, мы отмечаем важную дату - 30-летие месторождения Кумколь, освоение которого кардинально изменило судьбу региона. Расскажите о стратегическом курсе нашей компании в это непростое для нефтегазовой отрасли время. Какие изменения ждут нефтяников в ближайшее время?

- Для меня, как уроженца Кызылординской области, Кумколь является чем-то особенным - ведь он стал не просто первым месторождением, введенным в эксплуатацию в Южно-Тургайском нефтегазоносном прогибе, а, что более важно, тем самым переломным моментом в истории развития области, превратившим ее из сельскохозяйственной в крупнейший нефтедобывающий регион. Это стало поворотом судьбы и для живущих здесь людей - новая веха принесла новую для Кызылординского региона профессию нефтяника и достаток в дома. Открытие месторождения приходится на 1984 год, а уже через два года пошла первая нефть. Столь быстрое начало добычи стало возможным благодаря самоотверженному труду и вере нефтяников, приехавших в наш регион со всех уголков нашей страны и бывшего тогда Советского Союза, а также кызылординцев, начавших осваивать новую профессию.

Нефть кормит наш регион и по сей день: порядка 80 процентов областного бюджета формируют налоговые поступления от предприятий нефтяной промышленности, и это средства, которые в том числе расходуются на здравоохранение, образование и социальную поддержку для населения Кызылординского региона. Кроме того, за 30 лет было открыто порядка 25 новых месторождений, большинство из которых успешно осваивается, что свидетельствует о дальнейшем потенциале развития.

Вот уже три десятилетия Кумколь обеспечивает работой большое количество людей, пополняет бюджет на миллиарды тенге и развивает бизнес в регионе, помогая встать на ноги и двигаться вперед сотрудникам десятка сервисных и подрядных организаций.

- Какие меры предпринимаются для стабилизации и поддержания компании на плаву? Расскажите о

крупных проектах, которые сейчас находятся в активной фазе.

- В сегодняшних условиях нестабильности важным становится сохранение достигнутого и одновременный поиск новых возможностей для развития. Ак-

тивно проведены обустройство ряда месторождений, включая Юго-Западный Карабулак, Карабулак, Западный Тузколь, Северный Нуралы, Восточный Кумколь, где были построены объекты нефтегазозосбора, транспортировки и подготов-

Болат Елеуович Кушербаев (16.02.1957)

Образование:

1974-1980 - Джамбулский гидромелиоративно-строительный институт, инженер-гидротехник;

1997-2000 - Кызылординский политехнический институт им. И. Жахаева, горный инженер-нефтяник.

Профессиональный опыт:

1980-1984 - монтажник, инженер производственно-технического отдела, прораб, начальник производственно-технического отдела в Кармакчинском ПМК-30 треста «КызылордаВодстрой»;

1984-1990 - прораб, старший прораб, заместитель начальника в Казалинском ПМК-86;

1992-1993 - директор малого предприятия «Бирлик»;

1993-1995 - вице-президент по производственным вопросам в Кызылординской фабрике нетканых материалов;

1995-2012 - ведущий специалист, главный специалист, директор строящегося предприятия в АО «Кумколь-Лукойл» (ныне АО «Тургай Петролеум»);

с 2012 года - Вице-президент по разработке и капитальному строительству в АО «ПетроКазахстан Кумколь Резорсиз».

Присвоены звания «Почетный строитель Казахстана» и «Заслуженный работник нефтегазовой отрасли».

ки, проложены выкидные линии, сточные и осевые нефтяные коллекторы. На месторождениях построены проектные автодороги и объекты электроснабжения. Так, например, в целях увеличения объема выработки электроэнергии в 2011 году в рамках реализации проекта «Расширение ГТУ Кумколь» были завершены и сданы в эксплуатацию две дополнительные газотурбинные установки мощностью 25 МВт каждая, а также осуществлен капитальный ремонт трех существующих газотурбинных установок. Работы в этом направлении велись и на других месторождениях - для обеспечения электроэнергией месторождения Арысум там была построена и сдана в эксплуатацию газопоршневая электростанция мощностью 12МВт.

Для улучшения системы нефтегазосбора и транспортировки и снижения нагрузки на процессы подготовки нефти на ЦППН Арысума на месторождении Юго-Западный Карабулак были построены установка предварительного сброса воды (УПСВ) и блочно-кустовая насосная станция (БКНС). Таким образом, теперь основная доля добываемой попутной воды остается на данном месторождении и утилизируется путем закачки в пласт для поддержания пластового давления. В тех же целях БКНС были построены и на месторождениях Западный Тузколь и Северо-Западный Кызылкия.

Наряду с этим на пунктах подготовки нефти ЦПН месторождений Кумколь и Северо-Западный Кызылкия были построены новые узлы учета нефти, оснащенные автоматизированными системами КИПиА. Одним из таких масштабных проектов стало строительство и ввод коммерческого узла учета нефти (СИКН-2), позволяющего вести учет сдаваемой товарной нефти, уходящей с Кумколя по нефтепроводу АО «Казтрансойл».

Успешное выполнение геолого-технических мероприятий и реализации многочисленных проектов по обустройству месторождений, модернизации производственных объектов, несомненно, способствуют достижению намеченных планов по добыче нефти и развитию нашей компании в целом.

- Какие социальные проекты, реализованные за 30 лет, на Ваш взгляд, самые успешные и необходимые для региона/города?

- «ПетроКазахстан» участвует в реализации многих социальных проектов и программ в области и активно сотрудничает с местными исполнительными органами, оказывая спонсорскую и благотворительную помощь, участвуя в строительстве областных инфраструктурных объектов и поддержке социальных объектов, в том числе и в рамках

Меморандумов с акиматом Кызылординской области. И думаю, всем сотрудникам приятно осознавать и видеть своими глазами эту сторону вклада нашей компании.

Огромное внимание компания уделяет вопросам образования, спорта, помощи детям и малообеспеченным гражданам. Следование здоровому образу жизни на деле подтверждается постоянными турнирами по баскетболу, футболу и шахматам среди школьников области на Кубок «ПетроКазахстан», а также иными спортивными соревнованиями внутри самой компании.

- Ваши пожелания коллегам.

- Искренне поздравляю всех с 25-летием независимости Республики Казахстан и 30-летием промышленного освоения месторождения Кумколь. Благодаря каждому работнику нашей большой и дружной компании за самоотверженный труд и вклад в успех «ПетроКазахстан»! Именно ваше трудолюбие, ответственность, стойкость и профессионализм являются слагаемыми успеха нашей компании. Радует, что, несмотря на 30-летнюю историю добычи, компания и по сей день продолжает делать новые открытия. Желаю всем сотрудникам «ПетроКазахстан» здоровья, счастья, благополучия и пусть с каждым годом компания становится еще более сильной и успешной!

ТРИДЦАТЬ ЛЕТ СОЗИДАНИЯ

Месторождение Кумколь, изменившее вектор развития да и в целом судьбу всего Кызылординского региона, празднует в этом году 30-летний юбилей.

“

История становления Кумколя и сегодня не перестает удивлять всех, кто так или иначе связал с ним судьбу. То, что происходило на этапе его освоения, сейчас можно представить лишь при большом воображении. Аскетическая жизнь в вагончиках и юртах, работа на пронизывающем морозном ветре и пылающем солнце, с песком и солью на губах, но с единым и горячим желанием вскрыть недоступные недра. Все это объединяло нашу команду первопроходцев, и порой казалось, что сердца этих бескорыстных людей способны сами расплавить недра...

”

М.Г. Саламатов

Упорство, самоотверженный труд в тяжелых условиях степи и высокий профессионализм уже нескольких поколений нефтяников создали прочный фундамент для развития и процветания Кызылординской области. Строительство кумкольского нефтяного оазиса, расположенного в 150 километрах северо-западнее Кызылорды на стыке зыбких песков Туранской низменности и Прибалхашья, началось тридцать лет назад группой единомышленников, веривших в будущее региона и свои силы. Пустынный пейзаж с суровым климатом, лишь весной оживляющийся россыпью тюльпанов, стал кузницей, в которой закалялся характер и оттачивался профессионализм людей новой для региона профессии - нефтяников.

То, что недра Южно-Тургайского прогиба таят в себе огромные богатства, было известно еще до Октябрьской революции. В 1927 году в Кызылорде было открыто представительство геологии СССР, заложившее основы этой сферы. В 1982 году ПГО «Южказгеология», «Казгеофизика» и Институт геологии и нефти АН КазССР разрабатывают программу комплексных геологоразведочных работ на Южно-Тургайской впадине. Первую глубокую скважину на Кумколе бурят уже в 1983-м, а зимой 1984 года бригада Я.Камалутдинова получает первый фонтан нефти.

Для тогда еще аграрной Кызылординской области создание промышленной отрасли сулило большие экономические и социальные перспективы. Не случайно 6 июня 1985 года появляется приказ Министра нефтяной промышленности СССР «Об организации работ по подготовке к разработке и вводу в эксплуатацию месторождения Кумколь в Казахской ССР», согласно которому институты «КазНИПИнефть» и

«Южгипронефтепровод» приступают к разработке проекта «Обустройство месторождения Кумколь при опытно-промышленной разработке».

При Производственном Объединении «Мангышлакнефть» в начале 1986 года создается «Отдел капитального строительства «Кумколь». Начальником утверждается Саламатов Мурат Газизович, работавший заместителем генерального директора ПО «Мангышлакнефть». Эта дата и стала точкой начала промышленного освоения Кумколя, открыв нефтяную страницу в истории области.

Безусловно, вклад и усилия пионеров Кумколя под руководством нефтяного генерала, блестящего инженера-стратега Мурата Газизовича Саламатова, чье имя стало нарицательным для Кумколя, были феноменальными: несмотря на

недостаточную геологическую изученность, отдаленность от промышленных центров, слаборазвитую инфраструктуру и нехватку специалистов, они смогли в то нелегкое время с нуля построить инфраструктуру, создав непрерывно функционирующее производство, обустроить быт, а в дальнейшем и досуг работников нефтепромысла. Кумколь уже с самого начала бил рекорды - месторождение было введено в эксплуатацию в невероятные сроки: всего за два года вместо обычных 10 лет, обычно требуемых для разработки и обустройства месторождения.

Кадровый вопрос был наиболее сложной задачей на первых этапах освоения месторождения. Местных специалистов еще не было, а далеко не все нефтяники, работающие в обжитых и более развитых нефтегазовых реги-

Кумкөл. Вахталық ауыл. Тікұшақтан қарағандағы көрініс. 1991 ж. / Кумколь. Вахтовский поселок. Вид с вертолета. 1991 г. / Kumkol. Field village. Helicopter view, 1991

онах Казахстана и других республик СССР, хотели ехать в кызылординскую степь с ее непростым климатом и отсутствующей инфраструктурой. Но лидерские качества Саламатова сделали свое дело - он сумел создать сильную команду профессионалов, многие из которых работают на месторождении и по сей день.

Проблем и задач на начальных этапах было предостаточно - и транспортная, когда в условиях отсутствия каких-либо дорог грузы находились в пути неделями, и бытовая, когда нефтяникам приходилось жить и трудиться в сложных бытовых условиях, и инфраструктурная - все создавалось с чистого листа.

Кумколь поразил первых нефтяников безмолвностью и безграничностью, барханы казались бесконечны-

ми, а знаменитые степные ветры - свирепыми. «Для полной экстремальной картины юрского периода только динозавров не хватало, - с улыбкой вспоминал, вспоминал Женис Жалгасов, в те годы главный инженер. - Именно в юрских отложениях, по оценке экспертов, и таилась нефть. Километр в песках можно пройти за 15-20 минут. А бурить скважину надо минимум месяц. Но, несмотря на погоду и другие условия, мы засучили рукава. Совсем скоро испытали на себе особенности резкоконтинентального климата - летом плюс 45, зимой - минус 35 градусов со штормовыми ветрами и песчаными бурями. Но мы бросили пескам вызов, противопоставили природе свой характер и волю, свои расчеты и планы, свои аргументы и логику!»

В июне 1987 года на Кумколе поднимается первая нефтяная вышка. 24 декабря 1987 года в Кызылорде создается нефтегазодобывающее управление «Кумкольнефть» (НГДУ «Кумкольнефть»). Начальником управления назначается Мурат Саламатов, главным инженером - Женис Жалгасов, главным геологом - Кенхан Айдарбеков. В НГДУ «Кумкольнефть» формируются технологически связанные структурные подразделения - Кумкольская экспедиция глубокого эксплуатационного бурения (КЭГЭБ), управление технологического транспорта (КУТТ), управление техобеспечения и комплектации (УПТОК), ПМК-4.

ПМК-4 возводит на Кумколе вахтовый поселок на 120 мест, столовую и другие объекты. «Нашему коллективу - ПМК-4, а затем «Мунайкурылыс», выпала честь закладывать всю инфраструктуру нефтепромысла, - делится воспоминаниями бессменный руководитель этих организаций Марат Кожабеков. - Сначала возвели поселок на 40 мест, затем - на 120. В конечном итоге - 600, столовую, спортзал и другие объекты. В городе возвели микрорайон «Мунайшы». Все это достойно служит и сегодня».

Обустройство месторождения шло полным ходом. МСУ-3 строит групповые установки и выкидные линии. МСУ-4 тянет нефтепровод «Кумколь - Каракаин», ЛЭП «Джезказган - Кумколь» протяженностью 240 километров.

«В первые годы работы, когда на месторождении еще не было лабораторий, - вспоминает инженер 2-й категории Тумаркуль Абенова, работающая в компании уже 28 лет, - пробы нефти, а это были 10-литровые канистры, нам приходилось доставлять в Актау поездом, так как из-за взрывоопасности груза нас не пускали в самолет».

По мере обустройства в «Кумкольнефть» создаются и другие структуры: управление автомобильных дорог - УАД, автоматизации и связи, подразделения «Мунайтехсервис», «Туран сервис», учебный комбинат, ТД «Мунайсауда», ХТОО «Караозек».

9 мая 1990 года по нефтепроводу «Омск - Чимкент» на Шымкентский нефтеперерабатывающий завод пошли первые тонны углеводородов. Символично, что это произошло в День Победы. Сам Кумколь не узнать - более 50 действующих скважин, цех подготовки нефти, пусковой комплекс, база производственного обслуживания, ЛЭП, вахтовый поселок на 120 мест, другие объекты и первые зеленеющие в степи деревья!

Цифры и факты

39,2 млн. тонн сырья было добыто на ПККР с 1986 по 2015 год

953 млрд. тенге налоговые выплаты ПККР за 2005-2015 годы

588 млн. долларов США инвестиции в развитие месторождений, 2006-2015 годы

1,8 млрд. тенге выплаты по коллективному договору в 2005-2015 годах

70 млн. долларов США объем средств на спонсорские проекты ПККР с 2006 по 2015 год

29 млн. долларов США средства, выделенные ПККР в рамках Меморандума с Акиматами за 2006-2014 годы

«Параллельно с обустройством Кумколя развернулись широкомасштабные геологоразведочные работы на десятках месторождений, - вспоминает технический директор Галым Байманов. - Одно за другим открывались новые месторождения». В 1985 году в копилку нефтяных активов компании было добавлено нефтегазоконденсатное месторождение Арысқум, в 1986-м - газонефтяное Кызылкия, в 1987-м - газонефтяные Акшабулак и Нуралы, нефтяные Досжан и Караванчи. 1988-й стал годом обнаружения нефтяных месторождений Майбулак и Бектас и газонефтяного Аксай, 1989-й - нефтяного Кенлик. В 1990-м открыли нефтяное Ащисай и газонефтяное Коныс.

Сегодняшний портфель месторождений компании обширен и включает Кумколь Южный, Южный Кумколь, Кызылкия, Арысқум, Майбулак, Восточный Кумколь, Северный Нуралы, Юго-Западный Карабулак, Карабулак, Караванчи, Северо-Западный Кызылкия, Досжан (Северо-Западный участок, Южный Досжан, Юго-Восточный Досжан), Жамансу, а также группы месторождений по лицензии 1057. «Петро-Казахстан» разрабатывает и другие месторождения через свои совместные предприятия - Кумколь Северный, Восточный Кумколь, Акшабулак, Нуралы и Аксай.

«Потенциал наших месторождений достаточно велик, - рассказывает заместитель председателя правления по геологии АО «ПҚКР» Агзам Шарменов. - Современные методы разведки, в частности, сейсмические, анализ и переработка старых данных позволяют открывать новые и перспективные залежи. Так, к их числу относятся структуры Белкудук, Акжар, Таскудук, Жанбырши, где на глубине всего 500-700 метров вскрыты нефтегазоносные пласты толщиной 15-25 метров. Их разработка сулит большую рентабельность. Не сетуем мы и на другие промыслы. Наша задача - поддерживать восполнение запасов на уровне 60-70 процентов в год. Словом, нам работы хватит еще лет на 30-35».

...21 марта 1991 года НГДУ «Кумкольнефть» преобразуется в производственное объединение «Южказнефтегаз» - ЮНГ. Под юрисдикцию ЮНГа переходит разработка всех нефтяных и газовых месторождений Южного Казахстана. Это было не просто подтверждением экономического потенциала предприятия, но и признанием стратегического курса развития. В июне добывается первый миллион тонн нефти.

ҚР Елбасы Н. Назарбаевпен бірге. Еңбек ветераны Ы. Қалиев пен Қызылорда облыс әкімшілігінің басшысы С. Шаухаманов. 1993 ж. / На встрече с Президентом РК Н. Назарбаевым ветеран труда И. Калиев и глава администрации Кызылординской области С. Шаухаманов. 1993 г. / Meeting with the President of RoK N. Nazarbayev. Labor veteran I. Kaliev and Head of Kyzylorda Oblast Administration S. Shauhamanob, 1993

«Добыча, подготовка и транспортировка нефти осуществлялась по единому технологическому циклу, - вспоминает Буркут Досқарин, в те годы замначальника Цеха подготовки и перекачки нефти. - Производство расширялось. Но хронически не хватало квалифицированных буровиков, операторов, машинистов. Людей обучали на краткосрочных курсах, и уже на производстве они набирались опыта. Понятно, что в таких условиях были необходимы не только жесткий контроль, но и ценные практические советы».

Параллельно с обустройством месторождения создавалась инфраструктура, которой впоследствии воспользуются десятки компаний. «Был разработан проект трассы «Кызылорда - Кумколь» протяженностью 190 километров, стоимостью 90 миллионов долларов, - вспоминает директор ТОО «УАД» Мурат Удербаяев. - Строительство с конца 1988 года вели дорожно-строительные тресты Кызылорды, Алма-Аты, Джезказгана, Кустаная. Мы же прокладывали внутрипромысловые дороги. Приобрели завод по производству асфальта, другую необходимую технику, что-то брали в аренду, подтягивали подрядчиков. Работали от зари до зари, пыль порой закрывала солнце. В начале 1994 года объект сдали в полную эксплуатацию, хотя по мере готовности отдельных регионов, машины по ним уже шли на Кумколь».

В конце 1994 года Мурат Саламатов назначается Первым вице-министром нефтегазовой промышленности, а Президентом АО «ЮНГ» назначается Роберт Бердығужин, также относящийся

к плеяде талантливых организаторов. В числе приоритетов развития стали расширение геологоразведки, сокращение объемов незавершенного строительства, повышение зарплаты нефтяников почти на треть.

В целом 1992-95 годы отмечены интенсивным развитием Кумколя. Положительной оценкой работы и определением дальнейшего промышленного курса отрасли стал приезд на месторождение Кумколь Президента РК Нурсултана Назарбаева в апреле 1995 года. В беседе с нефтяниками он подчеркнул, что углеводороды принесут региону благополучие и процветание, посоветовав скорее выходить на промышленный уровень - добывать в год минимум три миллиона тонн нефти.

Выход на промышленный уровень предусматривал строительство 770 различных скважин, десятки групповых установок, выкидных линий, пунктов нагревания. Встала необходимость ремонта скважин и повышения нефтеотдачи пластов. Продолжались геологи-

Кумкольское месторождение - одно из крупнейших в Казахстане и основное в Кызылординской области. Его начальные геологические запасы были оценены геологами более чем в 160 млн. тонн нефти и 19 млрд. кубометров газа. Кумкольская нефть - легкая, малосернистая, с плотностью от 37° до 44° по шкале API, и по своим качествам приравнивается к эталонной марке нефти Brent.

ческие работы на Арыскуме, Северном Акшабулаке, Восточном Кумколе и других месторождениях.

1995-й, предъюбилейный год, стал самым продуктивным в развитии производства месторождения. В 1996 году нефтяники праздновали двойную круглую дату - 10 лет со дня начала освоения Кумколя и добычу 10-миллионной тонны нефти. Но самое важное - в степи был создан крупный нефтегазовый комплекс, способный в год добывать свыше трех миллионов тонн углеводородов, а к 2000 году - все пять миллионов. Вахту несли более 600 человек, не считая рабочих подрядных организаций. Всего в АО «Южнефтегаз» и его структурных подразделениях трудились более 4,5 тысячи человек. ЮНГ действительно стал к тому моменту системообразующим предприятием для целого региона, население которого составляло тогда 610 тысяч человек.

В конце 1996 года Кабинет министров РК выносит постановление о приватизации АО «Южнефтегаз» компанией «Харрикейн Хайдрокарбонс Лимитед». В апреле 1997 года «Южнефтегаз» переименовывается в «Харрикейн Кумколь Мунай». В 2003 году меняется название компании - на «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз».

За свою историю месторождение проходило разные периоды - сложности начального периода и радость первых крупных достижений, мировой нефтяной кризис 1999-го, принесший обвал цен на углеводороды и создавший угрозу самому существованию компании, а также повторный кризис 2015

года, от которого страдает вся мировая экономика.

Пройдя все сложности, компания успешно развивается. «Задача последних лет, как и перспектив, - это стабильность и прогресс, - отмечает заместитель председателя правления по добыче нефти и газа АО «ПКР» Узбекбай Ермаханов. - Общий фонд скважин компании на сегодняшний день составляет почти 1412 единиц, 592 из них добывающие. Общие извлеченные объемы нефти составляют 73,1 млн. тонн, из доказанных - почти 96 млн. тонн, по газу - 7 млрд. кубов. Даже после выработки всех запасов Кумколь сохранит свое назначение, но уже в виде главной насосной станции нефтепровода «Атырау - Кенкияк - Кумколь - Атасу - Алашанькоу».

Всего же с начала разработки на Кумкольском месторождении (АО «ПКР») было добыто более 39,2 млн. тонн «черного золота». Пик добычи пришелся на 2002 год, когда из недр месторождения было добыто более 3,144 млн. тонн сырой нефти.

Объем инвестиций на капитальные проекты для развития инфраструктуры месторождений только за последние 10 лет по превысил 588 млн. долларов США. Крупнейшими проектами в истории ПКР стали: строительство автодороги «Кызылорда - Кумколь», магистрального нефтепровода «Кумколь - Жосалы» протяженностью 178 км с пропускной способностью около 6,5 млн. тонн в год, нефтепровода «Кумколь - Западный Тузколь», нефтеналивного терминала на железнодорожной

станции Жосалы, реализация программы по утилизации попутного газа на месторождениях компании и, конечно, масштабное обустройство новых месторождений.

«В связи с разработкой в 2000 году месторождений Кызылкия, Арыскум и Майбулак перед ХКМ встанет задача прямого экспорта продукции на запад, - вспоминает тогдашний директор по капитальному строительству и проектам Абдулла Абенев. - Так, в 2002 году родится и осуществляется проект нефтепровода «Кумколь - Жосалы» протяженностью 178 километров. В Жосалы возведен терминал, на котором одновременно за час с небольшим заправлялись сырьем 70 железнодорожных цистерн. Кстати, парк цистерн возрастет до 4000 единиц. Это позволило нам осуществлять экспорт продукции в Китай, Восточную Европу, Узбекистан, Иран и ряд других государств».

Новый импульс развитию компании дало ее приобретение в октябре 2005 года Китайской Национальной Нефтяной Корпорацией - КННК, а также последующее вхождение в число акционеров «ПетроКазахстан» АО «НК «КазМунайГаз» с 33% долей владения.

Социальная сфера

Кадры - основа успеха компании, и забота о них была неотъемлемой частью стратегии уже с первых дней развития предприятия. Как вспоминал тогдашний Вице-президент по социальным вопросам Ескожа Бергенбаев: «В вахтовом поселке были созданы все блага цивилизации. В период отпусков сотрудники отдыхали в санаториях и на курортах, дети - в лагерях отдыха и в нашем санатории-профилактории «Арал», расположенном под Алматы. Были возведены два 60-квартирных дома для сотрудников. В 1997 году планировали строительство еще трех».

В настоящее время на ПКР работает созданный еще в 1988 году профсоюз, возглавляемый сегодня Е.Дуйсеновым.

С 2007 года благодаря совместной работе компании и профсоюза стали вводиться различные виды выплат в виде вознаграждений и премий для работников. Именно с того периода принимаются коллективные договоры, предусматривающие льготы и компенсации как для работников, так и для членов их семей, ветеранов производства и семей работников, погибших на производстве. Уделяется внимание организации досуга работников на местах и поддержке здорового образа жизни - это

Оңтүстік Кумкөл кен орнын ашу, ГУ-2. 1999 ж. / Открытие м/р Южный Кумколь, ГУ-2. 1999 г. / Opening ceremony of Southern Kumkol filed, GU-2, 1999.

спортзалы на месторождениях компании, спорткомплекс в Кызылорде, корпоративные спортивные соревнования и спартакиады с ценными призами. Среди нефтяников проводятся различные конкурсы - «Мисс Кумколь», «Жігіт Сұлтаны» (ред. - конкурс «Самый лучший» среди мужчин) и другие.

Особым предметом гордости является и то, что почти 98% сотрудников компании - казахстанцы. «Сегодня у нас работают более 1 760 человек, 1 727 из них - казахстанцы, - отмечает Заместитель председателя правления по трудовым ресурсам и администрации Суфия Даминова. - 70% имеют высшее образование, 23% - среднее специальное».

Компания поддерживает стремление своих сотрудников к постоянному обучению - так, за период с 2005 по 2015 год на реализацию программы финансовой поддержки для получения образования было инвестировано более 208 млн. тенге. В рамках этой программы работникам компании оказывается финансовая поддержка на получение высшего образования и академических степеней по послевузовским программам.

Сегодня кризис на нефтяном рынке, к сожалению, подкорректировал социальную программу в сторону ее оптимизации. Компания верит, что благодаря лояльности своих работников переживет эти трудные для всех времена.

Экология

Только за последние 10 лет ПККР было выделено более 180 млн. долларов США на реализацию мероприятий по охране окружающей среды и рациональному использованию природных ресурсов. Не случайно, что компания имеет ряд престижных титулов и наград за достижения в этой сфере.

Так, в 2005 году АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» стало победителем Республиканского общественного смотра по безопасности и охраны труда в номинации «Лучшая организация, предприятие», а в 2008-2010 годах неоднократно становилось победителем «Республиканского общественного смотра по Б и ОТ», организуемого Федерацией профсоюзов РК в номинации «Лучшая организация и предприятие».

В сентябре 2009 года в рамках «Казахстанской недели нефти и газа», организованной Ассоциацией «KAZENERGY», АО «ПККР» было награждено высшей премией отрасли - «Золотой Прометей» в номинации «Лучшая экологическая программа».

ПККР Басқарма Төрағасы Цинь Хунвэй мырзаның "ПетроКазақстан" кубогына арналған футбол турнирінің жеңімпаздарына табыс етігі / Вручение победителям футбольного турнира на кубок "ПетроКазахстан" Председателем Правления ПККР г-ном Цинь Хунвэй /PKKR Chairman of the Board Mr. Qin Hongwei awarding the winners of the football tournament for the PetroKazakhstan Cup

В 2014 году АО «ПККР» стало лауреатом премии Президента РК «Алтын Сапа» за достижения в области качества продукции, обеспечения их безопасности, а также внедрения высокоэффективных методов управления качеством.

«Если говорить о сфере безопасности и охраны труда, то в компании действует «восемь правил». Все они, следуя житейской мудрости человечества, начинаются с частицы «НЕ...», - рассказывает заместитель председателя правления по безопасности производства, охраны труда и окружающей среды АО «ПККР» Адильбек Беклиев. - Напоминать эти аксиомы нет необходимости, так как нет повода. Контроль над безопасностью труда у нас круглосуточен и возведен в ранг приоритетной политики компании. Средств на это не жалеем. Все потому, что нет ничего дороже жизни и здоровья человека».

В период с 2005 по 2015 год в АО «ПККР» успешно реализованы несколько крупных проектов в области охраны окружающей среды, приоритетным из которых стала утилизация попутного нефтяного газа путем выработки электроэнергии и его обратной закачки в пласт (подробнее читайте в статье «Эффективное сотрудничество» в этом номере «Мунайшы»).

Другими важными проектами в сфере экологии стали строительство объектов по утилизации и захоронению отходов, по очистке хозяйственно-бытовых сточных вод. С 2008 года в ПККР был внедрен безамбарный метод бурения скважин, а в 2015 году обустроен

собственный полигон по приему и переработке отходов бурения. Теперь переработанный буровой шлам используется для рекультивации выработанных карьеров.

В 2014 году в АО «ПККР» начали реализацию проекта «Корғау», целью которого является дальнейшее усовершенствование системы управления БОТОС (подробнее - в декабрьском номере «Мунайшы»-2014). В ходе реализации «Корғау» в 2015 году были проведены такие мероприятия, как конкурс среди основных подразделений ПККР на тему «Лучший цех по БОТОС», рейды благодарности с награждением работников за безопасную работу и конкурс детского рисунка «Охрана труда глазами детей».

Движение вперед и стремление к победе, несмотря на обстоятельства, - пожалуй, именно эта черта кумкольцев и сделала компанию тем, чем она является сейчас - лучшей в области, одной из крупнейших в стране и достойнейшим примером для подражания. Позади - тридцать лет самоотверженного труда, оптимистического духа, эйфории побед и неиссякаемой веры в свои силы; впереди - новые вершины и захватывающие горизонты и, несомненно, новые блестящие страницы в истории достижений! Спасибо, вам, нефтяники за Ваш труд!

При подготовке статьи использовались данные книги «Кумколью - четверть века», документального фильма «Черное золото Кумколя», материалы СМИ и архивные материалы.

ПЕРВОПРОХОДЦЫ

Тридцать лет назад молодая гвардия нефтяников начала покорение Кумколя. Каждый день был испытанием на прочность – суровый климатический пояс с его экстремальными температурами, песчаные ветра, вкупе со сложным наследием развала Советского Союза и образования нового государства выковали десятки профессионалов. И по сей день каждый из кумкольских нефтедобытчиков своим непростым трудом вносит вклад в процветание компании и благополучие Кызылординской области. В этом интервью своими воспоминаниями и личной историей поделились пионеры Южного Тургая.

Агиманов Жалгас, Ермаханов Узбекбай, Есжанова Салтанат, Есиркепова Бакытгуль, Жумахметов Серик, Сержанов Амантай, Шарменов Агзам и Шаутай Тлеуберген были одними из тех, кто работал на месторождении с самых первых дней его освоения.

- Пожалуйста, поделитесь воспоминаниями о ваших первых годах работы на месторождении Кумколь.

Шаутай Тлеуберген: Я начал работу на месторождении осенью 1986 года инженером отдела капитального строительства по обустройству месторождения Кумколь производственного объединения «Мангышлакнефть». Тогда, в те первые дни, нас было лишь несколько человек в Кызылорде - Саламатов М., Бергенбаев Е., Исаханов Х. и я. В начале 1987 года начали принимать на работу других специалистов.

Ермаханов Узбекбай: Первые годы освоения Кумколя были невероятно сложными. Неустроенность быта, жизнь в вагончиках, бездорожье, тяжелейшая работа на пронизывающем ветру и летнем зное, плохая связь, нехватка кадров, но все это крепко объединило первопроходцев. Мы работали по 16-18 часов в сутки, и, несмотря на все трудности, именно эти годы были самыми интересными в моей трудовой жизни. Приходилось решать задачи в сложных условиях, всему учиться и, самое главное, - учиться принимать решения. Именно этот труд вместе с мыслью, что мы делаем нужное и полезное дело для своего народа, сделал кумкольскую нефть реальностью. И, несомненно, бесценен вклад Мурата Саламатова, воспитавшего не одно поколение профессионалов.

Шарменов Агзам: На месторождении я начал работать в 1988 году - простым геологом на промысле. Помню, тогда нас было всего 3 человека - не сравнить с сегодняшним департаментом геологии. Первые годы разработки месторождения

были особенными, когда все мы, ощущая, что строим новое и важное, самоотверженно работали в трудных условиях. Безусловно, Кумколь был хорошей школой для всех его пионеров.

Есиркепова Бакытгуль: Помню, когда в августе 1991 года я по распределению прибыла на Кумколь, на вахте в цехе добычи нефти и газа работали всего 20 человек. Все наши силы были брошены на освоение Кумколя - мы запускали новые скважины, строили групповые установки для внутрипромыслового сбора и подготовки нефти. Расширился поселок «Вахта-40», создавалась производственная инфраструктура, строилась производственная база и автодорога «Кызылорда - Кумколь». Работа нефтяников хорошо оплачивалась, и чтобы привлечь кадры на месторождение, нам давали льготы на получение бесплатного жилья в Кызылорде.

Жумахметов Серик: На месторождении я начал работать в 1992 году, и вахтовый метод работы для нашего региона

тогда был чем-то новым и неизвестным. Честно признаться, на свою первую вахту я ехал с некоторой тревогой и волнением. Но, к счастью, все волнения оказались напрасными, и меня встретили прекрасные люди. Несмотря на тяжелые условия труда и бытовые неудобства, на месторождении работали профессионалы своего дела. Некоторые из моих наставников и по сей день трудятся в нашей компании. Хочется отметить Иманбаева Борибая, одного из моих первых наставников, который до сегодняшнего дня работает мастером ЦДНГ.

Агиманов Жалгас: На начальном этапе освоения Кумколя специалистов-нефтяников пригласили в основном из Западного Казахстана - Кызылординская область такими кадрами тогда не располагала. Первые годы освоения пришлось на время распада СССР и становления независимого Казахстана, многие трудности переходного периода отразились и на нашей работе. Разбуривание и об-

Кәсіподақ ком. төрағасы Ж.Бекназаровтың Күмкөл кен орнының мұнайшыларымен кездесуі 1990ж. /
Встреча Председателя профкома Ж.Бекназарова с нефтяниками м/р Кумколь. 1990г. /
Zh.Beknazarov, Chairman of Trade-Union Committee meeting with Kumkol oilmen. 1990

Агимянов
Жалгасбай Оразович

Образование: Казахский политехнический институт.

Начало работы в компании: 1993 г.

Карьера: начальник цеха по поддержанию пластового давления, зам. начальника центральной инженерной службы, старший менеджер по разработке нефти и газа.

Вклад:

- на месторождении Кумколь при непосредственном руководстве Ж.О.Агимянова с нуля был создан и введен в эксплуатацию цех ППД, построены и запущены технический водозабор, первая БКНС, первая очередь сети нагнетательных трубопроводов, первые нагнетательные скважины. Своевременное начало закачки воды в пласт обеспечило возможность выхода месторождения Кумколь на проектные уровни добычи нефти;

- активное участие в заключении контрактов на добычу УВС и ввод в промышленную разработку новых месторождений, включая Северо-Западный Кызылкия, Восточный Кумколь, Северный Нуралы, Юго-Западный Карабулак.

Награды:

- Золотая Президентская премия (2007, 2013),
- Особая Золотая Президентская премия (2010),
- Серебряная Президентская премия (2014),
- медаль «Мунай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері» («Заслуженный работник нефтегазовой отрасли») Министерства нефти и газа РК (2014),
- «Лучший нефтяник - 2015»,
- нагрудный знак «Жер қойнауының құрметті барлаушысы» («Заслуженный разведчик недр») (2016).

устройство месторождения испытывали большой дефицит оборудования и материалов, так как экономические связи между бывшими союзными республиками были разрушены и традиционные поставщики утеряны. Большой проблемой стало прекращение поставок из России западно-сибирской нефти, которая использовалась для разжижения и дальнейшей транспортировки нашей кумкольской нефти на НПЗ. Первое время имела место и некоторая бытовая неустроенность на промысле. Из-за дефицита наличности зарплату часто получали товарами народного потребления. Но все трудности преодолевались нами с каким-то особым энтузиазмом - ведь мы осваивали новое месторождение, мы строили новый Казахстан. Профессия нефтяника стала одной из самых популярных и уважаемых.

- Какие были сложности? Предметы для гордости?

Сержанов Амантай: Пожалуй, самый запомнившийся сложный период - это распад СССР, это утерянные между предприятиями связи, рушившаяся экономика, растерянные и неуверенные в завтрашнем дне люди. Зарплата задерживалась, порой выдавалась продуктами, существовал острый дефицит абсолютно всего - это были непростые времена для всей страны. Однако это был и переломный момент для нашей родины - мы обрели независимость!

Агимянов Жалгас: Все, кто на Кумколе с самого начала, скажут, что самой большой сложностью было добраться из Кызылорды на месторождение, а после вахты вернуться в город. Большой удачей для первопроходцев было долететь на Кумколь вертолетом или самолетом-кукурузником. Но в основном на месторождение люди добирались автотранспортом по бездорожью. 190-километровая трасса «Кызылорда - Кумколь» строилась поэтапно - сначала ездили по грунтовой дороге, потом по гравийной. Летом машины поднимали такую пыль, что порой водители встречных автомобилей не видели друг друга, а зимой машины зачастую застревали в снежных заносах. Асфальтовое покрытие появилось позже.

Шарменов Арзам: Сложности есть в каждой работе, и их не надо бояться. Ведь именно они закаляют характер и приносят необходимый опыт. Каждый здесь на Кумколе имеет свои личные и коллективные достижения. Большой вклад в открытие месторождения Тузколь в конце 2006 года, а также месторождения Западный Тузколь в 2010 году внесли вице-президент по геологоразведке г-н Сүй Чжиц-

Есжанова
Салтанат Жардемовна

Образование: Казахский политехнический институт.

Начало работы в компании: 1990 г.

Карьера: оператор по добыче нефти и газа 4-го разряда.

Вклад:

- была в числе первооткрывателей групповых установок ГУ-20, ГУ-19, ГУ-9, ГУ-8, замерных установок и скважин. Как старший оператор обучала и передавала опыт многим молодым специалистам.

Награды:

- Почетная грамота Акима Кызылординской области (2011),
- Благодарственное письмо Председателя Правления АО «ПККР» (2016),
- Почетная грамота Казахстанского нефтегазового отраслевого профессионального союза (2016).

зын и Президент ПККР г-н Ван Цзячжун - начиная с определения структур до заложения первых разведочных скважин. Западный Тузколь имеет сложное геологическое строение и заложение первой поисково-разведочной скважины вызвало бурную дискуссию, поскольку мнения сильно разнились. Мы учли все факторы, и принятое решение впоследствии оказалось правильным и весьма своевременным. В результате первая скважина дала промышленные притоки из меловых отложений нижнего неокма. На сегодняшний день месторождение Западный Тузколь является высокоперспективным - как плане добычи, так и разведки.

Есжанова Салтанат: Это и климат с его от +40 летом и до -40 зимой, и отсутствие инфраструктуры и автомобильных дорог. Время в пути по степным дорогам до месторождения составляло порядка 10-12 часов, хотя расстояние от города до

Ермаханов Узбекбай Кенжебаевич

Образование: Казахский политехнический институт.

Начало работы в компании: 1988 г.

Карьера: начальник смены РИТС (районная инженерно-техническая служба), зам. начальника и начальник РИТС, начальник ПТО (производственно-технический отдел), главный инженер, ведущий инженер производственного отдела, заместитель менеджера ЦИС, главный инженер группы освоения скважин, менеджер по разработке новых месторождений, директор департамента добычи нефти и газа, заместитель председателя правления по добыче нефти и газа.

Вклад:

- за 28 лет работы в компании был задействован в важнейших проектах, включая пуск в промышленную эксплуатацию месторождений Кумколь, Южный Кумколь, Восточный Кумколь, Арысқум, Кызылкия, Майбулак, Северный Нуралы, Северо-Западный Кызылкия, Западный Карабулак; запуск в пробную эксплуатацию месторождений Карабулак, Западный Тузколь, Кетеказган, Дошан, Южный Дошан, Юго-Восточный Дошан; внедрение новых зарубежных технологий по бурению горизонтальных скважин, интенсификации добычи методом ГПП, установку первых погружных электроцентробежных и винтовых насосов и многое другое.

Награды:

- Грамота компании «Halliburton» за вклад в развитие нефтедобывающих технологий (2008),
- Почетная грамота «Лучший работник АО «ПККР»» (2008),
- Почетная грамота Ассоциации KAZENERGY (2009),
- Почетная грамота CNPC (2011),
- Золотая Президентская премия (2010, 2011),
- Почетный знак «Заслуженный работник нефтегазовой отрасли РК» (2014).

месторождения - всего около 200 км. Но сложности не пугали, а лишь закаляли нас.

Шаутай Тлеуберген: В первое время мы выполняли любые виды работ, которые поручал нам наш «генерал» - Саламатов Мурат Газизович. Помню, 23 февраля 1987 года нужно было организовать отправку на месторождение первой колонны строителей, вышкомонтажников и буровиков. Было потепление, начал таять снег, и проехать на месторождение напрямую по полевым, превратившимся в месиво, дорогам стало невозможным - колонну пришлось отправить по дальнему маршруту, через Жосалы, где еще лежал снег. Ответственность по сопровождению колонны доверили мне. Добрались до месторождения мы только на следующий день - по дороге приходилось долго и упорно покорять заснеженные, скользкие сопки, так как не все машины были вездеходами. Приходилось по очереди перетаскивать их через этот перевал. Не доехав около 20 км до Кумколя, у нас ночью в снегу застрял один грузовик, застрял и вездеход, который пы-

тался его вытащить. Нам помогли геологи из Южно-Казахстанской нефтегазодобывочной экспедиции, которые проезжали этот участок ночью, а утром вернулись со своими вездеходами, и так совместными усилиями мы вытащили все наши застрявшие машины.

В офисе тоже были свои трудности - в те годы все затраты финансировались из госкапвложения и контролировались банком. Не было никаких бланков для работы - печатали их на пишущей машинке «Ятрань», используя копировальную бумагу. Было крайне сложно вписать все данные в 21 узкую графу бумаги формата А3. Допустишь ошибку - приходилось все начинать сначала. Печатали чуть ли не до утра, чтобы успеть на рейс в Шевченко (ныне Актау) к 8 утра. В Шевченко документы подписывал Саламатов М.Г., ставил печать в бухгалтерии и летел дальше в Октябрьск (Актюбинская область) для ведения переговоров с руководством генпродрайчика - треста «Актюбинскнефтегазстрой» и подписания договорной цены. Это была очень сложная работа. Некото-

рые вопросы решались в Москве на уровне министров Миннефтегазпрома и Миннефтегазстроя СССР.

Есиркепова Бакыттуль: Руководством и работниками компании был внесен большой вклад в решение адаптации систем внутрипромыслового сбора и подготовки нефти к сложным климатическим условиям и специфическим физико-химическим свойствам кумкольской нефти. Радостным событием было получение в 1991 году первого миллиона тонн нефти, ознаменовавшее окончание самого трудного этапа в развитии месторождения. С гордостью можем сказать, что в 1993 году все затраты по освоению и обустройству месторождения Кумколь были полностью окуплены и в дальнейшем приносили устойчивую прибыль.

- Какое изменение из произошедших за тридцать лет вы считаете для компании судьбоносным?

Агиманов Жалгас: Судьбоносным, на мой взгляд, было уже именно то, что освоение Кумколя началось под руководством таких профессиональных нефтяников и талантливых руководителей, как Саламатов Мурат Газизович и Бердыгужин Роберт Орынбаевич. Благодаря их усилиям промышленная добыча нефти на Кумколе была начата уже в мае 1990 года, а в последующем, год за годом, объемы добычи только наращивались. Именно эти люди заложили основу для развития нефтяной отрасли в Южно-Тургайском прогибе. Большое значение для дальнейшего развития нефтяной отрасли в регионе имел приход иностранных инвесторов. Иностранные инвестиции и технологии позволили дальше активно разрабатывать Кумколь, вкладывать средства в разведку новых месторождений. После Кумколя компанией были открыты новые месторождения, и сегодня помимо этого месторождения в портфеле «ПетроКазахстан» - 8 месторождений, на которых осуществляется промышленная разработка, и еще 6 месторождений на стадии пробной эксплуатации. Нужно отметить, что доля всех этих открытых после Кумколя месторождений в годовых объемах добычи нефти в «ПетроКазахстан» сегодня составляет порядка 90%, а это очень высокий показатель.

Есиркепова Бакыттуль: Прошедшие тридцать лет подводят итог проделанной работы, тем более что этот срок охватывает внушительный период времени двух столетий. Открытие месторождений в 80-х, первые победы разработчиков в 90-х, борьба за жизнь предприятия в первые годы после распада СССР, тревожный своей новизной приход иностранных инве-

**Сержанов
Амантай Токтарбаевич**

Образование: Кызылординский государственный университет.

Начало работы в компании: 1990 г.

Карьера: оператор по добыче нефти и газа 2/3/4/5-го разрядов, мастер цеха добычи нефти и газа, супервайзер технологической группы ЦДНГ, руководитель группы по эксплуатации месторождений КАМ.

Вклад:

- в группе добычи КАМ активно участвовал во вводе в эксплуатацию новых добывающих скважин;
- в 2014 году под его руководством были успешно проведены мероприятия, направленные на сокращение времени и минимизацию расходов при использовании специальной техники для транспортировки нефти со скважин в пункты приема нефти на месторождении, результатом которых явилась значительная экономия средств компании.

Награды:

- Золотая Президентская премия (2007),
- Бронзовая Президентская премия (2014).

стором и снова подъем производства. Эти вехи, как мозаика, сложены в огромный замысловатый узор, где тесно переплетены судьбы работников, их заслуги в достижении поставленных историй задач.

Благодаря стабильному финансовому положению в течение последних десяти лет в компании успешно внедряется программа разработки и модернизации месторождений, осуществлен большой объем научно-технических и организационных проектов, позволивших не только сохранить, но и постоянно увеличивать добычу нефти. Открытие новых место-

рождений, модернизация и запуск объектов - все это улучшило работу и жизнь работников. Радует то, что налажен быт и отдых нефтяников: на месторождениях действуют комплексы общежитий, медицинские пункты, оборудованная прачечная и современные столовые, с утра до вечера распахнуты двери культурно-досугового центра. Имеется библиотека с книжным фондом. Любители здорового образа жизни имеют возможность поразмяться в спортивном и тренажерном залах, погонять мяч на футбольном поле, поиграть в баскетбол и волейбол. Компания приняла на себя ряд обязательств по предоставлению работникам социальных гарантий и льгот, позволяющих поправить здоровье в санаториях, получить материальные пособия при вступлении в брак и рождении детей, обеспечила медицинское страхование. Ежегодно дети работников проводят летние каникулы в оздоровительном лагере «Арай» и выезжают на экскурсию в столицу Астану.

Жумахметов Серик: Каждый из прошедших тридцати лет можно считать судьбоносным - ведь из года в год перед компанией и ее работниками стояли новые задачи и новые испытания. И то, что наша компания достигла таких высот, - прямая заслуга всех поколений нефтяников, работавших ради процветания компании.

Шаугай Тлеуберген: Приход иностранных инвесторов внес кардинальные изменения буквально во все: в принципы управления компанией, в требования к работникам по исполнению своих должностных обязанностей, в вопросы соблюдения правил техники безопасности и трудовой дисциплины. Были внедрены новые технологии добычи нефти, улучшены условия труда на производстве. Улучшение условий проживания и отдыха работников в вахтовых поселках также положительно повлияло на мотивацию работников к повышению производительности труда.

Ермаханов Узбекбай: Наиболее значимыми событиями для нашей компании были создание производственного объединения «Южнефтегаз» весной 1991 года на базе НГДУ «Кумкольнефть», приход канадского инвестора и приобретение ПККР компаниями CNPC и «КазМунай-Газ».

Шарменов Агзам: С 2005 года в Арысском прогибе началась новая волна геологоразведочных работ независимого Казахстана с участием иностранных инвесторов - китайской компании CNPC. АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» провело невиданные по масштабам геологоразведочные работы в Южно-Тургайском

**Жумахметов
Серик Насрадинович**

Образование: Атырауский институт нефти и газа.

Начало работы в компании: 1992 г.

Карьера: транспортерщик, помощник бурильщика, грузчик, оператор добычи нефти и газа, мастер, супервайзер, менеджер, главный инженер, менеджер по добыче нефти.

Вклад:

- участие в реконструкции системы подогрева технической воды с использованием РВС-200м³ БКНС Арыскам для выполнения обработок горячей водой и оптимизации работы скважин на месторождении;
- безопасный и своевременный ввод в эксплуатацию в тяжелейших, суровых, зимних условиях системы сбора нефти и магистрального нефтепровода месторождения Западный Карабулак.

Награды:

- Грамота от Акима Кызылординской области (2002),
- Грамота KAZENERGY (2009),
- Медаль «За эффективность» национального бизнес-рейтинга (2011),
- Золотая Президентская премия (2009, 2013).

прогибе и имеет богатый опыт поиска и разведки. В 2005 году были сформированы 5 буровых бригад, а в 2014 году их количество было увеличено до 11. Получен огромный объем геологической информации в регионе. Пробурено 1400 скважин, проведена сейсмика 2Д в объеме 8100 пог.км, 3Д - 4600 кв.км, открыто 12 новых месторождений. И все это - результат кропотливого труда и судьбоносных решений.

Сержанов Амантай: Мне кажется, поворотным моментом в судьбе компании был приход инвесторов. Помимо появле-

ния дополнительных льгот на обучение сотрудников, детей сотрудников, восстановления социального пакета и своевременной выплаты зарплат для нас открылись возможности работать с новым современным зарубежным оборудованием.

- Что, на ваш взгляд, еще нужно сделать на промысле?

Есиркепова Бакытгуль: Успех компании, помимо прочего, обуславливает сочетание технологий и инноваций. Знание производства, умение работать на перспективу, сила корпоративных традиций, социальная ответственность всегда отличали наш коллектив.

В целях развития месторождений и сопутствующей инфраструктуры необходимо дальнейшее бурение и обустройство скважин, строительство электростанции, коллекторных, внутрипромысловых и автомобильных дорог, резервуаров для хранения нефти, систем по закачке воды в пласт с целью поддержания пластового давления. На объектах приема и откачки нефти необходимо модернизировать систему измерения количества и качества нефти, программное обеспечение для учета нефти, произвести закуп оборудования в химическую лабораторию, внедрить передовые технологии по повышению нефтеотдачи пластов, установить системы видеонаблюдения на объектах.

Ермаханов Узбекбай: Быть в числе лидеров отрасли - значит не только добывать миллионы тонн нефти, но и делать это безопасно. Иными словами, компания должна продолжать прилагать все усилия, для того чтобы наша работа не причиняла ущерба людям и окружающей среде. Следует сконцентрировать повышенное внимание на вопросе переработки попутного нефтяного газа и рассматривать ПНГ не только как экологическое направление, но и как коммерческое.

Шаугай Тлеуберген: Сильно устарела система питьевого водоснабжения на месторождении, и выдача питьевой воды в бутылках не решает полностью проблему чистой воды. Ежедневное умывание водой из-под крана иногда становится невозможным - порой оттуда течет ржавая вода. Стальной водопровод, который идет со скважин из Жиханбулака, и внутрипромысловую сеть водоснабжения необходимо менять на новый полиэтиленовый трубопровод.

Жумахметов Серик: Работа на месторождении не останавливается ни на минуту, и этот процесс можно сравнить с живым организмом, находящимся в постоянном развитии. Поэтому сама жизнь заставляет идти в ногу со временем и внедрять новые передовые технологии. Наша

Есиркепова Бакытгуль Женисхановна

Образование: Казахский политехнический институт.

Начало работы в компании: 1991 г.

Карьера: оператор 4-го разряда цеха добычи нефти и газа, технолог центральной инженерной технологической службы (ЦИТС), инженер-технолог ЦИТС, ведущий инженер-технолог подразделения производственных услуг на месторождении, руководитель группы технологов департамента производства, начальник технологического отдела департамента производства.

Вклад:

- на ряде месторождений компании внедрила объемно массовый статический, прямой и косвенно-динамические методы измерения массы нефти, методики расчета основных технико-экономических показателей добычи, сдачи и остатка нефти, что позволило вести их более точный учет;
- под ее руководством на Кумколе, на входе в магистральный нефтепровод АО «КазТрансОйл», был введен в эксплуатацию коммерческий узел учета нефти (КУ-УН) для учета откачанной нефти АО «ПККР», ТОО «Кольжан», ТОО «SSMOйл», ПКВИ;
- разработала и внедрила 64 производственные процедуры для качественного и последовательного выполнения работ в технологических процессах, внедрила проект «Система управления производственными данными» для сбора, расчета, распределения, хранения и составления сведений по добыче нефти, воды и попутного газа на объектах ряда месторождений.

Награды:

- Награда Акима Кызылординской области (1999),
- Награда Председателя Правления АО «ПККР» (2006),
- Почетная грамота «Лучший работник АО «ПККР»» (2008),
- Награда Ассоциации KAZENERGY (2010),
- Серебряная Президентская премия (2011),
- Награда «Поощрение по БОТОС» (2015).

компания не остается в стороне и прилагает все усилия, выделяя огромные средства для их внедрения, которые, несомненно, окупятся хорошей прибылью.

Агиманов Жалгас: Ряд месторождений компании имеет сложное геологическое строение, продуктивные горизонты которых представлены терригенными и карбонатными породами и, соответственно, трудноизвлекаемыми запасами. Это обуславливает необходимость применения комплексных гибких технологий увеличения нефтеотдачи, позволяющих в зависимости от распределения остаточных запасов дифференцировать способ и интенсивность воздействия на пласт. Также надо внедрять новые технологии по автоматизации производственных процессов на месторождениях, что позволит уйти от рутинной механической работы, использовать высвободившееся время для более глубокого анализа и правильной организации технологий производственных процессов, вести

более точный учет всего происходящего на промысле и оперативно решать любые производственные задачи.

- Есть такое верное утверждение, что успешной компанию делают работающие в ней люди. Вы - яркий пример. Ваш совет новому поколению молодых специалистов, которые сейчас начинают работать на месторождении.

Есжанова Салтанат: Мы просто работали и любили дело, которым занимались. Молодому поколению нужно знать, кто стоял у истоков открытия и разработки месторождения, и именно поколение первопроходцев должно служить примером для нынешних нефтяников. Молодым специалистам хочу посоветовать использовать свой потенциал, больше времени уделять самообразованию и не останавливаться на достигнутом. С тем, чтобы мы с уверенностью передали вам свою эстафету и всегда могли вами гор-

даться, а вы - превзошли все наши достижения.

Сержанов Амантай: Хотелось бы пожелать относиться к своей карьере проактивно - выполнять работу так, как будто делаешь для себя, и стараться перенимать опыт у коллег. Не бойтесь брать на себя ответственность, проявлять инициативу и высказывать свои предложения.

Ермаханов Узбекбай: Все, что сейчас нас окружает, все, чего наша компания достигла, неразрывно связано с людьми, с которыми мы работали, у которых учились и которых мы обучали. Наша компания прославилась не только как крупнейший поставщик нефти, в течение десятилетий обеспечивавший развитие экономики Казахстана, но и как полигон, где были обкатаны и внедрены многие новые технологии и методы разведки недр, проходки скважин, добычи. На наших промыслах получило профессиональную закалку не одно поколение нефтяников, многие из которых стали ведущими специалистами и руководителями, помогали осваивать другие нефтяные регионы нашей страны и зарубежья. Все это они добились благодаря своему упорству, желанию учиться, отсутствию боязни трудностей и вере в то, что они делают важное для всех дело. Сегодня же при общении с молодыми специалистами иногда складывается ощущение, что они думают, что могут прийти на что-то готовое и, приложив небольшие усилия, добиться высоких результатов. Но для того чтобы многого добиться, нужно много работать, максимально вкладывая силы и энергию в то, чем ты занимаешься. Если ты равнодушно или недостаточно внимательно относишься к какому-нибудь вопросу, то не преуспеешь в нем. Мы же всегда должны помнить, что молодежь - это наше будущее, и со своей стороны всегда делиться с ними нашим опытом, мотивировать их, раскрывать и развивать их потенциал.

Шарменов Агзам: Главное - не лениться, усердно работать и взять за правило для себя самообучение, которое является необходимым навыком.

Жумахметов Серик: Для нашей нынешней молодежи наступили прекрасные времена - в том смысле, что каждый, кто захочет, может достичь желаемого. Для этого созданы все условия, но для этого необходимы и максимум упорства, трудолюбия и огромное желание. Я желаю подрастающему поколению использовать все возможности для достижения успехов в труде и на жизненном пути.

- **Открытие Кумколя кардинально изменило судьбу целого регио-**

Шаутай Тлеуберген Құдайбергенұлы

Образование: Казахский химико-технологический институт, Кызылординский государственный университет.

Начало работы в компании: 1986 г.

Карьера: инженер, инженер 2-й категории, инженер 1-й категории, руководитель группы, супервайзер, заместитель менеджера, менеджер, начальник отдела капитального строительства.

Вклад:

- Участие в строительстве всех капитальных проектов ПҚКР, ПҚВИ, Кольжан, Кольжан-SSMOIL, включая системы сбора нефти и газа, поддержания пластового давления, объектов по утилизации попутного газа, нефтепровода «Кумколь - Жосалы» с нефтеналивным терминалом.

Награды:

- Благодарственное письмо Президента Казахстана (2001),
- Почетные грамоты генерального директора и председателя профкома п/о «Южказнефтегаз» (1991), Акима Кызылординской области (1996) и Кызылординского областного маслихата (2015), Президента АО «ПҚКР» (2006, 2009), Агентства РК по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства (2010), Министерства нефти и газа РК (2014), Сената Парламента РК (2015), Председателя Правления АО «ПҚКР» (2015),
- Нагрудные знаки «100 лет Казахской нефти» (1999), «Даңқты құрылысшы» (2011),
- Медали «10 лет Астане» (2008), «KAZENERGY» к 110-летию Казахской нефти» (2009), «За вклад в развитие нефтегазового комплекса» Министерства энергетики РК (2016),
- Благодарственные письма Президента АО «ПҚКР» (2006), Акима Кызылординской области (2010), CNPC (2011),
- Юбилейная медаль «20 лет независимости РК» (2011), «Құмкөл кен орнына 25 жыл» (2011), «20 лет маслихатам РК» (2014), «20 лет Конституции РК» (2015),
- Бронзовая Президентская премия (2010), Золотая Президентская премия (2013),
- Почетный гражданин Шиелийского района Кызылординской области; Почетный строитель Казахстана,
- Обладатель нагрудного знака «Депутат Кызылординского областного маслихата IV, V и VI созывов».

на. Как вы бы оценили вклад нашей компании в обеспечение благополучия города и Кызылординской области в целом? Каким вы видите сотрудничество компании и городских властей?

Ермаханов Узбекбай: С открытием Кумколя для Кызылординской области началась новая эпоха: регион приобрел статус нефтедобывающего, а экономика получила новое направление. Благодаря Кумколю была создана не одна тысяча рабочих мест в нефтяной отрасли, а также дополнительные три-четыре рабочих места в обслуживающих отраслях из расчета на одного нефтяника. Говорить о роли компании в укреплении экономики области можно много, ведь успешно решая сложные производственные задачи, нефтяники на протяжении тридцатилет-

ней истории развития вносили и вносят весомый вклад в социально-экономическое процветание республики, в бюджет нашего региона. Наша компания осознает всю важность реализации проектов по социальной ответственности, примером могут послужить многочисленные социальные объекты. Например, это вклад в строительство теннисного корта, ледового дворца, спортивных и игровых площадок во дворах многоэтажек, реновация Центральной площади. В дополнение, компания ежегодно подписывает с Кызылординским областным акиматом Меморандум о социально-экономическом развитии региона.

Жумахметов Серик: «ПетроКазахстан» является локомотивом в развитии региона, и вклад нашей компании неопределим буквально во всех сферах деятель-

ности. За эти годы компания никогда не оставалась в стороне от происходящего и всегда вела свою деятельность, активно участвуя в жизни региона.

Сержанов Амантай: Развитие компании дало толчок к образованию ряда сервисных компаний и созданию новых рабочих мест в области. «ПетроКазахстан» активно оказывает помощь в организации общественно значимых мероприятий в области искусства, культуры и спорта, в реализации научно-образовательных и социальных проектов. С производственной точки зрения, немаловажным является вклад «ПетроКазахстан» в поддержание экономики страны на должном уровне в кризисный период.

Есиркепова Бакытгуль: Сегодня ПҚКР - одно из самых успешных и стабильно развивающихся предприятий в регионе. И приятно, что благодаря финансовой поддержке, оказываемой ПҚКР школам, детским домам, летнему лагерю «Арай Санрайз», больницам и другим организациям, наша компания широко известна в Казахстане. За эти годы было реализовано множество крупных проектов, к примеру, спортивно-оздоровительный комплекс «Муз айдыны» с ледовой ареной, «Детская деревня» для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, и другие, ставшие любимым местом отдыха горожан. Недавно уже три десятилетия компания остается серьезной опорой в решении многих социально-экономических вопросов города и вправе гордиться исключительной ролью, которую сыграла в освоении региона.

Агиманов Жалгас: Вклад нашей компании в благополучие и обустройство города Кызылорды и в целом Кызылординской области огромен. В трудные 90-е годы наша компания была единственным промышленным предприятием в регионе, которое нормально работало, обеспечивало работой до 5 тысяч своих работников, а также обеспечивало работой большое число сервисных организаций. Местный бюджет тогда в основном формировался за счет налоговых отчислений нашей компании - а это заработная плата работников бюджетных организаций, пенсия старикам и пособия детям. За последние 30 лет финансовые средства, которые влились в экономику региона благодаря работе «ПетроКазахстан», позволили значительно вырасти и стать краше самому городу, развиваться и укрепить другим отраслям экономики Кызылординской области.

- Ваши пожелания нефтяникам в честь 30-летнего юбилея.

**Шарменов
Агзам Серикович**

Образование: Казахский политехнический институт.

Начало работы в компании: 1988 г.

Карьера: старший менеджер, заместитель председателя правления по геологии.

Вклад:

Под руководством Агзама ведется широкий ряд разведочных работ на всех лицензионных площадях и контрактных территориях компании. В его обязанности входит независимое отлеживание исследований скважин, прогнозирование перспективных районов, создание осадконакопления моделей и литофаций карты, а также анализ потенциальных целей разведки. Агзам опытный, грамотный руководитель, имеет большой авторитет среди коллектива, хороший наставник.

Награды:

- Золотая Президентская премия (2006, 2012, 2013, 2014),
- Серебряная Президентская премия (2007),
- Бронзовая Президентская премия (2008),
- Особая Золотая Президентская премия (2010),
- «Специалист Года» Национального бизнес-рейтинга в рамках проекта «Лидер Казахстана-2013»,
- Почётная грамота МЭМР (2006-2009),
- Почетная грамота, министерство энергетики РК (2015).

Жумахметов Серик: Искренне поздравляю всех коллег с юбилеем! Пусть в каждом из нас будут надежда, радость и вера в лучшее, а общее дело, которое нас объединяет, вдохновляет и дарит заслуженный достаток. Пусть успех сопутству-

ет всем начинаниям, а удовлетворение от работы не знает границ! Нашей компании желаю дальнейшего развития и новых высот!

Ермаханов Узбекбай: 30 лет назад свершилось событие, разделившее историю нашего региона на «до» и «после». Первый фонтан нефти положил начало не только нашей компании, но и всей нефтедобычи в Кызылординской области. Имена ветеранов-первопроходцев вписаны в историю компании, а сегодняшние работники пополняют ее страницы. Продолжая славные традиции первооткрывателей кумкольской нефти, наш коллектив не единожды добивался значительных успехов. Дорогие коллеги, искренне желаю вам высоких достижений в трудовой деятельности, чтобы потомки гордились ими так же, как мы сегодня гордимся подвигом первопроходцев! Пусть юбилейный для кумкольской нефти год станет временем отсчета новых проектов и достижений. Убежден, что в нашей истории будет еще много ярких страниц, заполненных новыми именами, рекордами и победами.

Сержанов Амантай: Уважаемые коллеги, вот уже 30 лет мы разрабатываем наши месторождения, от всей души и всего сердца выражаю благодарность за ваш доблестный труд и неоценимый вклад в экономику страны! Желаю нам неиссякаемых скважин, неисчерпаемых запасов нефти и богатых недр нашей земли!

Агиманов Жалгас: Желаю всем нефтяникам и их семьям крепкого здоровья и хорошего настроения, а все остальное нефтяники заработают себе сами!

Есжанова Салтанат: Всем нефтяникам желаю, чтобы кризис миновал, чтобы наша отрасль и дальше благополучно развивалась. И чтобы кумкольцы никогда не теряли марку!

Шарменов Агзам: От всей души поздравляю всех коллег с юбилеем! Желаю всем нам новых открытий и вдохновения в работе.

Есиркепова Бакытгуль: Юбилей компании - это достойный повод с гордостью оглянуться назад, вспомнить тех, кто стоял у истоков, чьи имена золотыми буквами вписаны в нефтяную летопись Кызылорды. Это замечательная возможность еще раз поблагодарить ветеранов производства за их упорный характер, трудолюбие, профессионализм, за верность выбранному пути. Примите самые теплые поздравления и пожелания продуктивной, безаварийной работы. Желаю всем вам крепкого здоровья, счастья и благополучия, больших успехов и неиссякаемой энергии в работе на благо нашей Республики Казахстан!

ЭФФЕКТИВНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

С момента становления независимости Казахстана нефтяная отрасль стала прочным каркасом для развития всей экономики страны, позволяя создавать прямые и косвенные рабочие места, развивать сопутствующие средний и малый бизнес, науку и технологии. Аналогичную роль для собственных регионов играют нефтяные компании, ставшие локомотивом, движущим вперед экономику края и улучшая жизнь его жителей. АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» – не исключение, и компания является системообразующим предприятием для всей Кызылординской области, население которой превышает 750 тысяч человек.

Принцип социальной ответственности был взят компанией за ориентир с первых лет ее существования. С начала основания ее в качестве «Южнефтегаз» и до становления «ПетроКазахстан» компания выполняет свои обязательства перед государством, являясь одним из крупнейших работодателей в регионе, стабильно выплачивая налоги, формируя львиную долю регионального бюджета. Только за последние десять лет объем выплаченных ППКР налогов превысил 953 млрд. тенге.

Развитие предпринимательства

Малый и средний бизнес – основа стабильности гражданского общества, и от его развития зависит благосостояние значительной части населения. МСБ выполняет огромную социальную роль, поддерживая экономическую активность большей части населения страны. Кумкольское месторождение в свое время также стало драйвером для формирования новой отрасли сервисных услуг в регионе, способствуя развитию предпринимательства в области.

В бытность АО «ЮНГ» предприятие имело в своей структуре 12 подразделений, и в 1998-1999 годах в «Харрикейн Кумколь Мунай», как называлась компания тогда, произошла реструктуризация. Добрый десяток подразделений, не имеющих прямого отношения к основной деятельности – добыче нефти и газа, были отделены. Им были переданы основные фонды по остаточной балансовой стоимости, а также заключены первые долгосрочные контракты с компанией. Так были сформированы отдельные компании – например, бывшее подразделение «Управление автомобильных дорог» превратилось в ТОО «УАД», а подразделение «ТД Мунай сауда» – в ТОО «САС Казахстан».

По мере роста объемов добычи и появления новых игроков на нефтяном поле области сервисные компании утвердились на рынке нефтяных услуг, оставаясь эффективными игроками и сегодня. Рынок товаров и услуг в нефтегазовой сфере региона расширяется год от года, и в среднем, по подсчетам, исходя из количества сотрудников сервисных компаний и членов их семей, сегодня каждый пятнадцатый житель области имеет отношение к доходам от нефти.

В настоящее время АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» сотрудничает с множеством подрядных организаций. Давними партнерами компании в сфере оказания услуг по организации питания на месторождении Кумколь уже долгие годы успешно является компания «САС», а охрана производства осуществляется Групп-4. В среднем доля казахстанских

работ и услуг в проектном портфеле компании составляет как минимум 75%.

Обучение и развитие

Капиталовложениями в завтрашний день являются и инвестиции в образование. Одним из ярких примеров такой деятельности на региональном уровне является уникальная Стипендиальная программа «ПетроКазахстан» по Кызылординской области, затраты на реализацию которой уже превысили 800 млн. тенге. Созданная при поддержке Акимата области, эта программа стартовала в 2005 году. В основу инициативы легла идея содействия талантливой молодежи Кызылординской области в получении качественного образования и создания источника высокопрофессиональных кадров для компании. Высокий уровень

«Парыз» сыйын беру салтанаты / Награждение Премией «Парыз» / The Paryz Award ceremony

претендентов, открытость и справедливость проведения конкурсного отбора являются основными принципами программы. Стипендиальная программа предусматривает возможность прохождения практики в летнее время, включая работу с наставником. По данной программе уже получили образование 75 молодых людей и 37 обучаются на данный момент.

В «ПетроКазахстан» также реализуется стипендиальная программа для детей работников компании, в рамках которой компания предоставляет детям своих сотрудников финансовую поддержку в виде оплаты обучения. За последние десять лет объем средств на ее реализацию превысил 124 млн. тенге.

Экология

Экологическая составляющая производства также относится к сфере корпоративной социальной ответственности - это важность сохранения окружающей среды в регионе своей деятельности. Одним из примеров подтверждения принципа экологической безопасности производства является реализованная в компании программа утилизации газа. Компания «ПетроКазахстан» одной из первых в республике начала реализацию проектов, направленных на эффективное использование попутного газа.

15 июня 2006 года Министерство энергетики и минеральных ресурсов РК утвердило Программу по утилизации газа ПҚКР. Программа решала ряд важных экологических проблем: исключение сжигания и выбросов газа, испаре-

ний легких фракций нефти в атмосферу, сокращение вероятности разлива нефти и загрязнение грунта и повышение пожарной безопасности производства.

«Характерная особенность процесса добычи нефти - необходимость параллельной утилизации попутных газов, - рассказывает Жалгас Агиманов, старший менеджер по разработке нефти и газа. - Наша компания разработала шесть крупных проектов по сбору, транспортировке и обратной закачке газа в пласты. Их реализация полностью закрывала тему утилизации газа, а 131 факел погас навсегда».

Проект по утилизации газа был включен в «Карту индустриализации» программы «Дорожная карта бизнеса Кызылординской области на 2010 год». В дополнение, компания выделила региону 12 млн. долларов на строительство в областном центре газораспределительных сетей и установок.

Программа по утилизации попутного газа путем выработки электроэнергии и его обратной закачки в пласт включала в себя несколько проектов. Первый - строительство на Кумколе газотурбинной установки мощностью 55 МВт с доведением ее мощности до 105 МВт в 2010 году. Второй - закачка газа в пласты для поддержки пластового давления. Третий - закачка газа в газовую шапку месторождения Арыскум, что является своеобразной переброской. Четвертый - монтаж на Арыскуме электростанции мощностью шесть МВт, пятый - строительство на Кызылкие установок по перекачке газа на Арыскум для утилизации. Шестой - монтаж на Майбулаке газотур-

бинной установки мощностью 2 МВт для собственного потребления. Все эти проекты успешно завершены к 2010 году, а мощность газопоршневых установок на Арыскуме и Майбулаке к сегодняшнему дню доведена до 12 МВт.

В настоящий момент проектная мощность утилизируемого газа составляет порядка 280 млн. м³/год. Основная вырабатываемая электроэнергия потребляется на месторождениях, а излишек передается внешним потребителям. Реализация данного проекта привела к снижению лимитов на выбросы загрязняющих веществ в атмосферу с 13697 тонн/год до 6013 тонн/год - т.е. почти в 2 раза.

Спонсорство и благотворительность

Социальная поддержка незащищенных слоев населения велась компанией еще в ее бытность «Кумкольнефтью». «Кумкольнефти», а затем «Южнефтегазу» в регионе нет цены, - констатирует экс-первый секретарь обкома партии, затем глава областной администрации, Сеилбек Шаухаманов. - Ни одна посевная и уборочная страда в области, как и тепло- и энергообеспечение города зимой, не проходили без участия «Южнефтегаза». В села и ТЭЦ шли сотни тонн бензина, солярки, мазута, подчас под гарантии возвращения средств. Именно благодаря ЮНГУ построен уникальный медицинский центр, на селе появились первые мини-цеха по переработке продукции и капельного орошения, на прилавках города появились популярные товары. «Южнефтегаз» спонсировал футбольный клуб «Кайсар», гандбольный «Сейхун», тысячи и тысячи различных мероприятий».

Эта традиция продолжалась на протяжении всех лет работы компании. В 1997 году компания приняла под свою юрисдикцию некогда пионерский, а впоследствии детский лагерь отдыха, который сегодня называется «Арай-Санрайз». С 1998 года начинает поддержку реабилитационного центра «Шапагат» для 45 детей-инвалидов в Казалинском районе и детского сада «Балгын» для 50 детей из малоимущих семей в Жанакорганском районе. В Кызылорде компания выделит один миллион долларов США на капитальный ремонт СШ №2 - одной из самых лучших в городе, затем возьмет над ней шефство. После будет приобретен спорткомплекс «Строитель» (ныне - «ПетроКазахстан»), сегодня являющийся основной площадкой для занятий спортом для сотрудников компании. А еще благодаря АО «ХКМ» и АО

ПҚКР командасы Корпоративтік Спартакидасында / Команда ПҚКР на Корпоративной Спартакиаде / PKKR Team at Corporate Olympics

«БанкТуранАлем» в областном центре появятся первые банкоматы.

В 2001 году компания берет полное шефство над реабилитационным центром детей-инвалидов «Шапагат», где проходят реабилитационный курс дети с нарушениями функций зрения, речи и слуха, двигательного аппарата и расстройствами центральной нервной системы. С тех пор уже 400 воспитанникам центра была оказана различная благотворительная помощь, включая направление в республиканские специализированные школы и лечение в республиканской детской больнице «Аксай» и центре «Балбулак». Благодаря усилиям специалистов и воспитателей «Шапагата» уже пятьдесят детей сумели победить недуг и сесть за парты обычных школ.

«Для наших спонсоров благотворительность - это не просто строка в бюджете. Это конкретный поправившийся ребенок, операция, сделанная в срок, новое необходимое оборудование, - говорит Шынар Женсикбаева, президент «Шапагата». – Они всегда с трепетом относятся к нашим нуждам, искренне радуются малейшим успехам детей. Ежегодно при содействии областного управления здравоохранения они отправляют наших детей в детскую республиканскую клинику больницу «Аксай» в Алматы, финансируют хирургические операции. Благодаря помощи АО «ПККР» наши дети имеют возможность общаться, учиться, развиваться и имеют полноценное детство!»

Уже более пятнадцати лет ПККР опекает детский сад №5 «Балгын» в Жанакорганском районе, где на полном попечении нашей компании содержатся 50 детей из многодетных и малообеспеченных семей. За годы шефства нефтяников «Балгын» подготовил и дал путевку в школьную жизнь почти пятистам детям.

Огромной популярностью в области пользуется детский лагерь «Арай-Санрайз». После приобретения лагеря в полуразрушенном состоянии компанией была проделана колоссальная работа по реконструкции зданий и оформлению объектов на его территории. Рождение легкого лагеря явилось переломным моментом в программе оздоровления подрастающего поколения области. Благодаря усилиям компании была создана и воплощена в жизнь новая образовательно-воспитательная программа, так были введены такие специализированные смены, как экономическая и спортивная. Особый интерес у ребят вызывают спортивные и творческие кружки, которые приобщают детей к обычаям и традици-

Жыл сайын компания башпылығы мен облыс әкімшілігі Ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қояды /
Ежегодно руководство компании и Акимат области подписывают Меморандум о сотрудничестве /
Annually the company and the Oblast Akimat sign the Memorandum on cooperation

ям казахского народа и вызывают интерес к культурному наследию.

Ежегодно в лагере «Арай-Санрайз» в нескольких оздоровительных потоках отдыхает 1080 детей на бесплатной основе, при этом 50% - это дети из малообеспеченных семей районов области и г.Кызылорды, дети-сироты и оставшиеся без попечения родителей из школы-интерната №1 г.Кызылорды и Сайрамского дома-интерната Южно-Казахстанской области, дети Улытауского района Карагандинской области и представителей неправительственного сектора, остальные 50% - это дети сотрудников компании и подрядных организаций. За по-

следние 10 лет объем выделяемых ПККР средств на поддержку функционирования лагеря превысил 2,7 млн. долларов США.

В 1999 году был запущен пилотный проект общественного фонда «Достижения молодых» на базе лагеря «Арай-Санрайз» в виде семинаров не только для школьников, но и для заинтересованных в экономической программе преподавателей Кызылординской области. Через год по инициативе ПККР был открыт региональный центр «Достижения молодых», который функционирует полностью за счет средств «ПетроКазахстан». Со дня открытия центра была проделана

Құмыра жасау үйірмесі, «Арай-Санрайз» / Гончарный кружок «Арай-Санрайз» / Pottery classes at Arai-Sunrise

на грандиозная работа по распространению и формированию экономических знаний среди учителей и учащихся школ города и области.

Компания также оказывает финансовую поддержку Детскому дому, Дому ребенка и средней школе № 2 «Мурагер». В 2011 году в рамках 25-летия промышленного освоения месторождения Кумколь оказала спонсорскую поддержку областной детской больнице на сумму 150 000 долл. США на приобретение медицинского оборудования.

Многие социальные проекты компании являются традиционными. Это и предоставление продуктовых пакетов для 250 жителей области (малообеспеченные семьи, инвалиды, представители иных социально незащищенных слоев) и новогодних подарков для 300 детей из малоимущих семей и сирот. Празднование Дня защиты детей не обходится без 7000 порций мороженого и призов для всех детских конкурсов. Акции «Первоклассник» и «Караван радости» - это подаренные компанией школьные наборы и другие подарки для детей из малоимущих и многодетных семей области и 1500 детей-активистов, принявших участие в спортивных состязаниях и культурно-развлекательных мероприятиях в пяти сезонах в 8 детских лагерях отдыха районов и города Кызылорды. Отдавая дань уважения ветеранам, АО «ПККР» предоставляет им бесплатное лечение в санаториях Казахстана.

Еще одно приоритетное направление в социальной деятельности «ПетроКазахстан» - развитие спорта. Так, в 1997

году совместно с управлением по туризму и спорту Кызылординской области руководство компании решило организовать турниры по баскетболу и футболу среди школьников области на кубки и призы «ПетроКазахстан». За 19 лет турниры приобрели такую популярность, что вышли за границы Кызылординской области - за последние годы серьезные заявки на победу в них делают ребята из Туркестана и даже из России. В 1997 году прошли и первый турнир по древнейшей национальной игре тогыз кумалак, а также первая спартакиада среди детей-инвалидов. Сегодня в данной спартакиаде ежегодно принимают участие 60-80 детей.

В течение многих лет «ПетроКазахстан» являлся генеральным спонсором футбольного клуба «Кайсар». Кроме того, в Кызылординской области компания на протяжении последних нескольких лет спонсирует активное развитие тяжелой атлетики. В частности, она оказывала непосредственное содействие в подготовке олимпийского чемпиона по тяжелой атлетике Ильи Ильина.

Отдельной строкой нужно отметить уже ставшие ежегодными Меморандумы о сотрудничестве в социально-экономическом развитии региона, которые подписываются между акиматами Кызылординской области и Улытауского района Карагандинской области и компаниями АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз», ТОО «Кольжан» и ПКВИ. За период с 2006 по 2014 год объем средств, выделенных в рамках Меморандумов, превысил 29 млн. долларов США.

На средства, полученные в рамках Меморандума, в области реализуются крупные инфраструктурные социально значимые проекты, нацеленные на повышение уровня жизни ее жителей. Так, например, в Кызылорде благодаря вкладу ПККР путем финансирования Меморандума построен теннисный корт, ледовый дворец, отремонтирована Центральная площадь. Горожане теперь имеют возможность проводить досуг и заниматься спортом в своих дворах на специальных игровых и спортивных площадках, дети из малообеспеченных семей - возможность получать высшее образование, а тысячи школьников - получать санаторно-курортное лечение и отдыхать в летних оздоровительных лагерях.

За вклад в развитие региона в 2008 году АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» было отмечено наградой «Серебряный Парыз» в конкурсе Президента Республики Казахстан по социальной ответственности бизнеса в номинации «Лучшее социально ответственное предприятие».

Корпоративная социальная ответственность является неотъемлемой частью любой деятельности. Это добровольный вклад компании в развитие общества, возможность интеграции, нахождения баланса и в итоге гармонизация интересов бизнеса и общества. Стремление быть достойным корпоративным гражданином Казахстана - эта та идея, которая объединяет руководство и сотрудников компании, наших подрядчиков и партнеров.

ПККР Балаларды қорғау күніне арналған қалалық мерекесіне дәстүрлі қолдау көрсетеді / ПККР традиционно поддерживает городской праздник, посвященный Дню защиты детей / PKKR always supports municipal celebrations dedicated to the Children's Day

ИНФРАСТРУКТУРНЫЕ ГИГАНТЫ

За три десятилетия существования компании было реализовано множество проектов по обустройству работы и жизнедеятельности на месторождениях, транспортировке нефти, обеспечению промышленной и экологической безопасности, и именно их совокупность сделала освоение наших месторождений возможным. В этой статье мы хотим рассказать о самых крупных инфраструктурных проектах этих трех десятилетий.

Строительство автодороги «Кызылорда - Кумколь»

Строительство автодороги стало первым крупным инфраструктурным проектом компании, позволившим решить одну из важнейших проблем - транспортную. Начатое в конце 1988 года строительство автодороги «Кызылорда - Кумколь» было завершено в начале 2011 года. Реализация проекта стала возможной благодаря совместному инвестированию ряда местных нефтяных компаний и труду работников привлеченных к строительству отечественных строительных компаний. Объем инвестиций в процентном соотношении составил: АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» - 44,9%, АО «Торгай Петролеум» - 45,7%, АО НК «Кор» - 5,3% и ТОО «САУТС-ОЙЛ» - 4,1%. Строительством вели компании АО «Корпорация Береке-А», ТОО «Кыран» и ТОО «УАД».

Самой острой проблемой начального этапа освоения Кумколя были дороги, точнее их отсутствие. Грузы – буровое оборудование, стройматериалы и многое другое – шли на месторождение неделями по грунтовым дорогам и в межсезонную распутицу, казалось бы, простая доставка становилась невыполнимой задачей. Когда на Кумколе пошла первая нефть, дорожным вопросом занялись вплотную. Дорога строилась долго - на прокладку 190-километровой трассы потребовалось 5 лет. При этом было заасфальтировано лишь 130 км, остальные участки были покрыты щебнем и гравием. Передвижение перевозящих тысячи тонн нефти большегрузных машин по незаасфальтированному участку трассы было небезопасным, летом - вследствие высокой запыленности, весной и осенью - из-за распутицы.

Именно поэтому завершение строительства стало для водителей избавлением от многих бед. Новое дорожное покрытие толщиной 14 см выполнено в три слоя из высококачественного асфальта, уложенного на основание из гравийно-щебеночно-песчаной смеси толщиной 26 см. Это позволило существенно увеличить нагрузку на ось, обеспечив возможность беспрепятственного проезда тяжелых большегрузов с нефтяных месторождений.

Важно также отметить, что дорожные работы велись путем обустройства объездных дорог, без остановки движения транспорта, благодаря чему не было нанесено ущерба деятельности компаний-недропользователей. Теперь благодаря дороге нефтяники безопасно добираются с вахты, а большегрузы безаварийно перевозят нефть и все необходимое.

Магистральный нефтепровод «Кумколь - Жосалы» с нефтеналивным терминалом на станции Жосалы

Проект строительства нефтепровода «Кумколь - Жосалы» и нефтеналивного терминала на железнодорожной станции Жосалы стал наиболее значительным шагом по снижению транспортных затрат, предпринятым компанией «ПетроКазахстан» для продажи нефти на экспорт в Европу. Введенный в эксплуатацию в июне 2003 года нефтепровод соединил месторождение Кумколь и группу месторождений КАМ (Кызылкия, Арысқум, Майбулак) с нефтеналивным терминалом на железнодорожной станции Жосалы, откуда нефть по железной дороге уходила на экспорт.

Выбор трассы для магистрального нефтепровода был осуществлен с учетом географических, топографических и экономических соображений. Трасса нефтепровода общей протяженностью 178 км и диаметром 400 мм прокладывалась с максимальным приближением к месторождениям Кызылкия, Арысқум, Майбулак (группа месторождений КАМ). Нефтеналивной терминал расположен в 1,2 км севернее существующей железной дороги, в 7 км северо-западнее станции Жосалы.

Реализация данного проекта была осуществлена в рекордно короткий срок – всего за полтора года. Проектная документация, подбор и закуп оборудования, а также техническая поддержка в период строительства были осуществлены проектной группой компании «ПетроКазахстан» под руководством Д.Борна и И.Унгарбаева. В разработке проектов принимали участие иностранные и казахстанские проектные организации, включая IMV Projects (Канада), ОАО «Казгипрожелдортранс» (г.Алматы), РМ Lucas, ЗАО «НИПИ Нефтегаз» (г.Ақтау) и ТОО «Казнефтегазконсалтинг» (г.Кызылорда). Проект был выполнен в соответствии с международными стандартами, применены новейшие технологии и оборудование, и он стал отличной площадкой для обмена опытом между иностранными и местными специалистами.

Строительство осуществляли «Пундж Ллойд Казахстан» и его субподрядные организации - «Трак контрактшен», ТОО «Монтажспецстрой», АО «Кумкольстрой», ЗАО «Объединенная строительная корпорация», НХК «Алматыкурылыс», ЗАО «Управление автомобильных дорог». На период строительства трубопровода и терминала было создано более тысячи рабочих мест. Более 70 процентов из них, а это примерно около 800 человек, - местные кадры.

Нефтепровод и терминал стали одними из самых высокотехнологических и современных объектов. Важной технической характеристикой терминала Жосалы является использование технологии закрытого налива, которая исключает испарения в атмосферу, делая терминал экологически чистым. Объем наливных операций железнодорожных эстакад предусматривает загрузку до семи поездов в день. На каждой эстакаде технологическими трубопроводами обвязаны 30 наливных устройств со средствами контроля, управления и пожаротушения.

В период с 2003 по 2005 год эксплуатацию нефтепровода осуществлял технический оператор ЗАО «КазТранОйл», а с августа 2005 года нефтепровод эксплуатируется персоналом ПККР. В коллективе работают профессионалы, сотрудники, которые имеют большой опыт работы в нефтяной отрасли, начинавшие трудовую деятельность еще с АО «Южнефтегаз». За период с 2003 по 2010 год было отгружено 204 073 вагоноцистерны общим объемом 11,2 млн. тонн нефти.

Одними из опытных работников и профессионалов, которые стояли у истоков эксплуатации трубопровода, являются Байманов Г., Есжанов Г., Биманов Б., Сарсенбаев Т., Жамишев Г., Бермаганбетов К., Кудабеков Н. и Утепов К.

Реконструкция терминала Жосалы и реверсирование нефтепровода КАМ

Одним из важнейших событий 2010 года стало завершение проекта «Реконструкция терминала Жосалы и реверсирование нефтепровода «Кумколь - Жосалы» в обратном направлении». Его реализация была необходима в связи с началом приема в систему нефтепровода сибирской нефти и дальнейшей ее откачкой по нефтепроводу для отправки по маршруту Кумколь - Атасу - Алашанькоу и на переработку на Шымкентский НПЗ.

Данный объект был внесен в «Карту индустриализации Казахстана». Его реконструкция открыла новые перспективы как для компании, так и для района в целом. Реверсирование сделало возможным круглогодичное использование нефтепровода и терминала Жосалы.

Целью проекта стало техническое перевооружение существующей трубопроводной транспортной системы КАМ в связи с необходимостью доставки на ЦППН Кумколь нефти с низкой температурой застывания, поставляемой на станцию Жосалы из Западной Сибири.

Проект стоимостью свыше 1 млрд. тенге был реализован в период с марта по ноябрь 2010 года. Реконструкция позволила обеспечить следующие технико-экономические показатели: годовой грузооборот по наливу в железнодорожные цистерны - 1 180 000 тонн/год, по сливу - 2 160 000 тонн/год. Для рабочих созданы все необходимые условия - есть медицинский кабинет, душевая, столовая, пожарная часть, работникам выдается спецодежда. Проживают рабочие в поселке Жосалы. Большой вклад в реализацию проекта внесли Истеков А., Абдулов Е., Махат Б., Темирбаев М., Баубекова К., Есмаганбетов Т., Омаров Т., Крекесов А.

Строительство межпромыслового 10-дюймового нефтепровода «Западный Тузколь - Кумколь»

В связи с ростом добычи нефти на месторождении Западный Тузколь появилась необходимость в строительстве трубопровода для подачи нефти на ЦППН месторождения Кумколь. До строительства межпромыслового трубопровода доставка нефти на ЦППН Кумколя для конечной переработки осуществлялась нефтевозами, что значительно увеличивало себестоимость конечной продукции. А строительство этого 10-дюймового нефтепровода протяженностью более 83 км позволило оптимизировать данные затраты.

Разрешение на строительство было получено от уполномоченных органов в августе 2013 года. Нефтепровод проходит по территории двух областей: 1-я ветка длиной более 26 км проходит через земли Улытауского района Карагандинской области, 2-я ветка протяженностью свыше 56 км - по землям Сырдарьинского района Кызылординской области.

Строился нефтепровод поэтапно: 1-я ветка была введена в конце января 2014 года, 2-я - в конце февраля 2014 года. Подрядчиками по строительству и проектированию выступили ТОО СПФ «МСС» и PM LUCAS Kazakhstan, численность работающих для выполнения сварочных и монтажных работ составила 152 человека. Поставщиками основного оборудования, труб и насосов стали китайские производители CPTDC и SHANGHAI LIANCHENG (GROUP) CO., LTD.

Объем инвестиций на реализацию проекта составил 20 млн. дол. США. В рамках строительства была осуществлена централизованная (лучевая) система сбора, построены спутники с дальнейшим подключением к групповой установке ГУ-01 (УПСВ-01), где происходит разделение нефтяной эмульсии на газ, воду и нефть. Газ используется на собственные нужды, излишки сжигаются на факеле, а пластовая вода подается на БКНС (блочно-кустовая насосная станция), где по нагнетательным трубопроводам закачивается в нагнетательные скважины для поддержания пластового давления на месторождении Западный Тузколь. Нефть перекачивается по межпромысловому трубопроводу на ЦППН Кумколя.

На данный момент нефтепровод «Западный Тузколь - Кумколь» круглосуточно патрулирует экипаж сотрудников ГРУПП-4, а для очистки внутренних стенок трубопровода три раза в месяц производится запуск очистительного устройства (скребков) от ГУ-1 ЗТК до ЦППН месторождения Кумколь. Функционирование нефтепровода на сегодняшний день обеспечивают 15 человек. Большой вклад в успешную реализацию данного проекта внесли Кушербаев Б., Абенев А., Тарасенко А., Шаутай Т., Байтасов Г., Беркенов С. и Базарбаев Е.

ИСТОРИЯ С ОБЛОЖКИ

Фото для юбилейного номера «Мунайшы» было выбрано не случайно. Один из запечатленных на нем молодых целеустремленных нефтяников до сих пор работает в «ПетроКазхстан». Серик Джилкаманов вот уже 27 лет трудится буровым мастером, и с удовольствием согласился поделиться с читателями журнала своими воспоминаниями о первых годах работы на Кумколе.

Рядом с Сериком (первый на фото - Серик Джилкаманов) (справа налево): Виктор Зеленый, бурильщик, Адам Ильясов, первый помощник бурильщика.

Как вспоминает Серик:

«Фотография была сделана на Кумколе в 1987 году, и мы даже и не знали, что нас фотографируют, в этот момент горячо обсуждая с ребятами текущие проблемы и планы на будущее. Говорили о том, что уже очень скоро будем бурить гораздо больше скважин на Кумколе, построим новую дорогу, вахтовый поселок, а в скором будущем добудем и наш заветный миллион - миллион тонн нефти на месторождении Кумколь».

На тот момент на месторождении наша бригада №1 завершила бурение скважины, повсюду лежали трубные стеллажи и полным ходом шла подготовка к спуску эксплуатационной колонны. Бригады часто соревновались друг с другом по различным показателям: глубине бурения, времени, безопасности и качеству. Наша бригада была многонациональной, и как следствие культурные различия где-то усложняли, а где-то облегчали жизнь степных нефтяников. Часто юмор вносил свои коррективы. Как-то ребята подшутили над бригадиром вышкомонтажников, зная о его боязни змей. Они пригласили его пообедать. Зайдя в вагончик, бригадир через минуту вылетел оттуда пулей, т.к. на обед ему были предложены два песчаных змея-удавчика, пойманных во время демонтажа буровой установки мотористом Турабаевым Калдаром, и 3-литровая банка ящериц, которых поймал во время бурения помощник бурильщика Олег Лукашов. На следующий день все на Кумколе говорили о том, что наша бригада совсем одичала и стала без разбора есть всякую живность. Тут стоит отметить, что Калдар был родом из горной местности в Киргизии, где этих самых змей успешно используют в народной медицине.

Были и опасные для жизни ситуации. Например, в декабре 1987 года мы бурили разведочную скважину, и для цементирования технической колонны нужно было перевести с базы РИТС цементировочную головку. Снега тогда навалило выше колен, и мы использовали вездеход К-700. Когда до буровой установки осталось около 350 метров, наш К-700 застрял в яме, и пришлось идти пешком. Мы идем, впереди еще 150 метров до вышки, и нам встречу выходит большой степной волк, что было огромной редкостью. В первые секунды всю нашу бригаду буквально парализовал страх и ужас. У волка была небольшая рана, но свирепости зверя это не умирало. Мы буквально лишились голоса, будучи даже не в состоянии нормально позвать на помощь. Волк долго смотрел на нас, но, к счастью, не напал. Видимо, его отпугнул запах мазута и солянки, исходивший от нашей спецовки, или же он был просто обессилен из-за раны. Но после той вахты двое наших ребят уехали домой - один в Белоруссию, а другой в Мангышлак, сказав, что жизнь им дороже.

Сложности были и в быту - это и необустроенность жилья в первое время, и проблемы с качеством воды, и целые приключения с тем, как нам приходилось добираться на вахту. Но трудности не сломили нас, и сегодня мы гордимся тем, что именно нам выпала честь стоять у истоков становления этого великого месторождения Кумколь!»

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Февраль

1 февраля - участие ОТН ТОО «ПКОП» в подготовке документа «Риски цехов и подразделений ТОО «ПКОП» на 2016 год» в области промышленной безопасности.

2 февраля - подписан Меморандум о взаимопонимании и сотрудничестве между акиматом Кызылординской области, АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» и территориальным объединением профсоюзов «Профсоюзный центр Кызылординской области» по вопросам стабилизации производственных процессов, обеспечения трудовых прав и трудоустройства работников.

13 февраля - традиционное празднование Дня вывода войск из Афганистана ветеранами-интернационалистами, сотрудниками ТОО «ПКОП» совместно с представителями Союза афганцев ЮКО и Совета ветеранов ВОВ ЮКО.

Март

8-12 марта - согласно приказу №82 от 04.03.16 г. в период останова установки С-200 цеха №1 ЛК-6У сотрудники отдела технического надзора и лаборатории металлов и сварки обеспечили своевременный и качественный контроль за проведением ремонтных работ и оформлением ремонтно-технической документации.

14 и 18 марта - в рамках празднования Наурыза на месторождениях Кумколь и КАМ среди сотрудников компании прошли спортивные состязания и был организован праздничный концерт. Сотрудниками подразделений ЦДНГ, ЦППН, ЦУТ, службы обеспечения, химических систем, технологического отдела и отдела технологии добычи месторождения Кумколь были организованы театрализованные показы казахских национальных традиций «Кыз ұзату» (ред. - проводы невесты), «Тусау кесу» (ред. - разрезание пут) и «Бесікке салу» (ред. - укладывание ребенка в колыбель).

16 марта - в подшефном детском саду «Балгын» для детей из малообеспеченных семей в Жанакорганском районе прошел утренник, посвященный празднику Наурыз. Воспитанники получили от ПККР сладости и игрушки.

21 марта - ПККР принял участие в общегородском праздновании Наурыза на центральной площади. В юртах, декорированных в национальном стиле, компания организовала праздничный благотворительный дастархан с традиционными блюдами для 500 жителей областного центра.

25 марта - в подшефном реабилитационном центре детей-инвалидов «Шапагат» в Казалинском районе прошел утренник, посвященный Наурызу, на котором ребята получили сладости и игрушки от нашей компании.

29 марта - в преддверии весеннего праздника Наурыз ПККР организовал раздачу продуктовых пакетов (25 кг муки, 25 сахара, 25 кг риса, 2 кг чая, 5 л растительного масла и 10 кг макаронных изделий) для 147 пенсионеров компа-

нии и инвалидов, получивших травму на производстве.

29 марта - ПКОП получено положительное заключение по результатам проведенной инвентаризации и верификации отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов за 2015 год аккредитованным независимым органом ТОО «Экологическая безопасность». Отчет зарегистрирован Комитетом экологического регулирования, контроля и государственной инспекции Министерства энергетики РК. Объем выбросов парниковых газов за отчетный период 2015 года не превысил объем, установленный Национальным планом распределения квот на выбросы парниковых газов на 2014-2015 годы.

30 марта - в ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» в Шымкенте состоялась

4 марта состоялось торжественное награждение финалисток онлайн-конкурса «Лучшие женщины «ПетроКазахстан», приуроченное к 30-летию промышленного освоения месторождения Кумколь и Международному женскому дню 8 Марта.

В конкурсе приняли участие 58 женщин, за которых посредством онлайн-технологий активно голосовали 647 сотрудников.

По результатам голосования были признаны:

- «Лучшей нефтяницей на промысле» - мастер ЦППН м/р Кумколь **Нурланкулова Камила**;
- «Лучшим инженерно-техническим работником» - ведущий инженер отдела добычи нефти и газа **Осипова Екатерина**;
- «Лучшим геологом» - техник-геолог на м/р Кумколь **Бисенова Алма**;
- «Лучшим лаборантом химических систем» - лаборант химического анализа 3-го разряда м/р Кумколь **Утепова Минаш**;
- «Лучшим специалистом по управлению и обучению персонала» - старший специалист по обучению **Избасарова Багымкул**;
- «Лучшим специалистом в сфере проектирования и строительства» - ведущий инженер отдела капитального строительства **Аблаева Айымхан**;
- «Лучшим специалистом финансового отдела» - расчетный бухгалтер финансового отдела **Пак Нюра**;
- «Лучшим специалистом в области управления материальными ресурсами» - специалист по контролю за материалами м/р Кумколь **Шырынбаева Бакытгул**;
- «Лучшим переводчиком» - ассистент-переводчик финансового директора **Шурагазиева Аида**;
- «Лучшим специалистом администрации и службы обеспечения» - руководитель службы обеспечения м/р Кумколь **Агимбаева Патима**;
- «Лучшим специалистом по БОТОС» - руководитель группы БиОТ **Туреманова Светлана**;
- «Лучшим специалистом IT-технологии и телекоммуникации» - ведущий специалист службы поддержки на месторождении **Амзеева Гаухар**;
- «Лучшим специалистом по юридическим услугам» - специалист по договорам юридического департамента **Есимова Айгуль**.

Поздравляем победительниц!

встреча акционеров ПКОП, на которой Вице-президент SNODS Ван Синьи, Генеральный директор АО «КазМунайГаз-ПМ» Тиесов Д.С. и руководство ТОО «ПКОП» обсуждали ход реализации совместного проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

Апрель

2-7 апреля - проведен турнир по баскетболу среди школьников на Кубок «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз», в котором приняли участие 14 юношеских и девичьих команд из Южно-Казахстанской, Актюбинской, Павлодарской и Кызылординской областей. По итогам встреч первое место среди мальчиков заняла команда из Южно-Казахстанской области, а в состязании среди девочек - команда Актюбинской области.

14 апреля - с ходом реализации Проекта модернизации и реконструкции ТОО «ПКОП» во время рабочей поездки в Шымкент ознакомился Председатель Правления АО «Самрук-Казына» Умирзак Шукеев.

15 апреля - на месторождении Кумколь прошел двухэтапный конкурс по пожарной безопасности «Пожар легче предупредить, чем потушить!», в котором приняли участие сотрудники 18 коллективов промысла АО «ПККР». Первое место и переходящий кубок завоевала команда ГНПС, второе место заняла команда ЦППН, а третье - команда ЦДНГ-2.

18-21 апреля - проведен второй инспекционный аудит системы менеджмента (СЭнМ) ТОО «ПКОП» компанией «Столичный центр качества и метрологии» на соответствие требованиям национального стандарта СТ РК ISO 50001-2012. В ходе проведения аудита несоответствий обнаружено не было.

21-23 апреля - оказана финансовая помощь воспитанникам детской деревни семейного типа «Атамекен» для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, в г.Шымкенте для участия в чемпионате Казахстана по футболу среди детских домов и школ-интернатов.

22 апреля - в конференц-зале «ПетроКазахстан Ойл Продактс» состоялась отчетно-выборная конференция профсоюзной организации ТОО «ПКОП», председателем которой был избран начальник ТТУ Аухин А.С.

«Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма басшысы Өмірзақ Шүкеев және «ҚазМунайГазӨМ» АҚ Бас директоры Тиесов Д. ШМӨЗ-не іс-сапары кезінде / Визит председателя Правления «Самрук-Казына» Шукеева У. и генерального директора «КазМунайГаз-ПМ» Тиесова Д. на ШНПЗ / Visit of U.Shukeev, Chairman of the Board of the Samruk-Kazyna, and D.Tiesov, General Director of KazMunaiGas RM to the Shymkent Refinery

Май

4 мая - руководством ТОО «ПКОП» подписан приказ «О заводской спартакиаде», которая пройдет с 16 мая по 10 июля среди работников ПКОП в спорткомплексе «МарС».

11-12 мая - республиканскому телеканалу «24.kz» оказаны информационная поддержка и содействие в производстве программы «Наше достояние», посвященной деятельности АО «ПетроКазахстан

Кумколь Ресорсиз». Показ фильма запланирован на 26 мая.

12 мая - 7 июня - в течение месяца проводится ежегодное медицинское профилактическое обследование всех работников ТОО «ПКОП» в соответствии с требованиями приказа Министерства здравоохранения РК «О проведении обязательных периодических медицинских осмотров работников, подвергающихся воздействию вредных, опасных и неблагоприятных производственных факторов».

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» в 1-м квартале 2016 года в группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

По ТОО «ПКОП» комиссией принято решение поощрить машиниста 5-го разряда цеха №1 Жумабекова Б.Б., сообщившего 06.01.2016 года об обнаружении свища на сварном шве штуцера разгрузочной линии насоса Н-320, возникшего в результате некачественной сварки. Данная потенциально опасная ситуация высокого риска могла привести к загоранию, взрыву и разрушению технологического оборудования завода.

По АО «ПККР» принято решение премировать машиниста компрессорной установки цеха утилизации газа Садирова Е., сообщившего 08.03.2016 года об обнаружении крена конструкции молниеотвода, установленной на прожекторной мачте, примерно на 30-35 градусов, что могло привести к падению молниеотвода на действующий газопровод с высоты 20 метров. Данная потенциально опасная ситуация высокого риска могла привести к повреждению газопровода, несчастному случаю и причинению ущерба имуществу компании.

MANAGEMENT GREETINGS

Dear colleagues, oil workers and PetroKazakhstan Kumkol Resources employees!

With all my heart I would like to congratulate you on this latest milestone in the history of our company, its 30th Anniversary!

We have come a long way from the courageous steps of the Kumkol pioneers who have built a solid foundation for today's success, from the desert steppe to a modern oil-producing facility covering a vast area of more than 11 thousand km², its many thousand staff and a sustainable company, the leader and icon of Kyzylorda Oblast.

Thirty years ago, Kumkol changed not only the history of the whole region but also the fate of several generations of people dedicated to the oilmen's profession. The company's potential, ambition, focus on results, and most importantly, its gold reserve - its closely-knit team of professionals, have made it one of the leaders in Kazakhstan's oil market.

We are proud that through all these years, we have maintained our pioneer spirit, and have become an example to follow for many local operators. PKI has become the region's driver in terms of social tax payments to budget and sponsorship projects, and helped dozens of small and medium-

sized businesses evolve and prosper. We are proud of our geologists for their continued success in opening new fields providing sufficient reserves for the company and the region to ensure employees and contractors are able to continue working in the oil industry for a long-term period.

The unity of regional and corporate interests, high social responsibility to employees, their families and people living in the region have always been the hallmark of our company.

We have been working under difficult conditions with falling oil prices in recent years, but we continue to implement our industrial, investment and environmental programmes, and ensure we achieve our targets with the same tenacity and dedication.

Kazakhstan-China cooperation as shown by our shareholders and their experience and professionalism provide us with greater potential for further development and success.

The oil profession brings together remarkable people who face challenges every day. "Black gold" is a great wealth, and I can say with confidence that its potential is in your capable hands. It is you, dear oil workers, who continue to make enormous efforts to build a solid foundation for the prosperity of future generations!

In this anniversary year for Kumkol, I would like to congratulate all the employees warmly and wish everyone good health, happiness, and fortune! Let us be always proud that we are part of one of the most important occupations in the world!

Fang Jiazhong,
President and CEO, PKI, President, PKKR

KUMKOL'S 30th ANNIVERSARY!

Dear Kumkol oil workers,

On behalf of the people of the Land of Syr, I would like to take this opportunity to heartily congratulate you all with the wonderful 30th anniversary of the industrial development of Kumkol field!

The 30th anniversary of Kumkol is special as it coincides with the 25th anniversary of Kazakhstan independence. The field, which became an engine for our region during the hard times, has provided a massive impulse to the development of the country. All of this has become possible thanks to the dedicated efforts of the oil workers. "Black gold" production requires focus, strength and ability, and the oil workers from the Land of Syr have been always meeting those criteria. Today, PetroKazakhstan is one of the country's leading oil and gas companies.

The oil and gas industry, which has become the backbone of the oblast economy, is incredibly important for us. Oil companies, who have recognised this level of responsibility, constantly provide social support and sponsorship in the region. The pioneers for all of these great deeds are the PetroKazakhstan team.

The company has shown immense responsibility by not going down the route of redundancies, especially now when oil prices are falling and the financial situation is worsening.

Today, oil workers have their own community in the Land of Syr, and so many people have linked their fate with Kumkol oil. You are accomplishing great deeds for the country, with no consideration for time. Again, congratulating you, I wish you great health, success in your careers, happiness and family prosperity!

Best regards,

***K. Kusberbayev,
Kyzylorda Oblast Akim***

Dear Colleagues,

On behalf of CNPC International in Kazakhstan, I would like to express my esteem to the team at PetroKazakhstan Kumkol Resources and congratulate them on this marvellous date - the 30th anniversary of the start of industrial development!

The Kumkol field was opened 30 years ago, and its development was the start of the oil and gas industry in the South-Turgai basin, making it one of the key oil production regions in Kazakhstan, and ensuring jobs for the local people.

The sweat and wisdom of several generations of oil workers permeates through Kumkol's successful development. Thanks to the dedicated efforts of Kumkol oil workers, the field has become a flagstone of oil production in South Kazakhstan, and the forge from which staff at a number of oil and gas companies in independent Kazakhstan were created. In the last 11 years of continuously strengthening business ties between Kazakhstan and China, thanks to the joint efforts of oil workers from the two countries, Kumkol has generated a fresh energy and achieved amazing operating results, of which we are the proof.

We are currently in the middle of a global economic crisis and falling global oil prices, but we are sure that by applying practical and effective measures, the Kumkol oil workers will have the wisdom and ability they require to overcome these temporary difficulties caused by the low oil prices.

On this day, Kumkol's 30th anniversary, I would like to sincerely thank the Kumkol oil workers from Kazakhstan, China and other countries for your wonderful work and achievements.

I wish you all health, happiness and new industrial victories and achievements!

Long live Kazakhstan and China!

Bian Dezhi,
General Director
CNPC International in Kazakhstan

Dear PetroKazakhstan Kumkol Resources colleagues and oil workers,

It gives me great pleasure to be able to congratulate you with the 30th anniversary of the Kumkol field! This really is a wonderful occasion, as its discovery 30 years ago completely changed the course of the development of the region, shifting it from an agricultural region to an oil and gas region!

Kumkol's discovery helped give a new direction not only to the region's economy, but also affected the professional development of local staff. Thanks to Kumkol, many of the country's best oil and gas industry specialists moved here from other regions, oil dynasties were also created. It is hard to overestimate the work done by the oil workers during the construction of field infrastructure, in all sorts of weather, in the very centre of the "lake of sand". The field currently employs people who contributed to its development and who themselves received a foundation for their own professional development. Your many years of conscientious work have helped the field become the heart of the South Turgai basin and the focus for all essential facilities of a functioning oil and gas company.

For all of these years, Kumkol has been the engine of the oil and gas complex in the Kyzylorda Oblast. I am sure that the field will remain the hub for the Kyzylorda Oblast oil and gas industry for many years to come, its transport and logistics heart!

From me personally and the entire KazMunaiGas Exploration and Production team I would like to congratulate the Kumkol team with the field anniversary! I wish all oil workers success in their work, health, happiness and prosperity for their families, and also prosperity and growth for the company!

Kurmangazy Iskazyev,
General Director of KazMunaiGas Exploration and Production

INTERVIEW WITH PKKR VICE-PRESIDENT FOR DEVELOPMENT AND CAPITAL PROJECTS B.Y. KUSHERBAYEV

- Bolat Yeleuovich, we are celebrating an important date - 30 years of Kumkol, whose development has fundamentally changed the fate of the region. Please tell us a little about PKKR's strategic direction in these difficult times for the oil and gas industry. What changes can oil workers see in the near future?

- For me, being a native of Kyzylorda Oblast, Kumkol is something special. I mean, not only was it the first field launched in the South-Turgai oil and gas basin, but something much more. It was a critical moment in the history of the oblast, changing it from an agricultural region to one of the largest oil production regions in the country. It also became a turning point in the fate of people living in the region, creating a new profession for the Kyzylorda region - the oil worker - and a better standard of living. The field was opened in 1984, and in two years, it welcomed its first oil. The field was able to start production so quickly thanks to the dedicated efforts and belief of oil workers who travelled to the region from all corners of the country and the former Soviet Union, and a number of people from Kyzylorda starting out on a new profession.

Oil still feeds the region to this day, with approximately 80% of the oblast budget coming from oil industry companies' tax receipts, and these are the funds that are spent on health, education and social welfare in the Kyzylorda region. In addition, in the last 30 years, around 25 new fields have been opened, most of them successfully, all of which points to the further potential for development.

Kumkol has been creating jobs for people for three decades already, contributing billions to the budget and developing business in the region, helping people from dozens of service and contractor companies get on their feet.

- What measures are in place to stabilise and keep the company operational? Please tell us about the current major projects.

- In today's unstable conditions, it is important to maintain what we've achieved and also look for new areas for development. We have actively developed a number of fields, including South-West Karabulak, Karabulak, West Tuzkol, North Nuraly and East Kumkol where we have

built oil collectors, oil transportation and treatment facilities, laid discharge lines, drainage and axial oil collectors. At the fields themselves, we have laid engineering roads and built electricity supply facilities. For example, to increase electricity generation output, in 2011, to implement the "Kumkol GTU Expansion" project, we completed and commissioned

two additional 25 mW gas turbine units, and carried out major repairs at three existing gas turbine units. We have been working at other fields. For example, to supply electricity to Arysium we built and commissioned a 12 mW gas piston power plant.

To improve the oil & gas collection and transportation system and reduce

Bolat Yeleuovich Kusherbayev (16 February 1957)

Education:

1974-1980 - Dzhambul irrigation and drainage construction Institute, water engineer;

1997-2000 - Kyzylorda Polytechnic Institute, mining and oil engineer.

Career:

1980-1984 - moulder, engineer of production and technical department, foreman, head of production and technical department at Karmakchi PMK-30 of Kyzylorda Vodstroy;

1984-1990 - foreman, chief foreman, deputy head at Kazaly PMK-86;

1992-1993 - director of Birluk company;

1993-1995 - vice-president for production at Kyzylorda nonwoven fabric factory;

1995-2012 - leading specialist, chief specialist, director of a subsidiary at Kumkol-Lukoil (currently Turgai Petroleum);

Since 2012 - Vice-President for Development and Capital Projects at PetroKazakhstan Kumkol Resources.

Holder of Distinguished Builder of Kazakhstan and Distinguished Kazakhstan Oil and Gas Sector Employee titles.

the burden on oil treatment processes at the Ayskum CPF, at the South-West Karabulak field we built an FWKO unit and booster pumping station. By doing so, the major share of associated water extracted remains at the field and is recycled through reinjection to support seam pressure. Booster pumping stations were built at the West Tuzkol and North-West Kyzylkiya fields for the same purpose.

At the same time, at OPF oil processing sites at Kumkol and North-West Kyzylkiya we built new oil meters fitted with automated gauges. One such major project was the construction and commissioning of a commercial oil-metering unit (LACT-2), which enables commercial oil leaving Kumkol by the Kaztransoil pipeline to be recorded.

The successful completion of geological and technical measures and the implementation of a number of projects to develop fields and upgrade production facilities have all helped achieve oil production targets and the company to develop overall.

- Which social projects from the last 30 years, in your opinion, have been the most successful and necessary for the region/city?

- PetroKazakhstan participates in a number of social projects and

programmes in the region and actively works with local executive authorities, providing sponsorship and charity aid, participating in the construction of oblast infrastructure and supporting social facilities, including within the framework of Memorandums with the Kyzylorda

Oblast Akimat. I think that being aware and seeing with your own eyes this side of the company is extremely pleasing for every employee of the company.

The company pays great attention to education, sport, helping children and underprivileged people. A healthy lifestyle is borne out by constant children's basketball, football and chess tournaments for the PetroKazakhstan cup, and other sporting events within the company.

- What would you like to wish your colleagues?

- I would sincerely like to congratulate everyone with the 25th anniversary of Kazakhstan independence and the 30th anniversary of the Kumkol field. I would like to thank every employee in our large and friendly company for their dedicated work and contribution to PetroKazakhstan's success! It is your dedication, responsibility, resilience and professionalism that are the cornerstones of our company. I am pleased to see that despite being in production for 30 years, the company is still making new openings. I would like to wish every PetroKazakhstan employee health, happiness and prosperity and hope that the company continues to grow stronger and more successful!

30 YEARS IN THE MAKING

The Kumkol field, which has changed the direction of development, and generally the fate of the entire Kyzylorda region, is celebrating its 30th anniversary.

“*Kumkol's story still manages to amaze anyone linked to it. You can only imagine what happened during the development stage. An abstemious life in trailers and yurts, working in the biting wind and the blazing sun, with sand and salt on your lips, but with unity and a real desire to uncover the inaccessible subsoil. All of this brought the team of pioneers together, and at times it seemed that the hearts of these selfless people could have easily melted the subsoil...*”

M. Salamatov

The perseverance and selflessness in difficult steppe conditions and professionalism of generations of oil workers have created a foundation for the development and prosperity of Kyzylorda Oblast. Construction of the Kumkol oil oasis 150 km to the northwest of Kyzylorda, at the sandy junction of the Turan low lands and Balkhash was started 30 years ago by a group of like-minded people believing in the future of the region and their strength. The desert surroundings and harsh climate, which only came alive in spring with the tulip fields, became the forge that has formed the character and professionalism of the region's new industry - oil.

They knew that the South-Turgai depression hid massive riches even before the October Revolution. In 1927, the USSR opened a geology representation in Kyzylorda, and as such created the foundation for the industry. In 1982, Yuzhkazgeologiya, Kazgeophysica and the KazSSR Institute of Geology and Oil developed a programme for comprehensive geological exploration work at the South-Turgai basin. The first deep well at Kumkol was drilled in 1983, and during the winter of 1984, the Kamalutdinov team generated its first oil fountain.

For what was still an agricultural area, the creation of industry in Kyzylorda Oblast offered great economic and social potential. It was no accident that on 6 June 1985 the USSR Ministry of Oil ordered the preparation and commission of the Kumkol field, after which KazNIPIneft and Yuzhgipronefteprovod began working on a 'Kumkol pilot operating programme'.

The Kumkol Capital Projects Department was created in the Mangyshlakneft Production Association at the start of 1986 and led by Murat Salamatov, who had previously been the Deputy General Director of Mangyshlakneft. This date was

soon recognised as the start of Kumkol commercial development, the turning of a page in the oblast's oil history.

Of course, the contribution and efforts of the Kumkol pioneers managed by the "oil general" and brilliant strategic engineer, Murat Salamatov, whose name became synonymous with Kumkol were phenomenal. Despite the lack of geological research, remoteness from industrial centers, underdeveloped infrastructure and lack of specialists, they were able to build infrastructure from scratch, creating a constantly functioning business, domestic conditions and later leisure facilities for employees. From the very start, Kumkol has been breaking records - being commissioned in record time: two years instead of the usual 10.

Staffing was hard in the early days. There were no local specialists, and few oil workers from Kazakhstan's more developed oil and gas regions and in other

Soviet republics wanted to move to the Kyzylorda steppe with its harsh climate and lack of infrastructure. Salamatov's leadership still came through and he was able to create a strong team of professionals, many of whom still work at the field.

There were problems and challenges in the early days a plenty. Transportation was one. Due to the lack of roads, deliveries could take weeks to get there. On the domestic side, things were tough as well; working and living conditions were difficult. As for infrastructure, we had to build everything from scratch.

Kumkol shocked the first oil workers with its silence and limitlessness, the sand dunes seemed never ending, and the famous steppe winds - fierce. "All that was missing for the full Jurassic period effect were the dinosaurs", former chief engineer Zhenis Zhalgasov remembered with a smile. "Actually, according to experts,

Күмкөлдегі мұнай өндірудің алғашқы миллионы / Добыча первого миллиона тонн нефти на Кумколе /
Production of first million tons of oil at Kumkol

Кумкөл кенорнында ұнғыманың ашылуы. Б.Имамбаев, МҒӨЦ шебері. 1995ж. /
Открытие скважины на Кумколе. Б.Имамбаев, мастер ЦДНГ. 1995 г. / Well discovery at Kumkol oilfield. B.Imambayev,
Foreman of Oil and Gas Production Department, 1995

the Jurassic deposits are where the oil is hidden. A kilometre in the sand takes 15-20 minutes and drilling a well, at least a month. However, despite the weather and other conditions, we turned up our sleeves and it wasn't long before we began to experience the severe continental climate – summer plus 45, and winter minus 35 with strong winds and sand storms. But, we threw down the gauntlet, stood up against Mother Nature with our calculations and plans, arguments and logic!”

June 1987 saw the first oil derrick at Kumkol. On 24 December 1987, Kumkolneft was established in Kyzylorda and headed by Murat Salamatov. Its chief engineer was Zhenis Zhalgasov and chief geologist – Kenkhan Aidarbekov. The

company created technologically related structure divisions - the Kumkol Deep Production Drilling Team, the Technical Transport Division, Technical Support and Provisioning Department and PMK-4.

PMK-4 built a 120-place rotation camp, canteen and other facilities at Kumkol. “The PMK-4 and then Munaikurylys team had the honour of creating infrastructure at the site,” eternal head of those organizations Marat Kozhabekov remembers. “Initially, the camp was for 40 people, then 120, and finally for 600. Then we built a canteen, sports hall and other facilities. In the city, we built the Munaishy district. It's still there today.”

Field development was in full flight. MSU-3 was building group units and discharge

lines. MSU-4 put in the Kumkol-Karakain oil pipeline and 240 km Zhezkazgan-Kumkol overhead cables.

“In the early days, when we still didn't have a field laboratory,” remembers category 2 engineer Tumarkul Abenova, who has been working for the company for 28 years, “we had to deliver oil samples in 10 litre canisters by train to Aktau as we weren't allowed on airplanes with them due as they could have exploded.”

Gradually, Kumkolneft created other structures, for example the highway, automation and telecommunications divisions, the Munaitechservice division, Turan Service, the training plant, the Munaisauda trade house and Karaozek.

On 9 May 1990, the first oil was sent by the Omsk-Chimkent oil pipeline to the Shymkent Oil Refinery. Symbolically, it happened at a Victory Day. You wouldn't have recognised Kumkol - more than 50 active wells, an oil processing facility, a launch area, a support base, power lines, a 120-person rotation camp, other facilities and the first trees in the steppe!

“In conjunction with Kumkol, we carried out a lot of geological exploration work at a number of other fields,” technical director Galym Baimanov remembers. “We were opening fields one after the other”. In 1985, the Aryskum oil and gas condensate field was added to the company's oil assets; in 1986 – the Kyzylkiya oil and gas field, in 1987 – the Akshabulak and Nuraly oil and gas fields, and Doszhan and Karavanchi oil fields. The Maibulak and Bektas oil fields were discovered in 1988 along with the Aksai oil and gas field. 1989 welcomed the Kenlik oil field. In 1990, we opened the Aschisai oil field and Konys oil and gas field.

The current field portfolio is vast and includes Kumkol South, South Kumkol, Kyzylkiya, Ayskum, Maibulak, East Kumkol, North Nuraly, South-West Karabulak, Karabulak, Karavanchi, North-West Kyzylkiya, Doszhan (north-west section, South Doszhan, South-East Doszhan), Zhamansu, and a group of fields under license 1057. PetroKazakhstan develops other fields through joint ventures, such as Kumkol North, East Kumkol, Akshabulak, Nuraly and Aksai.

“Field potential is sufficiently high,” Deputy Chairman of the PKKR Board for Geology Agzam Sharmenov explains. “Modern exploration methods, specifically seismic exploration, the analysis and processing of old data enables us to open new and potential seams such as Belkuduk, Akzhar, Taskuduk and Zhanbyrshi, where 15-25 m thick oil-bearing seams have been discovered at a depth of only 500-

Figures and facts

39,2 millions of tonnes of crude oil produced at PKKR between 1986 and 2015

KZT 953 billion taxes paid by PKKR between 2005 and 2015

US\$ 588 million investment in field development, 2006-2015

KZT 1,8 billion funds allocated according to collective agreement in 2005-2015

US\$ 70 million investment on sponsorships between 2006 and 2015

US\$ 29 million funds allocated by PKKR within the framework of the Memorandums with the Akimats for 2006-2014

700 m. They are very profitable. We can't complain about other sites either. Our goal is to support the replenishment of reserves at 60-70% per year. In a word, we've still got another 30-35 years of work ahead of us."

On 21 March 1991, Kumkolneft was converted into the production association Yuzhkazneftegas, which soon took over the development of all oil and gas fields in South Kazakhstan. This was not simply confirmation of the company's economic potential, but recognition of the strategic direction of development. June 1991 saw the first million tonnes of oil produced.

"Oil was produced, prepared and transported according to an integrated cycle," remembers Burkut Doskarin, who back then was the Deputy Head of the Central Processing Facility. "Production was expanding, but we had a chronic shortage of qualified drillers, mechanics and machine operators. People were going on short courses and learning on the job. Of course, in those conditions we needed not only strict controls, but also valuable practical advice."

As the field was being developed, we were creating infrastructure that would subsequently be used by many other companies. "We drafted plans for the 190 km Kyzylorda-Kumkol highway, which cost US\$ 90 million," UAD Director Murat Uderbayev remembers. "From the end of 1988 road construction was managed by road construction trusts from Kyzylorda, Almaty, Zhezkazgan and Kostanai. We put down site roads. We purchased a factory to produce asphalt, other machinery, rented other stuff and involved contractors. We worked from dusk to dawn, so much that sometimes the dust covered the sun. At the start of 1994, we launched the site, although some sections were launched gradually; and vehicles drove heading to Kumkol."

At the end of 1994, Murat Salamatov was appointed first Vice-Minister for Oil and Gas, and Robert Berdyguzhin, another talented orchestrator, was appointed Yuzhneftegas President. Their priorities included expanding geological exploration, reducing construction in progress and increasing oil worker salaries by nearly 33%.

Overall, 1992-95 were recognised for the intense nature of development at Kumkol. President Nazarbayev even visited the site in April 1995, and praised the work that had been done. In his discussions with the oil workers, he stressed that hydrocarbons would bring the region prosperity and security, and recommended reaching commercial levels of at least 3 million tonnes of oil a year as soon as possible.

Commercial production required the building of 770 various wells, dozens of group units, discharge lines and heating points. Wells had to be repaired and recovery rates increased. Geological work continued at Aryskum, North Akshabulak, East Kumkol and others.

1995, a pre-anniversary year became the most productive in field operations. In 1996, oil workers celebrated a double anniversary - 10 years since the start of Kumkol operations and the 10 millionth tonne of oil. However, the most important was that a major oil and gas complex had been created in the steppe, capable of producing over 3 million tonnes of hydrocarbons a year, and by 2000 - 5 million. There were more than 600 people on rotation, not including contractors. In total, Yuzhneftegas and its divisions employed more than 4.5 thousand people, and was rightly recognised as a "super" employer for the entire region of 610 thousand people.

At the end of 1996, the Cabinet of Ministers issued a resolution to sell Yuzhneftegas to Hurricane Hydrocarbons Limited. In April 1997, it was renamed Hurricane Kumkol Munai and in 2003 - PetroKazakhstan Kumkol Resources.

The field has been through a lot over time - the initial difficulties and the joy of its first achievements, the global oil crisis in 1999, the subsequent fall in the oil price and the threat to the existence of the company itself, and the new crisis in 2015, which is currently being felt the world over.

Despite the difficulties, the company continues to develop. "The objective for the last few years and for the future

Kumkol field is one of the largest in Kazakhstan and the largest in Kyzylorda Oblast. Its initial geological reserves were estimated by geologists to be more than 160 million tonnes of oil and 19 billion m³ of gas. Kumkol oil is light, low in sulphur and has a density of between 37° and 44 under the API scale, and is similar in quality terms to Brent oil.

is stability and progress," the Deputy Chairman of the PKKR Board for Oil and Gas Production Uzbekbai Yermakhanov noted. "The company's currently has a well stock of nearly 1,412, of which 592 are production wells. 73.1 million tonnes of oil has been extracted from nearly 96 million tonnes of proven reserves and 7 billion m³ of gas. Even after all reserves have been exhausted, Kumkol will retain its purpose as a main pumping station on the Atyrau-Kenkiyak-Kumkol-Atasu-Alashankou pipeline.

Since development began, PKKR has produced over 39.2 million tonnes of "black gold". Production hit its peak in 2002, when in excess of 3.144 million tonnes of crude oil was produced at Kumkol.

PKKR investments in major field infrastructure in the last 10 years has exceeded US\$ 588 million, with major projects including the Kyzylorda-Kumkol highway, the 178 km and 6.5 million tonnes/year Kumkol-Zhosaly major oil pipeline, the West Tuzkol - Kumkol oil pipeline, oil loading terminal at the

Алғашқы бұрғылау бригадалары. 1987ж. / Первые буровые бригады. 1987 г. / First drilling crews. 1987

Елбасы Н.Назарбаевтың Күмкөл кен орнына сапары. 1995ж. / Визит Главы государства Н.Назарбаева на Кумколь. 1995г. / The Head of the State Nazarbayev visiting Kumkol field. 1995

Zhosaly railway station, the realisation of a gas utilisation programme, and, of course, the mass development of new fields.

“In 2000, due to the development of the Kyzylkiya, Aryskum and Maibulak fields, Hurricane was faced with having to find ways to export to the west,” Abdullah Abenov, the field’s former Director for Capital Projects remembered. “In 2002, we launched the Kumkol-Zhosaly oil pipeline project, which involved building a terminal at Zhosaly capable of handling 70 railway tanks of crude per hour. By the way, the tank fleet has grown to 4,000, which has enabled us to export to China, Eastern Europe, Uzbekistan, Iran and a number of other countries.”

The company received new momentum from its purchase in October 2005 by the Chinese National Petroleum Corporation - CNPC, and KazMunaiGas’s subsequent acquisition of a 33% share.

Social sphere

The people working for it are the basis for any company’s success, and looking after those people has been one of the company’s priorities since it was created. Former Vice-President for Social Issues Yeskozha Bergenbayev remembered, “we created all home comforts in the rotation camp. During vacation periods, employees stay in the sanatoriums and resorts, while

Қызылкия кен орнының игерілуі / Освоение месторождения Кызылкия / Kyzylkiya field development

the children enjoy the summer camps and the Aral sanatorium close to Almaty. We have built two 60-apartment blocks for employees. In 1997, we planned to build three more.”

The trade union created in 1988 still works for PKKR and is currently run by Y.Duissenov.

Thanks to company and trade union efforts, a number of company awards and bonuses were introduced in 2007. Starting from that date, collective agreements are being signed, and include compensation for employees and their families, company veterans and the families of victims of work accidents.

Great emphasis is placed on employee leisure and entertainment, and the support of a healthy lifestyle. This takes the form of sports halls at the various fields, a sports complex in Kyzylorda, corporate sports competitions and Corporate Olympics with prizes. The oil workers hold various contests during the year, such as Miss Kumkol, Zhigit Sultany (editor – a competition to find the “best” man) and others.

Something we are very proud of is that nearly 98% of the company’s employees are from Kazakhstan. “We currently employ 1,760 people, of whom 1,727 are Kazakhstan nationals,” Deputy Chair of the Board for Human Resources and Administration Sufiya Daminova noted. “70% have a higher education and 23% a secondary specialised education.”

The company supports constant employee training. Between 2005 and 2015, in excess of KZT 208 million was invested in education programmes to provide employees with financial aid to receive a higher education and academic grants for post-graduate programmes.

Today, the crisis in the oil market, unfortunately, lead the social program towards its optimization. The Company believes that, thanks to the loyalty of its employees it will survive these difficult times for all.

Ecology

In the last 10 years alone, PKKP has allocated in excess of US\$ 180 million to protect the environment and ensure the rational use of natural resources. It is no accident that the company has received a number of prestigious titles and awards for its achievements in this area.

In 2005, PKKR won the National Public Work Safety Inspection in the “Best Organisation or Company” category, and in 2008-2010 won the National Public Work Health and Safety Inspection organised

by the Federation of Trade Unions of Kazakhstan in the “Best Organisation or Company” category.

In September 2009, as part of the KAZENERGY Association’s Kazakhstan Oil and Gas Week, PKKR received the highest industry award “Golden Prometheus” in the “Best Ecological Programme” category.

In 2014, PKKR won the President’s “Altyn Sapa” award for its achievements in product quality, safety and the introduction of highly effective quality management.

“The company has eight work health and safety rules, all following the principle of common sense and starting with “Not,”” the Deputy Chairman of the Board for Work Health and Safety at PKKR Adilbek Bekliyev explains. “We stick to those rules. We monitor work safety 24 hours a day as safety is one of the company’s priorities. We spare no expense when it comes to safety as there’s nothing more sacred than a person’s life and health.”

Between 2005 and 2015, PKKR realised several major environmental projects, the most important of which was the utilisation of associated oil gas by generating electricity and injecting it back into the seam (read more in the article “Effective Partnership” in this issue of Munaishy).

Other important ecological projects include the construction of facilities to recycle and bury waste, and to treat domestic sewage. Since 2008, PKKR has employed the pitless well drilling method, while in 2015 it built its own drilling waste processing facilities, which has enabled

treated drilling sludge to be used to reclaim mined-out pits.

In 2014, PKKR began to realise its Korgau project to improve its HSE management system (more details can be found in the December 2014 issue of Munaishy), which involved holding a competition in 2015 among core PKKR divisions under the title “Best HSE Production Shops”, carrying out charity raids to reward employees for work safety and holding a children’s art competition “Work Safety through Children’s Eyes.”

Progression and a desire for victory despite the circumstances are probably the characteristics that best describe Kumkol

and have made the company what it is today – the best in the oblast, one the largest in the country and an excellent role model. In the bank are 30 years of devoted work, optimism, the euphoria of victory and an inexhaustible belief in its own strength; in the future – new heights to reach and exiting horizons and, undoubtedly, new pages in the history of achievement! Thank you, oil workers for your efforts!

The book “25 years to Kumkol”, documentary “the Black Gold of Kumkol”, media and archive materials were used to prepare this article.

PIONEERS

Thirty years ago, a young team of oil workers set out to conquer Kumkol. Every day was a test of endurance – a severe climate and extreme temperatures, sand-bearing winds, combined with the breakup of the Soviet Union and the creation of a new country all helped forge many new professionals. And to the present day, every Kumkol oil worker is still making his or her contribution to the success of the company and that of Kyzylorda Oblast. In this interview, we hear the memories and personal stories of those South Turgai pioneers.

Zhalgas Agimanov, Uzbekbai Yermakhanov, Saltanat Yeszhanova, Bakytgul Yesirkepova, Serik Zhumakhmetov, Amantai Serzhanov, Agzam Sharmenov and Tleubergen Shautai were some of the first people to work at the field.

- Can you tell us a little about the first few years at Kumkol?

Tleubergen Shautai: I started at Kumkol in the autumn of 1986 as an engineer in the capital projects department for Kumkol development, working for the Mangyshlakneft production association. Back then, in the very early days, there were only a few people in Kyzylorda - M.Salamatov, Y.Bergenbayev, K.Isakhanov and me. At the start of 1987, we began hiring more people.

Uzbekbai Yermakhanov: The first few years at Kumkol were very difficult. There were unsettled living conditions; we lived in wagons; drove on off-road; the work was hard and we had to put up with the cutting wind in winter and heat in the summer; the phone connection was bad and we didn't have enough people, but those hardships made us a team. We worked between 16 and 18 hours a day, and despite the difficulties, those early years were the most interesting in my working life. We faced challenges in the most difficult of conditions; we learnt as we went along and most importantly, learnt how to make decisions. It was this and the idea that we were doing something useful for the people that made Kumkol oil a reality. And, of course, there was the priceless contribution of Murat Salamatov, who in his time trained many generations of professionals.

Agzam Sharmenov: I started at the field in 1988 as a simple geologist. I remember that there were three of us back then - nothing like today's geology department. The first years at the field were special, as we felt we were building something new and important, and for that reason, we worked hard in difficult conditions. Of course,

Kumkol was a good place to learn for all of the pioneers.

Bakytgul Yesirkepova: I remember being sent to and arriving at Kumkol in August 1991. There were 20 people working on rotation at the production unit at the time. We focused all of our efforts on developing Kumkol - we launched new wells, built group units to collect and prepare oil. The Vakhta-40 camp grew, production infrastructure was created, an operations base was built and the Kyzylorda-Kumkol road was being laid. We were paid well and were given benefits to get free housing in Kyzylorda as an incentive to work at the field.

Serik Zhumakhmetov: I started at the field in 1992, when rotation was something new and unusual for the region. To be honest, I remember travelling for my first shift being rather worried. Luckily, there was no need to be worried as I was met by some wonderful people. Despite the harsh working and domestic conditions, the people working

there were professionals. Some of my colleagues from back then still work for the company. I would like to mention Boribai Imenbayev, one of my first mentors, and who still works as a Production Shop supervisor.

Zhalgas Agimanov: In the early Kumkol days, they would invite specialists mostly from Western Kazakhstan, as Kyzylorda Oblast did not have its own. The first development years coincided with the breakup of the USSR and the emergence of independent Kazakhstan, which affected our jobs. There was a large shortage of drilling equipment and machinery as economic ties between the former Soviet republics were broken and traditional suppliers had been lost. We really suffered when Russia stopped supplying oil from Western Siberia, which we had used to thin and transport Kumkol oil to the refineries. We also had some social issues on site. Due to cash shortages, we were often paid in kind. Nevertheless, we managed to get over the difficulties, and with

Құмқөл кен орындағы кезекшілікті ауыстыру. 1992 ж. / Перевахтовка на Кумколе. 1992 г. / Re-shifting at Kumkol, 1992

Zhalgas Agimanov

Education: Kazakh Polytechnic institute.

Company start date: 1993.

Career: Head of the Formation Pressure Maintenance Facility, Deputy Head of Central Engineering Services, Senior Oil and Gas Development Manager.

Contribution:

- the Kumkol field RPM workshop was created and launched under the direct management of Zh. Agimanov; built and launched a technical water collection system, booster pumping station, the first phase of a pressure pipeline network, and the first injection wells. The launch of water injection ensured that Kumkol met oil production plans;
- actively participated in concluding hydrocarbon production contracts and oversaw the commercial launch of new fields, including North-West Kyzylkiya, East Kumkol, North Nuraly and South-West Karabulak.

Awards:

- Gold President's Award (2007, 2013);
- Special Gold President's Award (2010);
- Silver President's Award (2014);
- Oil and Gas Industry Distinguished Employee medal from the Ministry of Oil and Gas (2014);
- Best Oil Worker - 2015;
- Distinguished Subsoil Prospector badge (2016).

enthusiasm. I mean, we had opened a new field and were building a new Kazakhstan. The oil profession was about to become one of the most popular and respected.

- What were the difficulties you faced? What are you most proud of?

Amantai Serzhanov: Probably, the most memorable difficult period was the breakup of the USSR, the loss of ties

between companies, failing economies, and people who had lost faith and belief in tomorrow. Salaries were delayed and we were sometimes paid in food as there was a shortage of absolutely everything - they were difficult times for the entire country. Despite all of that, it was a turning point for Kazakhstan as we had gained independence!

Zhalgas Agimanov: Anyone at Kumkol from the very start would say that the biggest difficulty was getting there from Kyzylorda, and then getting back to the city. If you managed to get a lift in a helicopter or a small plane, you were very lucky. Most people made it to the field by off-road vehicle. The 190-km Kyzylorda-Kumkol highway was built in stages. To start with there was a dirt road and then a gravel road. In summer, the cars on it could create so much dust that sometimes drivers coming the other way couldn't see each other, while in winter cars would often get stuck in snowdrifts. Asphalt came along later.

Agzam Sharmenov: There are difficulties in every job, and you shouldn't be afraid of them as they are what make you tough and give you experience. Everyone here at Kumkol has his or her own personal and collective achievements. Someone who made a great contribution to opening the Tuzkol field at the end of 2006 and West Tuzkol field in 2010 was Vice-President for Geological Exploration Mr. Xu Zhiqiang and PKKR President Mr. Fang Jiazhong - starting from determining structures to locating the first exploration wells. West Tuzkol is complex geologically and the location of the first exploration well caused heated discussion due to the number of different opinions. We took all the factors into consideration and the decision we eventually took turned out to be the correct one and one we made just in time. As a result, the first well returned commercial inflow from cretaceous deposits of the lower Neocomian stage. Today, West Tuzkol has great potential - both in terms of production and exploration.

Saltanat Yeszhanova: The climate ranged from +40 in summer to -40 in winter, and the lack of infrastructure and roads. It took 10-12 hours by steppe road to get to the field, even though it was only about 200 km from the city. We weren't put off by the difficulties. They actually made us stronger.

Tleubergen Shautai: In the early days, we would do anything our "general" Murat Salamatov would ask us to do. I remember that on 23 February 1987, we had to send the first team of builders, scaffolders and drillers to the field. It was unusually warm and the snow had started to melt, and you couldn't reach the field by the direct road, which had turned into a bog, and the team had to use

Saltanat Yeszhanova

Education: Kazakh Polytechnic Institute.

Company start date: 1990.

Career: Category 4 Oil and Gas Operator.

Contribution:

- was one of the first people to work at the GS-20, GS-19, GS-9, GS-8 group stations, metering units and wells. Trained many younger specialists as a senior operator.

Awards:

- Certificate of Honour from the Kyzylorda Oblast Akim (2011);
- Letter of Gratitude from the PKKR Chairman of the Board (2016);
- Certificate of Honour of the Kazakhstan Oil and Gas Sector Trade Union (2016).

the longer route via Zhosaly, where the snow was still on the ground. I was given the job of accompanying the team. We only managed to get to the field the next day, as it took us a long time to get across the snowy and slippery hillocks, as not all our cars were an off-road vehicle. We took it in turns to cross the pass. Then, 20 km before Kumkol, as night fell, one of the trucks got stuck in the snow and the off-roader which had to pull it out got stuck too. We got help from geologists from a South-Kazakhstan oil exploration expedition who happened to be travelling there that night, and in the morning returned with their off-road vehicles, and together we managed to pull the vehicles out.

There were office difficulties as well. Back then, everything was financed by the state and controlled by the bank. We had no company paper or forms and had to type everything out on Yantar typewriters, using copy paper. Entering everything in 21-lined A3 paper was really hard. If you made a mistake, you had to start again. We were typing all night so we could catch the 8 am flight to Shevchenko (Aktau), which is where M. Salamatov would be waiting to

Uzbekbai Yermakhanov

Education: Kazakh Polytechnic Institute.
Company start date: 1988.

Career: Head of the Regional Engineering and Technical Service (RETS), Deputy and Head of the RETS, Head of the Operation and Production Department, Chief Engineer, Production Department Senior Engineer, CES Deputy Manager, Well Development Group Senior Engineer, Manager for the Development of New Fields, Oil and Gas Production Department Director, and Deputy Chairman of the Board for Oil and Gas Production.

Contribution:

• during his 28 years with the company he has been involved in a number of important projects, including the commercial launch of the Kumkol, South Kumkol, East Kumkol, Aryskum, Kyzylkiya, Maibulak, North Nuraly, North-West Kyzylkiya and West Karabulak fields; the pilot launch of the Karabulak, West Tuzkol, Ketekazgan, Doschan, South Doschan and South-East Doschan fields; the implementation of new overseas horizontal drilling technology and technology to intensity production using the fracturing method; the installation of the first electric-centrifugal borehole and screw pumps, and many others.

Awards:

- Halliburton award for Contribution to the Development of Oil Production Technology (2008);
- Certificate of Honour “Best PKKR Employee” (2008);
- KAZENERGY Association Certificate of Honour (2009);
- CNPC Certificate of Honour (2011);
- Gold President’s Award (2010, 2011);
- “Distinguished Kazakhstan Oil and Gas Sector Employee” Award (2014).

sign the documents, stamp them and fly to Oktyabrsk (Aktobe Oblast) to hold talks with management from the general contractor – Aktubinskneftegazstroj trust, and sign a contract. It was hard work. Some of the issues were resolved in Moscow by the USSR Minister for Oil and Gas and Minister for Oil and Gas Construction.

Bakytgul Yesirkepova: Company management and employees made a real contribution to adapting field oil collection and preparation systems to the harsh climatic conditions and Kumkol oil’s specific physical and chemical properties. One of the greatest moments was in 1991 when we reached one million tonnes of oil and brought an end to the most difficult stage in field development. I am proud to say that by 1993 Kumkol had recouped all development costs and from then on generated only profit.

- What change in the last 30 years do you think has had the most impact on the company?

Zhalgas Agimanov: I think the most important thing, in my opinion, is that field development was initially led by such professionals and talented leaders as Murat Salamatov and Robert Berdyguzhin. Thanks to their efforts, commercial production began at Kumkol in May 1990, and since then has grown year on year. It was they who laid the foundation for the development of the oil industry in the South Turgai basin. The arrival of foreign investors has also had a greater impact on the regional oil industry, allowing Kumkol to grow and funds to be invested in exploring new fields. After Kumkol, the company opened new fields and now in addition to Kumkol has eight in its portfolio in the commercial development stage and another six in the pilot stage. Importantly, the share of the fields opened after Kumkol in PetroKazakhstan’s total production is approximately 90%, which is very high.

Bakytgul Yesirkepova: The last 30 years summarise the work that has been done, even more so if you remember that the period covers an impressive two centuries. We have seen the opening of fields in the 80’s, the developers’ first victories in the 90’s, the battle to keep the business afloat after the breakup of the USSR, the initially worrying arrival of foreign investors and then the business upturn. These two landmarks, like a mosaic, are part of a huge intricate pattern, where employee futures and the praise they received for achieving their historical goals go hand in hand.

Thanks to financial stability in the last decade, the company has been able to introduce a programme to develop and upgrade the field, launch a large number

Bakytgul Yesirkepova

Education: Kazakh Polytechnic Institute.

Company start date: 1991.

Career: Category 4 Production Shop Operator, CES Technician, CES Industrial Engineer, Industrial Service Department Senior Industrial Engineer, Production Department Technical Group Leader and Head of the Operations Engineering Department.

Contribution:

- at a number of fields, introduced volume-weight statistical, direct and indirect dynamic methods of measuring oil mass, methods of calculating core technical and economic oil production, transfer and balance data, all of which has helped the company keep more accurate records;
- managed the commissioning at the KazTransOil major pipeline entry point of a commercial oil metering unit to measure PKKR, Kolzhan, SSMoil and PKVI oil shipped;
- developed and implemented 64 production procedures to ensure quality and consistent performance in technical processes; implemented a production data management system to collect, calculate, distribute, store and compile data on oil, water and associated gas production at field facilities.

Awards:

- Kyzylorda Oblast Akim’s Award (1999);
- PKKR Chairman of the Board’s Award (2006);
- Certificate of Honour “Best PKKR Employee” (2008);
- KAZENERGY Association Award (2010);
- Silver President’s Award (2011);
- HSE Encouragement Award (2015).

Amantai Serzhanov

Education: Kyzylorda State University.

Company start date: 1990.

Career: Category 2/3/4/5 Oil and Gas Operator, Production Shop Foreman, Production Shop Technical Group Supervisor, KAM Field Operating Group Manager.

Contribution:

- actively participated in the launch of new production wells in the KAM production group;
- in 2014, took charge of measures to reduce the time and expenses involved in using specialist machinery to transport oil from wells to oil receiver points, which resulted in significant money savings.

Awards:

- Gold President's Award (2007);
- Bronze President's Award (2014).

of scientific, technical and organisational projects that have helped it not only maintain but also increase oil production. Opening new fields, launching new and upgrading old facilities have all improved each employee's working conditions and standard of living. I am especially pleased that the workers' domestic and leisure time has been taken care of with a number of hostels, medical areas, laundry and modern canteens. The doors to the cultural and leisure centre are open from morning to night. We have a good library. Anyone who wants can exercise in the sports hall and weights room, play football, basketball or volleyball. The company is committed to providing its employees with social guarantees and benefits such as time in health sanatoriums, material benefits when they get married or have children, and medical insurance. Every year, employee children spend their summer holidays at the Arai health camp and visit the capital, Astana.

Serik Zhumakhmetov: You could class each of the past 30 years as important

as each year has brought new objectives and challenges for the company and its employees. The fact that we have achieved such heights is the direct achievement of every generation of oil worker that has worked for the benefit of the company.

Tleubergen Shautai: The arrival of foreign investors brought fundamental changes to literally everything, including company management, job descriptions, health and safety, and work discipline. New oil production techniques and improved working conditions were introduced. The improvements to accommodation and leisure conditions in the rotation camp also had a positive impact on employee motivation and improved performance.

Uzbekbai Yermakhanov: Our most significant events were to create the Yuzhneftegas production association in the spring of 1991 at the Kumkolneft OGPM, the arrival of the Canadian investors and CNPC's and KazMunaiGas's purchase of PKKR.

Agzam Sharmentov: 2005 saw a new wave of geological exploration work in the Aryskum basin with the participation of foreign investors - the Chinese CNPC. PetroKazakhstan Kumkol Resources has carried out unprecedented, in terms of volume, geological exploration work in the South-Turgai basin and has rich experience in reconnaissance and exploration work. Five drilling teams were created in 2005. That number rose to 11 in 2014. An immense amount of geological data has been generated in the region. 1,400 wells have been drilled, 8,100 km of 2D and 4,600 m2 of 3D seismic work has been done, and 12 new fields have been opened. And all of this is a result of some meticulous work and far-reaching decision-making.

Amantai Serzhanov: I think that the key moment for the company was the arrival of investors. As well as additional benefits in the form of employee training and the same for their children, social packages and competitive salaries, we got the chance to work with new, modern foreign equipment.

- What, in your opinion, still needs to be done in the industry?

Bakytgul Yesirkepova: The company's success, among other things, is due to a combination of technology and innovation. Knowledge of the business, an ability to work to their potential, strength in corporate traditions and social responsibility are all things that make our people different.

To develop fields and any related infrastructure you need to drill wells and fit them out; build power stations, on-site and general vehicle roads, oil store tanks and water reinjection systems. Oil quantity and quality measurement systems and the

Serik Zhumakhmetov

Education: Atyrau Oil and Gas Institute.

Company start date: 1992.

Career: Beltman, Drilling Assistant, Porter, Oil and Gas Production Operator, Foreman, Supervisor, Manager, Chief Engineer, and Oil Production Manager.

Contribution:

- participated in upgrading the technical water heating system using the Aryskum VSST-200 m3 booster pumping station to treat hot water and improve field well performance;
- ensured the safe and timely launch of an oil gathering system and major oil pipeline at the West Karabulak field in harsh winter conditions.

Awards:

- Certificate from the Kyzylorda Oblast Akim (2002);
- KAZENERGY Certificate (2009);
- "Performance" medal from the national business rating (2011);
- Gold President's Award (2009, 2013).

relevant software need to be upgraded at oil receipt and dispatch facilities. The chemical laboratories need equipment, modern technology is needed to improve oil recovery, and video surveillance systems are needed.

Uzbekbai Yermakhanov: Being a sector leader means not only producing millions of tonnes of oil, but also doing it safely. In other words, the company needs to continue its efforts to ensure that operations do not harm anyone involved or the environment. We should continue to focus our attention on the question of processing associated oil gas and consider it not only from an ecological perspective, but also from a commercial one.

Tleubergen Shautai: The field drinking water supply is severely out of date and providing drinking water in bottles is not the complete solution. Sometimes you

can't wash under a tap as the water is rusty and yellow. The steel water pipe from the Zhikhanbulak well needs to be replaced with a new polyethylene pipe.

Serik Zhumakhmetov: Field operations never stop, not even for a minute. You could compare the process with a living and constantly developing organism. Therefore, life itself forces you to keep up with the times and implement modern operating techniques. We are not lagging behind, and are making every effort, allocating huge funds to projects, which will undoubtedly be recouped many times over.

Zhalgas Agimanov: A number of company fields are geologically complex; productive horizons are from the terrigenous and carbonaceous periods and, consequently, are hard to work, which means complex and flexible techniques are needed to increase oil return, which, depending on the allocation of residual balances, allow us to grade the type and intensity of the impact on the seam. We also need to introduce new technology to automate field production processes, which will help move away from routine manual operations, allow us to use the time that is freed up to better analyse and manage production processes, keep a more accurate record of what is going on and better resolve any production issues.

- There is a saying that it is the people that make a company. You are a clear example of that. What would your advice to the young generation of specialists starting out at the field?

Saltanat Yeszhanova: We just used to work and enjoy what we were doing. Today's younger generation need to know who was there at the start and who developed the field, and it is the pioneering generation that needs to be the example for today's oil workers. I would like to see today's youngsters using their potential, spending more time on self-education, and not resting on their laurels, so that we can pass on the baton with assurance, and always be proud of you, when you exceed all of our achievements.

Amantai Serzhanov: I would like to see young people being proactive in their careers - doing a job as if for themselves and trying to learn from colleagues. Don't be afraid to take on responsibility, show initiative and make your suggestions.

Uzbekbai Yermakhanov: Everything that surrounds us; everything that the company has achieved is directly linked to the people we worked with, whom we learnt from and who we taught. Our company is not only known as a major oil supplier, helping develop the Kazakhstan economy over a number of decades, but as a training ground where new technology and

Tleubergen Shautai

Education: Kazakh Chemical and Technical Institute, Kyzylorda State University.

Company start date: 1986.

Career: Engineer, Category 2 Engineer, Category 1 Engineer, Group Manager, Supervisor, Deputy Manager, Manager, Head of the Capital Projects Department.

Contribution:

- participated in the construction of all PKKR, PKVI, Kolzhan and Kolzhan-SSMOIL capital projects, including oil and gas collection, seam pressure support and associated gas utilisation systems, the Kumkol - Zhosaly oil pipeline with an oil terminal.

Awards:

- Letter of Gratitude from the President of Kazakhstan (2001);
- Certificates of Honour from the General Director and Trade Union Chairman of Yuzhkezneftegas (1991), Kyzylorda Oblast Akim (1996) and the Kyzylorda Oblast Maslikhat (2015), the PKKR President (2006, 2009), the Kazakhstan Agency for Construction and Residential Affairs (2010), the Ministry of Oil and Gas (2014), the Senate (2015), and the PKKR JSC Chairman of the Board (2015);
- "100 Years of Kazakhstan Oil" badges (1999), "Dankty Kurylyshy" (2011);
- "10 Years of Astana" (2008), KAZENERGY for the 110th Anniversary of Kazakhstan Oil (2009), "For Contribution to the Development of the Oil and Gas Complex" of the Ministry of Energy (2016) medals;
- Letters of Gratitude from the PKKR President (2006), Kyzylorda Oblast Akim (2010) and CNPC (2011);
- "20 Years of Kazakhstan Independence" Anniversary Medal (2011), "Kumkol Ken Ornyna 25 Zhyl" (2011), "20 Years of the Kazakhstan Maslikhat" (2014) and "20 Years of the Kazakhstan Constitution" (2015) Medals;
- Bronze President's Award (2010), Gold President's Award (2013);
- Distinguished Citizen of the Shieli District of Kyzylorda Oblast; Distinguished Builder of Kazakhstan;
- Holder of the Lapel Badge "Deputy of the IV, V и VI Sessions of the Kyzylorda Oblast Maslikhat".

subsoil development methods, well drilling and oil production technologies were tried and tested. Generations of oil workers learnt their trade at our fields; many of them went on to become leading specialists and managers, help develop other oil regions in the country and overseas. This they did through their perseverance, desire to learn, lack of fear and a belief in what they were doing was something important. Today, when talking to young experts, you sometimes get the impression that they think they can just turn up somewhere and after making a bit of effort, can achieve something great. But to achieve a lot you have to work a lot, putting as much effort as you can in what you're doing. If you treat something indifferently or don't pay enough attention, then you'll never succeed. In our turn, we should always remember that the young people are our future, and we need to share our experience with them, motivate them, discover and help to develop their potential.

Agzam Sharmenov: The most important thing is not to be lazy, work hard and follow the principle of self-learning, which is an important skill.

Serik Zhumakhmetov: The younger generation is living at a wonderful time, i.e. they can achieve anything they want to. Everything's in place for that to happen, but you still need to persevere, work hard and want to succeed. I would like to see the younger generation use every chance they have to achieve what they want in their careers and in life as well.

- Kumkol has fundamentally changed the fate of an entire region. How do you rate the company's contribution to the welfare of the city and Kyzylorda Oblast as a whole? How do you see the company and city authorities working together?

Uzbekbai Yermakhanov: A new era began for Kyzylorda Oblast when Kumkol opened: it acquired the status of an oil

producer, and the economy gained a new direction. Thanks to Kumkol, thousands of new jobs were created in the oil industry, and three or four jobs in the service industry for every oil worker. We can say a lot about the company's role in the region's economy, as resolving a range of complex production issues, oil workers over the last 30 years have made and continue to make an immense contribution to the socio-economic welfare of the country and the local budget. Our company recognises the importance of social responsibility projects, examples of which would be the contribution to the construction of a tennis court, ice palace, sports and playgrounds at a number of multi-storey blocks and repairs to the central square. In addition, the company signs an annual memorandum on socio-economic development of the region with the Kyzylorda Oblast Akimat.

Serik Zhumakhmetov: PetroKazakhstan is a locomotive in the region's development, and its contribution, in literally all areas of its operations, is priceless. Over the years, we have never stood to the side and have always operated, ensuring we take part in the life of the region.

Amantai Serzhanov: Company development has created the impulse for a number of service companies and created new jobs in the region. PetroKazakhstan plays an active role in organising social events in the arts, culture and sport, in realising scientific, educational and social projects. From a production perspective, PetroKazakhstan's contribution to the national economy has also been vital in difficult times.

Bakytgul Yesirkepova: PKKR is today one of the most successful and constantly developing companies in the region. It is great to know that thanks to its financial support of schools, orphanages, the Arai Sunrise summer camp, hospitals and other organisations, PKKR has become well known in Kazakhstan. Over the years, PKKR has supported a number of major projects, for example, the Muz Aidyny sports and health complex with ice rink, the Children's Village for orphans, and others, all of which have become favourite leisure locations. It's no coincidence that the company has been the backbone in resolving the city's socio-economic issues for 30 years and is rightly proud of the role it has played in the region's development.

Zhalgas Agimanov: Our company's contribution to the welfare and development of Kyzylorda and the Kyzylorda Oblast as a whole is immense. In the difficult 90's, we were the only company in the region that operated normally,

Agzam Sharmenov

Education: Kazakh Polytechnic Institute.

Company start date: 1988.

Career: Senior Manager, Deputy Chairman of the Board for Geology.

Contribution:

Wide range of survey works on all company's license and contract territories is being held under Agzam's management. His duties include: independent control over well survey, forecasting of perspective areas, formation of sedimentation of models and lithofacie of maps, as well as analysis of potential exploration goals. Agzam is very experienced and professional manager, great tutor and has high leadership qualities among employees.

Awards:

- Gold President's Award (2006, 2012, 2013, 2014),
- Silver President's Award (2007),
- Bronze President's Award (2008),
- Special Gold President's Award (2010),
- «Specialist of the Year» by the national business rating within framework of the 'Leader of Kazakhstan - 2013' project,
- Certificate of Honor by the RK Ministry of Energy and Mineral Resources (2006-2009),
- Certificate of Honor by the RK Ministry of Energy (2015).

provided jobs to up to 5,000 people, and guaranteed work for a number of service companies. The local budget back then was very much made up of our taxes, and that means the salaries of state companies employees, pensions and children's benefits. In the last 30 years, the funds received by the region from PetroKazakhstan operations have significantly helped the city grow, develop and strengthen other sectors of the Kyzylorda Oblast economy.

- What would you like to wish the oil workers on their 30th anniversary?

Serik Zhumakhmetov: I would like to congratulate all my colleagues! I'd like to see hope, happiness and belief in the future, and the common goal that joins, inspires and gives us prosperity. Let success accompany everything we do, and job satisfaction know no bounds! I'd like to see the company develop further and reach new heights!

Uzbekbai Yermakhanov: 30 years ago the oil field discovery and development divided our region into "before" and "after". The first oil fountain was the start of not only our company, but also oil production in Kyzylorda Oblast. The names of the pioneering veterans are written in company history, while today's employees are filling up its pages. Continuing the glorious traditions of the Kumkol oil trailblazers, the current team have also boasted some significant achievements. Dear colleagues, I sincerely wish you great achievements in your work, so that your descendants will be as proud of you as we are of the first pioneers! Let this anniversary year for Kumkol oil be the starting point for new projects and achievements. I am sure that there will be many bright pages in our history with new names, records and victories.

Amantai Serzhanov: Dear colleagues, we have been developing Kumkol for 30 years already, and with all my heart and soul I would like to thank you for your efforts and priceless contribution to the country's economy! Wish you inexhaustible wells, endless oil reserves and rich subsoil!

Zhalgas Agimanov: I would like to wish all oil workers and their families the best of health and moods, and the rest we, the oilmen, will be able to achieve ourselves!

Saltanat Yeszhanova: I hope the current crisis passes all of us by, that the oil industry prospers and that Kumkol never loses its identity!

Agzam Sharmenov: With all my heart, I would like to congratulate all my colleagues with the anniversary! I would like to wish everyone new discoveries and inspiration at work.

Bakytgul Yesirkepova: This anniversary is a great reason to take a look back with pride, to remember those who were there at the start, whose names have been written in gold in the Kyzylorda oil chronicles. It's a wonderful chance to thank the veterans again for their persistence, devotion to duty, professionalism and loyalty. I would like to pass on my warmest wishes and hope for productive and accident-free operations. Health, happiness and prosperity, success and never-ending energy at work to the benefit of the Republic of Kazakhstan!

EFFECTIVE PARTNERSHIP

Since gaining independence, Kazakhstan's oil industry has become a stable framework and foundation for the development of the national economy, helping create direct and indirect jobs, develop associated medium-sized and small businesses, science and technology. A similar role for the regions is played by the oil companies that have become the locomotive driving the region's economy and improving the life of its inhabitants. PetroKazakhstan Kumkol Resources is no exception, and has rightly become a major enterprise for the entire Kyzylorda Oblast, whose population exceeds 750 thousand people.

The company has followed the principle of social responsibility from the very earliest days. Since it was created as Yuzhneftegas and then PetroKazakhstan, the company has observed its commitments to the state as one of the largest employers in the region, paying taxes that make up the lion's share of the local budget. In the last 10 years alone, PKKR has paid in excess of KZT 953 billion in taxes.

Development of entrepreneurship

Small and medium-sized business is the foundation for a stable civil society and the source of prosperity for the majority of people. Small and medium-sized businesses play a huge social role, supporting the economic activity of a large part of the country. The Kumkol field in its time has also become the driver for the creation of a new industry of service companies in the region, helping develop entrepreneurship in the oblast.

As Yuzhneftegas, the company had 12 divisions. However, between 1998 and 1999, Hurricane Kumkol Munai, as the company was named in that period, carried out restructuring work. Over 10 divisions not directly related to the core activities of oil and gas production, were spun off. They received core assets at residual value and concluded the first long-term contracts with the company. New companies were created, for example, the Vehicle Highway Division became UAD LLP, while Munai Sauda Trade Division became SAS Kazakhstan LLP.

As production levels grew and new oil players emerged, service companies began to appear and many continue to operate to this day. The commodity and service market in the region's oil and gas sector has been expanding year on year and, based on the number of people working in service companies and their family members, today

each 15th person in the oblast is somehow related to oil revenue.

PetroKazakhstan Kumkol Resources currently works with a number of contractors. One of its oldest business partners is the catering company SAS. Another is Group-4, which provides security services. On average, the share of Kazakhstan work and services in the company's project portfolio is at least 75%.

Training and development

Investment in education is an investment in tomorrow. One of the brightest examples of this in regional terms is PetroKazakhstan's unique Kyzylorda Oblast Scholarship programme, which has already allocated in excess of KZT 800 million. Created with the support of the oblast Akimat, the programme was started in 2005 to help talented youngsters in Kyzylorda Oblast obtain a quality education and

create a source of highly professional staff for the company. The level of candidates, the openness and fairness of programme selection are its main principles. The Scholarship programme gives gifted children the opportunity to get summer jobs, including working with a mentor. 75 young people have already benefitted from the programme, while 37 are currently studying on it.

PetroKazakhstan also realises a grant programme for employee children, providing financial support for courses and diplomas. In the last 10 years, more than KZT 124 million has been allocated to the programme.

Ecology

The ecological component of production is also a part of corporate social responsibility and involves maintaining the environment in the operating region.

ПККР командасы Корпоративтік Спартакиадасында / Команда ПККР на Корпоративной Спартакиаде / PKKR Team at Corporate Olympics

An example of how the company values ecological safety is its gas utilisation programme. PetroKazakhstan was one of the first in the country to launch projects aimed at the effective use of associated gas.

On 15 June 2006, the Ministry of Energy and Mineral Resources approved PKKR's gas utilisation programme, which resolves a number of important issues such as eliminating gas flaring and emissions and the evaporation of light oil fractions into the atmosphere; reducing oil spills and soil contamination, and increasing fire safety.

"One of the characteristics of the oil production process is the parallel utilisation of associated gas," explains Zhalgas Agimanov, senior oil and gas development manager. "We have developed six major projects to collect, transport and reinject gas into the seam, which has meant that 131 flares are no longer operational."

The gas utilisation project has been included in the industrialisation chart for Kyzylorda Oblast's business road map programme for 2010. In addition, the company has allocated US\$ 12 million to the region to build gas distribution networks and units in the oblast centre.

The programme to utilise associated gas by generating electricity and reinjecting gas into the seam incorporates a number of projects. The first was the construction at Kumkol of a 55 mW gas turbine unit with upgrading it to 105 mW in 2010. The second - injecting gas into the seam to support pressure. The third - injecting gas into the Ayskum gas cap. The fourth - the installation of a 6 mW power station at Ayskum, the fifth - the construction at

Kyzylkiya of units to pump gas to Ayskum for utilisation. The sixth - the installation at Maibulak of a 2 mW gas turbine for own consumption. All these projects were completed by 2010, and as of today the capacity of the gas-reciprocating units at Ayskum and Maibulak has been increased to 12 mW.

The current planned capacity of the recycled gas is approximately 280 million m³/year. Most electricity generated is consumed at the fields, while any surplus is transferred to external consumers. This project has almost halved emission limits from 13,697 tonnes/year to 6,013 tonnes/year.

Sponsorship and charity

The social support of vulnerable sections of the population was part of the company's policy even back in the Kumkolneft days. "Kumkolneft and then Yuzhneftegas are priceless in this part of the world," says ex-First Secretary of the Party Regional Committee, then Head of the Oblast Administration Seilbek Shaukhamanov. "Yuzhneftegas has been part of every sowing and harvest season, and provided the city with heat during the winter. Hundreds of tonnes of petrol, diesel, fuel oil were sent to the villages and power stations, sometimes only with a guarantee of payment. It was thanks to Yuzhneftegas that we were able to build a medical centre, that the village got its first mini-processing units, drop irrigation and popular goods began to appear on the city's shelves. Yuzhneftegas sponsored Kaiser football and Seikhun handball clubs,

as well as thousands and thousands of other events."

This has been a tradition since the company began operations. In 1997, it took under its wing the former pioneer, and then children's camp, now known as Arai-Sunrise. Since 1998, the company has been supporting the Shapagat rehabilitation centre for 45 handicapped children in Kazalin district and the Balgyn kindergarten for 50 children from underprivileged families in Zhanakorgan district. In Kyzylorda, the company allocated US\$ 1 million to repair school №2 - one of the best in the city, and then took it under its wing. After that it purchased the sports complex Stroitel (now - PetroKazakhstan), which today is the main sport's centre for company employees. The first ATMs appeared in Kyzylorda thanks to HKM and BankTuranAlem.

In 2001, the company took on sponsorship of the Shapagat rehabilitation centre for handicapped children, which looks after and treats children with speech, vision and hearing, mobility and central nervous system difficulties. Since 2001, over 400 children at the centre have received help, including referrals to national specialised schools and treatment in the Aksai national children's hospital and the Balbulak centre. Thanks to the efforts of Shapagat specialists and teachers, 50 children have managed to overcome their difficulties and now study in standard schools.

"For our sponsors, charity is not just a budget item; it is a specific child, an operation done in time, new equipment," says Shapagat President Shynar Zhensikbayeva. "They always look after us and are genuinely happy with the children's achievements. Every year, with the help of the oblast health department, they send the children to the Aksai Children's National Hospital in Almaty and cover the cost of any operation they might need. Thanks to PKKR, our children are able to converse, learn, develop and enjoy a proper childhood!"

For more than 15 years, PKKR has been the guardian of Balgyn kindergarten in Zhanakorgan district, where the company looks after 50 children from large and underprivileged families. Since taking over the kindergarten, Balgyn has prepared almost 500 children for school life.

The Arai-Sunrise children's camp is extremely popular in the oblast. After acquiring the camp in a rundown state, the company has done a colossal amount of work reconstructing the buildings and upgrading facilities. The birth of the summer camp was a key moment in the rehabilitation of the oblast's teenage generation. Thanks to the company, a new health and education programme

«ПККР» президенті Фан Цзячжун Қызылордалық Сәбилер Үйінің бас дәрігері Г.Анасбаеваға жаңа шағын автобустың кілтін табыс етті / Президент ПККР Фан Цзячжун вручает главврачу кызылординского Дома ребёнка Г.Анасбаевой ключи от нового микроавтобуса / PKKR President Mr. Fang Jiazhong handed keys to a new minibus to G.Anasbayeva, Chief Medical Officer of Kyzylorda infants' orphanage

was created that incorporates specialised elements such as economics and sports. The children show great interest in sports and artistic groups, bringing the children closer to Kazakh customs and traditions and creating an interest in culture.

Every year, the Arai-Sunrise camp hosts 1,080 children free of charge. 50% of these children are from underprivileged families of Kyzylorda city and oblast, orphans from boarding school №1 in Kyzylorda and the Sairam orphanage in South-Kazakhstan Oblast, children from Ulytau district in Karaganda Oblast and representatives from the non-government sector, while the remaining 50% are children of company and contractor employees. In the last 10 years, the funds allocated by PKKR to support the camp have exceeded US\$ 2.7 million.

In 1999, a pilot project was launched by the Junior Achievements Public Fund at the Arai-Sunrise camp in the form of seminars not only for school children, but anyone interested in the economic teaching programme in Kyzylorda Oblast. One year later, PKKR opened the PetroKazakhstan-financed Junior Achievements regional centre to promote economics among teachers and pupils in the city's and oblast's schools.

The company also provides financial aid to the orphanage, children's house and Murager secondary school. In 2011, as part of Kumkol's 25th anniversary of, PKKR allocated US\$ 150,000 to the oblast children's hospital to purchase medical equipment.

Many of the company's social projects are traditional. For example, food parcels for 250 oblast inhabitants (underprivileged families and handicapped people) and New Year gifts for 300 children from underprivileged families and orphans. Children's Day is celebrated with 7,000 portions of ice cream and prizes for children's competitions. The First Grader and Caravan of Joy campaigns have allowed children from underprivileged and large families to receive all they need for school and other gifts. 1,500 children taking part in sports contests and cultural events over 5 seasons in 8 children's camps throughout the region have all received gifts. To thank veterans for their efforts, PKKR offers them free treatment in sanatoriums throughout Kazakhstan.

Another priority in PetroKazakhstan's social activities has been the focus on sport. In 1997, together with the Kyzylorda Oblast Tourism and Sport's Department, company management began to organise children's basketball and football competitions for PetroKazakhstan cups and prizes. In 19 years, the competitions have become so popular that they have stretched to outside Kyzylorda Oblast, with children from Turkestan and

ПККР И.Ильиннің 2008 жылғы Пекиндегі Олимпиада ойындары мен 2010 жылғы Азида ойындарында жеңіске жетуіне өз үлесін қосты / ПККР внес свою лепту в победу И.Ильина на Олимпийских играх в Пекине в 2008 г. и на Азиатских играх 2010 г. / PKKR made its contribution to Ilya Ilyin's victory at the Olympic Games in 2008 and Asian Games in 2010

even Russia joining in in recent years. 1997 saw the first togыз kumalak competition and the first Olympics for handicapped children, which today attract between around 60-80 children every year.

Over many years, PetroKazakhstan has been the general sponsor of Kaisar football club, and in Kyzylorda Oblast, it has actively sponsored weight lifting, in particular helping the training of Olympic weight-lifting champion Ilya Ilyin.

Special mention should go to the annual Memorandums of cooperation for the socio-economic development of the region, signed by the Kyzylorda Oblast and Ulytau district of Karaganda Oblast Akimats and PetroKazakhstan Kumkol Resources, Kolzhan and PKVI. Between 2006 and 2014, over US\$ 29 million were allocated within the framework of the Memorandums.

The funds generated under the Memorandums have been used to realise major infrastructure social projects to improve living standards. For example, thanks to PKKR and the Memorandum, a tennis court and ice palace have been built, and the central square repaired in Kyzylorda. The city's public can now relax and play sport in their yards in special playgrounds, while children from underprivileged families have the opportunity to receive a higher education, thousands of schoolchildren - to receive treatment in summer health camps.

For its contribution to the development of the region, in 2008 PetroKazakhstan Kumkol Resources received the Silver Paryz award in the President's social responsibility competition in the "Best Socially Responsible Company" category.

Corporate social responsibility is an integral part of any operations and involves a company's voluntary contribution to the development of society, an ability to integrate and ultimately balance the interests of business and society. A desire to be a worthy corporate citizen of Kazakhstan is the idea that unites company management and employees, our contractors and partners.

INFRASTRUCTURE GIANTS

In the three decades since it was created, the company has implemented a number of projects to develop operations and the life of its fields, improve oil transportation, ensure industrial and ecological safety. And it is these actions that have made development of our fields possible. In this article, we would like to tell you a little about some of the largest infrastructure projects over the last 30 years.

Construction of the Kyzylorda-Kumkol highway

The construction of the Kyzylorda-Kumkol highway was one of the company's first major infrastructure projects, enabling it to resolve one of its major challenges - transportation. Started at the end of 1988, construction of the Kyzylorda-Kumkol highway was completed at the start of 2011. The project was made possible thanks to the joint investment of a number of local oil companies and the efforts of local building company employees. Investment in percentage terms was as follows: PetroKazakhstan Kumkol Resources - 44.9%, Turgai Petroleum - 45.7%, Kor NC JCS - 5.3% and SOUTH-OIL - 4.1%. Construction work was carried out by Corporation Berek-A, Kyran and UAD.

The greatest problem in the early days of Kumkol was the roads, or more accurately, the lack of them. Freight, such as drilling equipment, building materials and many others took weeks to get to their destinations by dirt road and in the spring or autumn, this became really a challenge. When Kumkol struck its first oil, the road issue became a priority. The road took a long time - it took 5 years to lay the 190-km route. At the same time, only 130 km was actually tarmacked, as the remaining 60 km used a gravel covering. Transporting thousands of tonnes of oil in large vehicles almost off-road was dangerous because in summer there was the dust to contend with, and in the spring and autumn - the deterioration of the surface.

This is why completion of construction work was a weight off the drivers' shoulders. The new 14 cm thick road surface was laid on three layers of high-quality asphalt on a 26 cm thick gravel, chipping and sand foundation, which helped significantly increase axle load, meaning heavy loads could travel easily from the oil fields.

The road was built using detours, meaning traffic did not stop and company operations could continue. Now, thanks to the road, oil workers can travel to and from their shifts easily, while the large trucks can transport their oil and other goods safely.

Kumkol-Zhosaly major oil pipeline and Zhosaly station oil-loading terminal

The building of the Kumkol-Zhosaly oil pipeline and Zhosaly railway station oil-loading terminal was a significant contributor to PetroKazakhstan reducing its transportation costs to export oil to Europe. Commissioned in June 2003, the oil pipeline linked the Kumkol field and the KAM group of fields (Kyzylkiya, Aryskum and Maibulak) with the Zhosaly station oil-loading terminal, from where the oil was exported by railway.

The route for the major oil pipeline took into account geographical, topographical and economic perspectives. The 178 km long and 400 mm wide oil pipeline was laid as close to the KAM fields as possible. The oil-loading terminal is 1.2 km to the north of the current railway, and 7 km to the north-west of Zhosaly station.

The project was realised in record time - in a total of 18 months. A PetroKazakhstan project group led by D. Borne and I. Ungarbayev drafted project documentation, selected and procured equipment, and provided technical support during the construction period. Overseas and local project companies,

including IMV Projects (Canada), Kazgiprozheldortrans (Almaty), PM Lucas, NIPI Neftegaz (Aktau) and Kazneftegascondensat (Kyzylorda) took part in planning. The project was implemented according to international standards, using the newest technology and equipment, and became an excellent platform for the exchange of experience among overseas and local specialists.

Construction was carried out by Punj-Lloyd Kazakhstan and its subsidiaries - Track Construction, Montazhspetsstroj, Kumkolstroj, Combined Construction Association, Almatykurlyly and UAD. More than 1,000 jobs were created to build the pipeline and terminal, with more than 70% of them, approximately 800 people, Kazakhstan nationals.

The oil pipeline and terminal have become one of the most high-tech and modern facilities in the country. One of the Zhosaly terminal's most important technical features is its use of the closed pouring technique, avoiding evaporation and ensuring the terminal is ecologically friendly. The railway overpass is capable of handling up to seven trains a day. Each overhead pass is fitted with 30 pouring units with control and fire-fighting apparatus.

Between 2003 and 2005, the oil pipeline was operated by KazTransOil, and from August 2005 by a team from PKKR with extensive experience in the oil sector, who started their careers in Yuzhneftegas. Between 2003 and 2010, the terminal handled a total of 204,073 wagons containing 11.2 million tonnes of oil.

Some of the most experienced employees and professionals who were there in the pipeline's earliest days are G.Baimanov, G.Yeszhanov, B.Bimanov, T.Sarsenbayev, G.Zhamishev, K.Bermaganbetov, N.Kudabekov and K.Utepov.

Upgrade of the Zhosaly terminal and the reversing of the KAM oil pipeline

One of the most important events in 2010 was the completion of upgrade work at the Zhosaly terminal and the reversal of the direction of the Kumkol-Zhosaly oil pipeline to enable the receipt of Siberian oil and pump it for further dispatch using the Kumkol-Atasu-Alashankou pipeline as well as for processing at the Shymkent Refinery.

The Zhosaly terminal is included in the Kazakhstan Industrialisation Chart and its upgrade has created new potential both for the company and the region as a whole. The reversal has made the year-round use of the pipeline and Zhosaly terminal a possibility.

Oil supplied to the Zhosaly station from Western Siberia has a low freezing point. The project's aim was to upgrade the existing KAM pipeline system to be able to pump such oil to the Kumkol CPF.

The KZT 1 billion project was realised between March and November 2010 and helped oil loading turnover reach 1,180,000 tonnes/year, and unloading - 2,160,000 tonnes/year. The project also helped developing domestic conditions by creating a medical clinic, showers, a canteen and fire station, and provided employees with specialised clothing. Accommodation for the employees is located in Zhosaly village. The following people played a great part in the project's realisation - A.Istekov, E.Abdulov, B.Makhat, M.Temirbayev, K.Baubekova, T.Yesmaganbetov, T.Omarov and A.Krekesov.

Construction of the 10-inch West Tuzkol - Kumkol gathering pipeline

Due to rising oil production at the West Tuzkol field, the company decided to build a pipeline to supply oil to the Kumkol CPF. Before the pipeline, oil was transported for processing to Kumkol CPF by oil trucks, which greatly increased the cost of the end product. The construction of the 83 km 10-inch oil pipeline has greatly helped reduce transportation costs.

Permission to build was received from the authorities in August 2013. The pipeline crosses two oblasts - the 1st branch (over 26 km) crosses the Ulytau District in Karaganda Oblast, while the second branch (over 56 km) crosses the Syrdariya District of Kyzylorda Oblast.

The pipeline was built in stages, with the 1st branch commissioned at the end of January 2014 and the 2nd - at the end of February 2014. It was built and planned by MSS and PM LUCAS Kazakhstan, who employed 152 welders and erectors. Core equipment, pipes and pumps were supplied by the Chinese producers CPTDC and SHANGHAI LIANCHENG (GROUP) CO., LTD.

Total project investment exceeds US\$ 20 million. The construction process incorporated a centralised (radial) collection system creating satellites to be connected to group unit GS-01 (FWKO-01), where oil emulsion is split into gas, water and oil. Gas is used for own needs and any excess is flared. Oilfield water is pumped to a booster pumping station, where it is pumped by discharge lines to disposal wells to support seam pressure at the West Tuzkol field. Oil is pumped by gathering pipeline to the Kumkol CPF.

The West Tuzkol - Kumkol oil pipeline is currently patrolled by GROUP-4, and cleaned three times a month by a cleaning unit (pig) from GS-1 to the Kumkol CPF. The pipeline is operated by 15 people. The following people have made an immense contribution in the realisation of the project - B.Kusherbayev, A.Abenov, A.Tarasenko, T.Shautai, G.Baitasov, S.Berkenov and Y.Bazarbayev.

COVER STORY

The photo for the anniversary issue's cover of Munaishy was not chosen by accident. One of the young and ambitious oil workers on the cover still works for PetroKazakhstan. Serik Dzhilkamanov has been a Drilling Supervisor for 27 years and was glad to share his memories with our readers about the early years of Kumkol.

Next to Serik (the first person on the photo is Serik Dzhilkamanov) on the photo (from right to left) are Viktor Zeleniy, driller and Adam Ilyasov, first assistant driller.

Serik reminisces

“The photograph was taken at Kumkol in 1987, and we really didn't know that they were photographing us and were deep in discussion about current issues and plans for the future. We were saying that we were about to drill lots of wells at Kumkol, build a new road, rotation camp and would soon reach our cherished “million” - a million tonnes of oil at the Kumkol field.

At that moment, our team №1 had completed drilling a well and pipe racks were lying everywhere, and we were getting ready to launch production casing. The teams often competed against each other; for example, who could get highest points while drilling for its depth, time, speed and safety. Our team was made up of people from many ethnic backgrounds, and as such, the cultural differences could sometimes make things difficult, but sometimes easier for the steppe oil workers. Quite often, humour was a factor. Once, the guys played a joke on the scaffolding team foreman, knowing he was scared of snakes. They invited him for lunch,

but next minute he was flying out of the trailer as he'd been offered two sandy anacondas that had been caught by Kaldar Turabayev while he was dismantling a drilling rig and a 3-litre jar of lizards caught by driller Oleg Lukashov. Next day, everyone at Kumkol was talking about how our team had gone “feral” and had started to eat anything that moved. Actually, Kaldar was from a mountainous part of Kyrgyzstan where they used the snakes for medicinal purposes.

We also faced danger back then. For example, in December 1987, we had drilled an exploration well and had to bring the cement head from the CES depot to cement the surface casing. The snow was up over our knees, and we were using a K-700 off-road vehicle. About 350 m from the drilling rig, the K-700 got stuck in a pothole and we had to walk the rest of the way. We had walked about 250 m, and came up against a massive steppe wolf, which hardly ever happened. For the first few seconds, the entire team froze with horror. The wolf was slightly wounded, but that didn't make it look any less fierce. None of us could speak or even call for help. The wolf looked at us for a long time, but luckily for us did not attack. It seemed he was frightened of the smell of fuel oil and diesel from the vehicle or he was suffering from his wound. Anyway, after that shift two of our guys went home, one to Belarus and the other to Mangyshlak, saying that life was too precious.

Domestic life was also hard - there was no order to accommodation in the early days, water quality was a problem, and getting to the field was a real headache. However, the difficulties didn't break us, and today we are proud that we had the honour of being there at the start of this magnificent field Kumkol!”

CALENDAR OF EVENTS

February

1 February - The PKOP Technical Inspection Team participated in the drafting of the PKOP Industrial Safety Workshop and Division Risks document for 2016.

2 February - a Memorandum of mutual understanding and cooperation was signed between the Kyzylorda Oblast Akimat, PetroKazakhstan Kumkol Resources and the Regional Association of Trade Unions “Kyzylorda Oblast Trade Union Centre” on the stabilisation of production processes, provision of employment rights and recruitment.

13 February - traditional celebration of the military withdrawal from Afghanistan by veterans, PKOP employees and representatives from the South Kazakhstan Oblast Unions of Afghan Veterans and Great Patriotic War Veterans.

March

8-12 March - according to Order №82 dated 4 March 2016, during the suspension of operations at Workshop No. 1 LK-6U Unit C-200, Technical Inspection Team and Metal and Welding Laboratory members monitored repair work and the drafting of repair documentation.

14 and 18 March - as part of Nauryz celebrations at the Kumkol and KAM fields, employees were treated to various sports' competition and a gala concert. Kumkol Production Shop, CPF, GUP, Support Service, Chemical System, MS and Production Department members put on theatrical interpretations of Kazakh national traditions “Kyz Uzatu” (the bride's send-off), “Tusau Kesu” (cutting of the strings) and “Besikke Salu” (cradling the child).

16 March - the sponsored Balgyn kindergarten for children from underprivileged families in the Zhanakorgan district held a matinee dedicated to Nauryz at which the children received sweets and toys from PKKR.

21 March - PKKR took part in the city's celebration of Nauryz on the central square. In yurts decorated in the national style, the company organised a celebratory and traditional banquet for 500 inhabitants of the oblast centre.

ПКОП кәсіподағының есеп-беру конференциясы / Отчетно-выборная конференция профсоюзной организации ПКОП / Reporting and election conference of PKOP Trade Union

25 March - the sponsored Shapagat rehabilitation centre for handicapped children in Kazaly district held a Nauryz matinee at which the children received sweets and toys from PKKR.

29 March - on the eve of Nauryz, PKKR organised the distribution of food parcels (25 kg of flour, 25 kg of sugar, 25 kg of rice, 2

kg of tea, 5 litres of cooking oil and 10 kg of macaroni) for 147 company pensioners and former employees injured at work.

29 March - At PKOP positive findings were released from the stock-take and verification of a greenhouse gas report for 2015 by the accredited independent body Ecological Safety LLP. The report was

4 March saw the awards ceremony for the finalists of the online competition “PetroKazakhstan's Best Female” dedicated to the 30th anniversary of the industrial development of Kumkol and International Women's Day.

A total of 647 employees took part in on-line voting for 58 women.

The results of the voting were as follows:

- “Best female oil worker” - Kumkol CPF Foreperson, **Kamila Nurlankulova**,
- “Best Engineer” - Senior Oil and Gas Production Department Engineer **Yekaterina Osipova**,
- “Best Geologist” - Kumkol Geo-technician **Alma Bisenova**,
- “Best Chemical System Laboratory Worker” - Kumkol Category 3 Chemical Analysis Laboratory Worker **Minash Utepova**,
- “Best Human Resources Manager and Trainer” - Senior Trainer **Bagymkul Izbasarova**,
- “Best Planning and Construction Specialist” - Senior Capital Projects Department Engineer **Aimkhan Ablayeva**,
- “Best Finance Department Specialist” - Financial Department Accountant **Nyura Pak**,
- “Best Material Resource Management Specialist” - Kumkol Material Resource Management Specialist **Bakytgul Shyrynbayeva**,
- “Best Translator” - Financial Director Deputy Translator **Aida Shuragazyeva**,
- “Best Administrative and Support Specialist” - Kumkol Support Service Manager **Patima Agimbayeva**,
- “Best HSE Specialist” - HSE Group Leader **Svetlana Turemanova**,
- “Best IT and Telecommunications Specialist” - Senior Field Support Specialist **Gaukhar Amzeyeva**,
- “Best Legal Specialist” - Legal Department Contract Specialist **Aigul Yesimova**.

Congratulations to all the winners!

registered by the Committee for Ecological Regulation, Control and State Inspection of the Ministry of Energy. Greenhouse gas emissions during 2015 did not exceed the limits set by the National Plan for the Allocation of Greenhouse Gases for 2014-2015.

30 March - PetroKazakhstan Oil Products hosted a meeting in Shymkent for PKOP shareholders, at which CNODC Vice-President Wang Xinyi, KMG-PM General Director D.Tiyessov and PKOP management discussed the implementation status of a joint project for the Modernisation and Upgrade of the Shymkent Refinery.

April

2-7 April - 14 boys' and girls' teams from South-Kazakhstan, Aktobe, Pavlodar and Kyzylorda Oblasts took part in a basketball tournament for the PetroKazakhstan Kumkol Resources Cup. First place in the boys' competition went to the team from South-Kazakhstan Oblast, while the winners of the girls' competition were from Aktobe Oblast.

14 April - Samruk-Kazyna Chairman of the Board Umirzak Shukeyev was reported on the status of the PKOP Modernisation and Upgrade Project during his working visit to Shymkent.

15 April - Kumkol held a two-stage fire safety competition "A fire is easier to prevent than put out!" for 18 teams from the entire

PKKR site. First place and the cup went to the MOPS team, second place - the CPF team and third place - the Production Shop-2 team.

18-21 April - The Capital Centre for Quality and Metrology carried out a second inspection audit of the PKOP energy management system for compliance with national standard NS RK ISO 50001-2012. No discrepancies were found during the audit.

21-23 April - children from the Atameken family children's village for orphans in Shymkent received financial aid to participate in the Kazakhstan Football Championship for orphanages and boarding schools.

22 April - the PetroKazakhstan Oil Products conference hall hosted an election conference for the PKOP trade union. CTG leader A.Aukhin was elected chairman.

May

4 May - PKOP management signed an order to hold Refinery's Olympic Games between 16 May and 10 July for PKOP employees at the MarS sport's complex.

11-12 May - national television channel "24.kz" gave airtime to the "Our Achievement" production dedicated to the operations of PetroKazakhstan Kumkol Resources. The film is due to be shown on 26 May.

Prize winners of the PetroKazakhstan and PetroKazakhstan Oil Products Q1 2016 "Programme to encourage employees to report potentially dangerous situations, unsafe conditions/actions"

In PKOP, the commission decided to reward Workshop No. 1 Category 5 Engineer B.Zhumabayev, who on 6 January 2016 reported the discovery of a crack on an H-320 pump discharge line connector caused by defective welding. This high-risk and potentially dangerous situation could have resulted in combustion, an explosion and the destruction of the plant's technical apparatus.

In PKKR, a decision was taken to reward CPF compressor unit operator Y.Sadirov, who on 8 March 2016 reported the discovery of a lightning rod on the searchlight mast that had listed by approximately 30-35 degrees, which could have resulted in the lightning rod falling on an active gas pipeline 20 m above the ground. This high-risk and potentially dangerous situation could have resulted in damage to the gas pipeline, an accident and damage to company assets.

12 May - 7 June - during the month, PKOP employees will undergo their annual medical check-up in accordance with the requirements of Ministry of Health on medical check-ups for workers in hazardous and high risk industries.

Ауғаныстаннан әскердің шығарылған күнін мерекелеу, ОҚО / Празднование Дня вывода войск из Афганистана, ЮКО / Celebration of the Day of the military withdrawal from Afghanistan, SKO

